

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

MEDOBČINSKI SVET ZB POSAVJE USTANOVLEN

V petek, 6. septembra, se je v Krškem konstituiral medobčinski svet ZB Posavje. Vsako občino zastopa po pet članov. Za predsednika so izvolili Milana Kostevca iz Brežic.

UDELEŽENCI PROSLAVE V ČRNEČI VASI!

Vsi udeleženci proslave v Črneči vasi imajo zagotovljen brezplačen prevoz izpred avtobusne postaje Novo mesto. Odhod bo jutraj ob 8.30. Avtobus bo pobiral udeležence na vseh rednih avtobusnih postajah, na relaciji Novo mesto - Rateč - Šentjernej - Kostanjevica. Povratek iz Črneče vasi bo isti dan ob 16. uri.

OKREPITEV SODIŠČA

Pred predsednikom novomeške občinske skupščine Jakobom Beričem je prejšnji teden prisegel Jure Picek kot novi sodnik občinskega sodišča v Novem mestu. Zaprisege se je udeležil tudi predsednik tega sodišča Rudi Jereb.

Cveto Bregant, krški voznik speedwaya, je na sobotnih in nedeljskih tekmah v Krškem dokazal, da je eden boljših voznikov pri nas. V nedeljo je vozil odlično, toda športna sreča mu je v eni izmed voženj obrnila hrbet in je padel. Več o tekmah za državno prvenstvo, ki so bile v Krškem, preberite na zadnji strani.

TRENUTEK MED OTVORITVIJO - Otvoritve razstave Jakčevih portretov kulturnih delavcev v Dolenjski galeriji se je udeležil tudi avtor z ženo Tatjano. Na sliki vidimo Jakoba Beriča, predsednika novomeške občinske skupščine, ki je umetnika Jakca pri srčno pozdravil in mu priredil sprejem. (Foto: Janez Pezelj)

„Naša politika pomoči manj razvitim območjem bo toliko bolj učinkovita, kolikor bolj bomo zahtevni glede dobrega izobraževanja in vzgoje. Znanje je najboljši kapital, ki ga lahko skupnost da človeku.“ je dejal Janez Vipotnik na zborovanju v Trebnjem, na katerem je v kulturnem sporedu nastopil tudi Partizanski invalidski pevski zbor. (Foto: A. Železnik)

Trebnje je primer preboja iz revščine

J. Vipotnik odkril spomenik na proslavi trebanjskega praznika in 32-letnice Gubčeve brigade

Z velikim zborovanjem Gubčevcev, drugih partizanskih enot, ki imajo domovine v trebanjski občini, in občanov pred trebanjsko osnovno šolo so v soboto sklenili domala teden dni trajajoče prireditve v počastitev praznika občine.

Član predsedstva SRS Janez Vipotnik je ugotovil, da je navkljub močni kritičnosti do našega razvoja, k čemur smo precej nagnjeni, treba priznati, da je boj borcev obrodil bogate sadove. Pri tem ni

mislil le na gospodarski in kulturni napredek, temveč tudi na naprednejšo miselnost naših ljudi, ki se kaže tudi v velikem smislu za pomoč ljudem v stiski.

Govornik je izrazil zahtevo, da je

treba sprejete ustavne rešitve in politične sklepe čimprej uresničiti, to

SLAVJE VDV DIVIZIJE V ČRNOMLJU

Odbor 1. divizije Vojske državne varnosti vabi vse borce vseh štirih brigad VDV - partizanskih kurirjev na svečano proslavo ob 30-letnici ustanovitve 1. divizije VDV. Proslava bo v soboto, 14. septembra, ob 10. uri pred gasilskim domom v Črnomlju, na njej pa bo spregovoril republiški sekretar za notranje zadeve Marjan Orožen. K proslavi bo udeležene odpeljal poseben vlak, ki bo odpeljal iz Ljubljane ob 6.15, vrnil pa se bo ob 19.45.

pa terja mobilizacijo vse družbe in tudi slehernega posameznika.

„Govorim iz srca vsakega gubčevca, če rečem, da nas posebno veseli izreden razvoj manj razvite trebanjske občine, ki ga je napravila v zadnjih letih.“ je dejal govornik. Primer trebanjske občine je zato navedel kot primer učinkovitosti odločitve slovenske skupnosti za pomoč manj razvitim v republiki.

„Pri vsem tem si moramo prizadevati za takšen položaj, da ljudem iz teh krajev ne bo več treba za kruhom v tujino, da med krajevnimi skupnostmi ne bo več bistvenih razlik, da bodo ustvarjene enake možnosti za šolanje otrok, da bo zdravje za vse enako dragoceno, da ne bo strahu pred starostjo in onemoglostjo, ravno tako naj bi bile kulturne dobrine dostopne tako občanom mest in vasi.“ je poudaril Janez Vipotnik. A. ŽELEZNIK

Pred zakonom vsi enaki

Slovesnost ob 30-letnici slovenskega sodstva

6. septembra 1944 je bil izdan odlok predsedstva SNOS o ureditvi pravosodnih organov in ta dan štejemo za rojstvo slovenskega sodstva v naši samoupravni socialistični družbi.

Jakob Berič, predsednik novomeške občinske skupščine, je priredil sprejem za zaposlene na obeh sodiščih v Novem mestu, za tožilstvo in pravobranilstvo ter za upravo javne varnosti. V uvodnem govoru je predsednik Berič poudaril, da so ravno pravosodni organi

mного prispevali k ugledu, ki ga je Jugoslavija dosegla doma in v svetu.

V imenu delavcev v pravosodju se je sodnik okrožnega sodišča Janez Kramarič zahvalil za prirejeno slavo in med drugim dejal: „Tak svečan poudarek naši obletnici bo vsem delavcem pravosodja velika spodbuda za nadaljnje delo.“ Tovaršiški Kramarič je nato orisal zgodovinsko pot slovenskega sodstva od časov NOB do danes, prav tako pa je omenil težave, s katerimi se sodstvo in pravosodni organi sploh trenutno srečujejo.

S kulturnim programom, ki so ga izvajali Šentjernejski oktet, člani kulturno-umetniškega društva iz Novega mesta in sodnik Vlado Bajc, je bila slovesnost - imenovali so jo: proslava socialistične zakonitosti - končana.

R. B.

KRAJEVNA SKUPNOST V VOJNI

Tri dni, od 7. do 9. septembra, so bile v Koprivniku in okolici v kočevski občini vaje pod naslovom „Krajevna skupnost v vojni“, na katerih so sodelovali predvsem odbor SLO in enote civilne zaščite iz Koprivnika. Vaje so potekale, kakor da je sovražnik napadel našo domovino in nato prodiral proti Koprivniku, ga bombardiral in zavzel, končno pa so ga domače enote ob sodelovanju s teritorialci in partizani spet osvobodile.

Korajžne, vesele in razigrane - take so bile Dolenjke v poključkih gozdovih na prvem počivališču, ko so imele za seboj težak vzpon na Triglav. V letošnjem pohodu „Sto žensk na Triglav“ so bile tudi (na sliki): Ivanka Bevc z Breze pri Trebnjem; Darja Kamin - uslužbenka IMV; Dragica Vlašič - frizerka iz Trebnjega; Vencelj Marija - uslužbenka SOB Novo mesto; Ivanka Škarja - uslužbenka IMV Novo mesto in Vencelj Jožica, doma iz okolice Trebnjega. (Foto: Ria Bačar)

Ubrazi znanih zaslužnih mož

V Dolenjski galeriji do 6. oktobra: 143 portretov - izbor iz obsežnega Jakčevga portretnega opusa - Znanemu umetniku in akademiku se je ob njegovem 75-letnici poklonilo tudi njegovo Novo mesto

„Drugod po svetu imajo nacionalne portretne galerije, nas, Slovence, pa en sam človek rešuje očitka, da ne znamo spoštovati obrazov svojih zaslužnih rojakov.“ je med drugim zapisal Luc Menaše v katalog, ki je bil naprodaj 5. septembra v Dolenjski galeriji, ob otvoritvi razstave Jakčevih portretov kulturnih delavcev.

Za razstavo, ki bo odprta do 6.

oktobra, je odbral avtor Božidar Jakac 129 portretov slovenskih in 14 tujih kulturnih delavcev. V Menaševji uvodni besedi, ki jo je prebral inž. Jože Falkner, je poudarjeno, da so razstavljeni portreti le del Jakčevga portretnega opusa.

V portretni opus - pesem grafike, kot pravi Menaše - je Jakac zajel slikarje, kiparje, arhitekto, pesnike, glasbenike in druge moze peresa ter vrsto drugih kulturnih mož, od Paje Jovanoviča, Gangla, Tagoreja in Vesela dalje; vsi ti portreti so nastali v letih 1919 do 1974.

Dolenjska galerija ni imela še nikoli toliko obiskovalcev kot na tej otvoritvi. Dogodek je bil tem večinstnejši, ker je Novo mesto s to razstavo počastilo 75-letnico Jakčevga rojstva, hkrati pa je bila to uvodna prireditev za občinski praznik 1974. Umetniku je čestital predsednik občinske skupščine Jakob Berič.

V glasbenem delu prireditve v Dolenjski galeriji so nastopili: altistka ljubljanske Opere Milka Evtimova, violinist Rok Klopčič in pianist Andrej Jarc.

Akril iz Novolesa

V Trebnjem odprli tovarno za 1.000 ton plošč

Minulo soboto je predsednik trebanjske občinske skupščine Slavko Kržan odprl v Trebnjem novo tovarno akrilnih plošč, ki je že predtem pričela s poskusno proizvodnjo. V njej se je zaposlilo 70 delavcev.

Dvajset milijonov dinarjev vredna tovarna je bila hitro zgrajena. Da je bila tovarna tako hitro postavljena, imajo zasluge tudi domači izvajalci: Trimo in Stanovanjsko podjetje ter ljubljanski IMP. Gre za dokaj zapleteno proizvodnjo, za katero delavcev ne morejo usposobiti drugje kot v tovarni sami. Bodočnost tovarne je v nadaljnji predelavi akrilnih plošč v steklo, ki bi imelo odjemalce tudi v avtomobilski industriji. Tovarna bo prešla od poskusnega dela na redno proizvodnjo verjetno že z novim letom.

Razumljivo je, da novi kolektiv takoj na začetku še nima svojih lastnih samoupravnih organov, čeprav so že ustanovili sindikalno organizacijo. V pripravi so analize za oblikovanje tovarne kot temeljne organizacije združene dela v okviru strškega NOVOLESA. V tovarni menijo, da bodo to izpeljali že v jeseni ali vsaj pred koncem leta.

A. Ž.

Črneča vas vabi

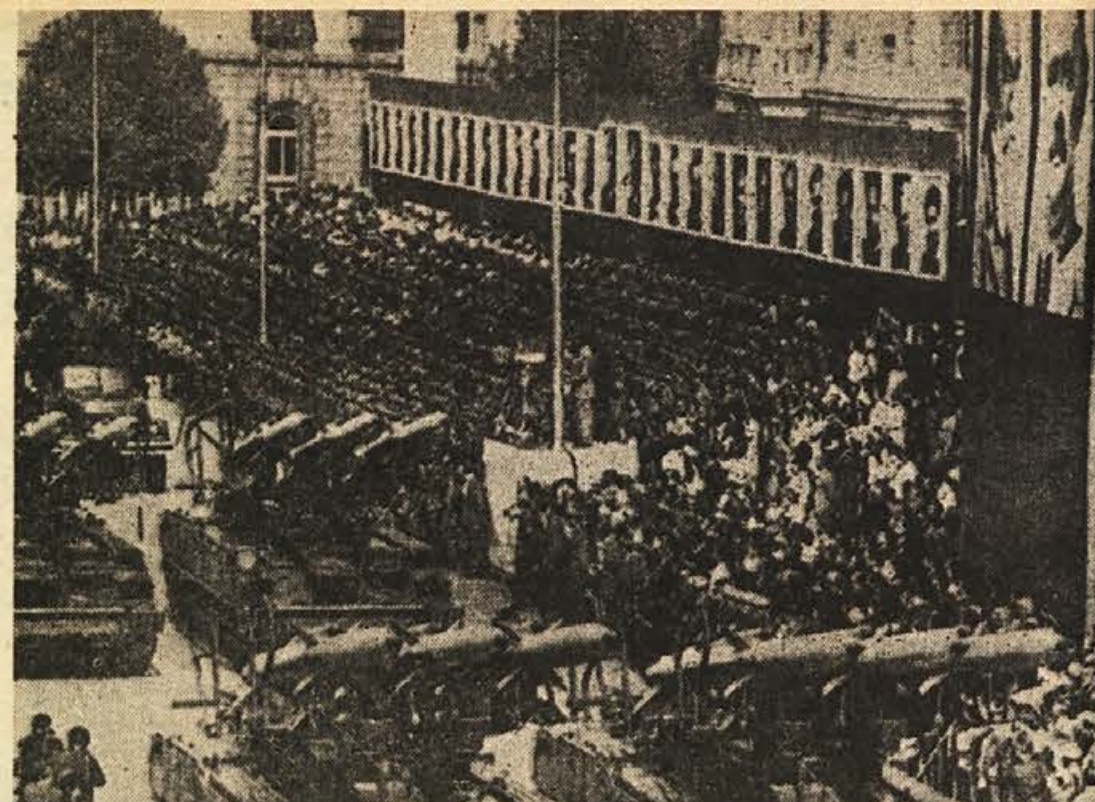
V nedeljo, 15. septembra, bo v Črneči vasi na Gorjanjih velika slovesnost. Zbrali se bodo nekdanji borci in aktivisti OF ter skupaj z občani te vasi v tovariškem srečanju obujali spomine na težke vojne dni. Srečanju se bodo pridružili tudi pripadniki partizanske enote, mladinci in taborniki, ki bodo predtem šli po poteh gorjanskega bataljona. Več o slavlju na 7. strani.

Jakčeva razstava „Portreti kulturnih delavcev“, ki je postavljena v Dolenjski galeriji v Novem mestu, je na ogled vsak dan od 9. do 18. ure, ob nedeljah pa si jo obiskovalci lahko ogledajo med 9. in 13. uro.

V torek zvečer se je zgradilo področje visokega zračnega pritiska, ki bo v drugi polovici tedna vzdrževalo lepo vreme tudi pri nas, zato bo sončno v jutranjih urah po kotlinah megla. V soboto pa so možne popoldanske nevihte.

Trgovina pobere več kot sadjarji – Izhod?

Tridesetletnico socialistične revolucije v Bolgariji so proslavili z velikim mimohodom in drugimi proslavami. V vojaški paradi, ki je bila na ulici „9. september“ v Sofiji, so sodelovali vsi rodovi vojaških sil v Bolgariji. Na sliki: oddelek raket na paradi v Sofiji.

Richard Milhaus Nixon si je ta teden najbrž globoko oddahnil: predsednik Združenih držav Gerald Ford je uradno sporočil, da bivšemu predsedniku Združenih držav Amerike ne bo treba pred sodišče. To je popolna in dokončna pomilostitev Richarda Nixona, ki mu je sicer grozilo v naslednjih nekaj mesecih neljubo in mučno nastopanje na sodiščih, kjer bi se bil moral zagovarjati zaradi svojih dejanj v zadnjem obdobju predsednikovanja. Zadnje ankete javnega mnenja so sicer pokazale, da nekaj več kot polovica Američanov terja sojenje Richardu Nixonu, vendar pa se je Ford odločil, da tega sojenja ne bo. Njegov glavni argument je bil, da je Nixon že dovolj pretrpel s tem, da se je moral poslovniti iz Bele hiše pred iztekom mandata in da bi sojenje bivšemu predsedniku samo še bolj razdvojilo Američane. Vse to je v kričočem nasprotju z njegovo ne tako staro izjavo, v kateri je samo nekaj dni po prihodu v Belo hišo izjavil, da Richarda Nixona nikakor ne bo pomilostil... Časi se spreminjajo in mi z njimi...

Kdor bi rad prodal sadje, je prepričan, da ga je preveč, kdor ga mora kupiti, pa meni, da ga je premalo. Prvemu se zdi cena prenizka, kadar ga ponuja trgovcem ali kmetijski organizaciji, drugemu pa previsoka, če ga kupi v trgovini ali na živilskem trgu. Prav pa imata oba.

Zakaj je med odkupno ceno pri sadjarju in prodajno v trgovini tako velika razlika? Cene na živilskih trgih so precej podobne tistim v trgovini. Tega je kriv naš sistem trgovanja. Trgovska podjetja so se združevala in se še združujejo, da bi bolje poslovala. To pa delajo le v svojo korist. Za pridelovalce in

porabnike živil je pogosto še slabše kot prej.

Če npr. v Novem mestu sadjar ponudi trgovini, ki prodaja sadje, svoj pridelek, mu odgovorijo, da se oskrbujejo preko centrale v Ljubljani, v Mursko Soboto pa dobivajo blago iz Maribora. Vse prodajalne dobivajo sadje preko grosističnega podjetja oziroma oddelka pri svojem trgovskem podjetju. Tu nastanejo tisti stroški, ki si jih preprost občan ne zna razložiti in trgovce zmerja s špekulanti. Ti stroški navadno ustrezajo predpisom, zato inspekcija ne more storiti nič za zmanjšanje. Spremeniti pa bi bilo treba predpise.

Stroški trgovine bi se tudi lahko znižali, če bi spremenili le sedanje navade trgovcev, ne da bi bilo treba čakati na ustreznejše predpise. Noben zakon ne določa, da trgovina ne bi smela kupiti blaga mimo grosista. Zakaj se torej prodajalne v manjših mestih ne bi dogovorile s kmetijskimi organizacijami, da bi jim sproti dostavljale določene količine sadja? Ko bi zorelo, bi jim ga pripeljali ob določenih dnevih naravnost iz sadovnjakov.

TELEGRAMI

WASHINGTON — Ameriški demokratični senator Edward Kennedy je predlagal, da bi LR Kitajsko pritegnili v vsa prihodnja pogajanja o kontroli oborožitve. Po mnenju senatorja bi bila vključitev LR Kitajske v pogajanja dober način za ZDA, da priznajo LR Kitajsko kot veliko silo.

RIM — Stanovanjska kriza v Rimu je dala v zadnjih dveh dneh povod za hude spopade med policijo in ljudmi, ki so se nedavno protipravno vselili v več hiš v rimskem predmestju San Basilio. Prišlo je celo do streljanja, pri čemer je bil ubit 19-letni Fabrizio Caruso, trije policisti pa so bili hudo ranjeni.

WASHINGTON — Predsednik Ford je dokončno odložil sprejetje sklepa o pogojni pomilostitvi tistih Američanov, ki niso hoteli na vietnamsko fronto.

Kmetijska organizacija bi lahko tako prodajala lastno sadje in pridelke svojih članov. Morda bi nekateri zasebni sadjarji sami zapeljali svoj pridelek v trgovino, če bi bil tako prevoz cenejši in bi zadržala skrbela le za organizirano prodajo. Njena udeležba v ceni (marža) pa naj bi v glavnem krila le dejanske stroške. Stroški take dostave blaga v trgovini bi bili sorazmerno majhni, zato bi sadjar lahko iztržil več za svoj pridelek.

Tako smo trgovali včasih, ko smo imeli združne poslovne zveze. Podobno prodajo bo treba uvesti tudi v prihodnje, čeprav v nekoliko drugačni obliki. Pridelovalci in trgovci se bodo morali povezati tako, da bodo skupno določili, po kakšni ceni naj prodaja trgovina. O tem so se že začeli dogovarjati, v prihodnjem letu pa bo obvezno. Takrat bodo menda temeljito preštetali, kateri stroški bodo nujni in katere lahko črtajo iz sedanjih kalkulacij. Sadje namreč ne bi smelo biti drago.

Kmetovalci pa bodo morali paziti, da se ne bi povezali le nekateri trgovci in sadjarji, češ da so tako opravili svojo dolžnost, druge pa pustili ob strani. Organizirana prodaja naj bi zajela vse pridelke.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Samo nekaj ur po podpisu sporazuma, s katerim je Portugalska priznala neodvisnost Mozambiku, so se začeli v nekaterih večjih mestih te dosedanje portugalske kolonije na vzhodni afriški obali nemiri, ki so jih začeli belci, nezadovoljni s sklenjenim sporazumom. Ni verjetno, da bi ta upor bele manjšine v Mozambiku lahko preprečil uresničitev v Lusaki podpisanega sporazuma, po katerem se je Portugalska obvezala, da bo priznala Mozambiku neodvisnost, možno pa je, da bi to za nekaj časa zavleklo prevzem oblasti osvobodilnega gibanja v tej vzhodno-afriški deželi.

Tik razvoj dogodkov je bilo mogoče predvideti, pri čemer ne more ostati prikrito, da so upor bele manjšine v Mozambiku aktivno podprli rasisti iz bližnje Rodezije in Južne Afrike. Obojim so se s priznanjem neodvisnosti Mozambika v precejšnji meri zamajala tla, saj predstavlja Mozambik še posebej za Rodezijo okno v svet, brez katerega bi njeno gospodarstvo ne zmoglo nadaljevati svojo ekspanzijo.

Nov portugalski režim je tako izpolnil že dve izmed treh obljub, saj je ostala na seznamu kolonialnih ozemelj samo še ena dežela — Angola. Sodeč po napovedih, ki prihajajo tako iz Lusake kot iz Lisbone, lahko pričakujemo skorajšen začetek pogajanj tudi med Lisbono in predstavniki osvobodilnega gibanja v Angoli. In če se bodo tudi ta uspešno zaključila, se bo Portugalska rešila mučne dediščine preteklih stoletij, ki jo je obremenjevala.

NEMIRNA ETIOPIJA

V Adis Abebi se je ta teden zgodilo nekaj za to deželo docela neverjetnega: na ulice so prišli demonstranti, ki so odkrito vzklikali proti cesarju Haile Selasieju. Kaj takega se v tej deželi ni zgodilo še nikoli. Saj so vsi dosedanji, že več kot leto dni trajajoči nemiri bili uperjeni predvsem zoper ministrstvo bivše vlade, ne pa tudi proti osebnosti cesarja. Dejstvo, da so v Etiopiji začeli terjati odgovore na nekatera mučna vprašanja tudi od cesarja, zgovorno

**Nemiri
po
priznanju**

priča o izjemno globokem nezadovoljstvu množic z načinom kako je Haile Selasie, posredno ali neposredno, vodil svojo deželo. Vse to kaže, da je mogoče v naslednjih nekaj mesecih pričakovati v Etiopiji bistvene in morda že kar revolucionarne spremembe v družbi, ki teh sprememb ni doživljala dolga desetletja. Etiopija je namreč zelo zaostala, skorajda fevdalna dežela, v kateri je velikaška večina ljudi brez kakršnekoli politične oblasti in prepričana na milost in nemilost volji tankega sloja vladajoče elite. V tej eliti je tudi cesar Haile Selasie, ki je doslej s svojo avtoriteto še uspeval zadrževati dramatične izbruhe nezadovoljstva v množicah — sedaj pa tudi tega ne zmore več.

TELEGRAMI

KARACI — ministrska predsednika Sri Lanke Sirimavo Bandaranaike je časnikarjem v Karačiju izjavila, da sta se s pakistanskim premierom Alijem Butom sporazumela o bistvenih vprašanjih — tudi o predlogu, da bi Indijski ocean razglasili za območje miru.

SABADELL — Španska policija je sporočila, da je aretirala 67 ljudi, ki so se zbrali na ilegalnem zborovanju v industrijskem mestu Sabadellu, severozahodno od Barcelone. Aretirani zborovalci so se zbrali, da bi proučili politične posledice nedavno ustanovljene španske demokratske konference.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Osrednji dogodek zadnjih dni je bila nedvomno velika proslava na Visu, ki je bila pod zgodovinskim Titovim geslom „Tujega nečemo — svojega ne damo“ posvečena 30. obletnici bivanja in dela vrhovnega štaba NOV in POJ, CK KPJ, Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije in tovariša Tita na tem našem jadranskem otoku, ki je bil v tistih viharnih dneh 1944. leta resnični neugasljivi svetilnik svobode. Na velikem zborovanju, ki je bilo minulo nedeljo na Visu, je zbranim spregovoril odposlanec predsednika republike — sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc.

Posebno pozornost je Stane Dolanc (ki se je v svojem govoru dotaknil vrste najaktualnejših političnih vprašanj, tako notranjih kot tudi zunanjepolitičnih) posvetil uresničevanju naših samoupravnih socialističnih odnosov. Danes delavski razred in delovni ljudje vseh narodov Jugoslavije pod vodstvom ZK in tovariša Tita enotno ter odločno gradijo socialistične samoupravne družbene odnose, je poudaril, pa čeprav moramo pri tem še vedno (kot je bilo tudi v preteklosti) premagovati mnoge odpore sil notranje in zunanje reakcije.

V naši socialistični samoupravni družbi ni in ne more biti prostora za nedisciplino, nedelavnost, malomarnost, neodgovornost ter neurejeno obnašanje — je rekel Stane Dolanc. Poudaril je tudi, da moramo znova zaostri vprašanje odgovornosti glede naraščanja cen. Onemogočiti moramo, je dejal, da bi se neracionalno poslovanje ter neučinkovito gospodarjenje nadomestilo z višanjem cen za izdelke. Upoštevati moramo naš celotni gospodarski razvoj ter pretehtati, kakšne posledice utegne imeti sedanja dirka cen na življenjsko raven naših delovnih ljudi.

Minulo nedeljo je bila proslava z velikim zborovanjem nekdanjih aktivistov tistega območja tudi v Litiji. Udeležencem proslave je

skih občutkov siliti vernike v reakcionarne politične vode, nasprotne socializmu in našemu napredku.

V zadnjem času, je dejal Ribičič, se povečuje politična aktivnost reakcionarne dela katoliške cerkve, ki se ne more sprijazniti z družbenimi spremembami, kakršne so se zgodile pri nas. Z vsemi sredstvi se bomo borili proti temu, da bi se v naši družbi pojavil kakšen samostojen center političnega odločanja v imenu ljudi, je poudaril Ribičič in izrazil prepričanje, da se bodo takšnim težnjam in poskusom oživljanja klerikalizma uprli tudi vsi naši napredno misleči duhovniki ter velika večina poštenih, napredno mislečih vernikov.

**Boj malomarnosti
in nedisciplini**

spregovoril predsednik RK SZDL Slovenije Mitja Ribičič — ki se je posebej odtaknil oživljanja klerikalizma pri nas. Nič nimamo proti temu, je dejal, da tudi rimskokatoliška cerkev hkrati s splošnim napredkom sodablja svojo versko dejavnost oziroma obnavlja svojo versko aktivnost. Toda klerikalizem — katerega oživljanje je očitno — nima nikakršne zveze s svobodo vere ter svobodo dejavnosti cerkve, kar vse imamo zagotovljeno v naši ustavi.

Klerikalizem — je poudaril Ribičič — pomeni izvajanje organizirane oblasti nad ljudmi, pomeni orodje odtujene družbenopolitične moči. Klerikalizem želi s pomočjo ver-

Ob tem še omenimo, da je bilo v nedeljo tudi zborovanje v Brkinih — na proslavi v partizanski vasi Tatrah je govoril predsednik republiške skupščine dr. Marijan Brečelj. Posebej se je dotaknil vprašanja naših manjšin ter odnosov z Italijo — pri čemer je poudaril, da je stališče jugoslovanske vlade o nedotakljivosti meja našega ozemlja nekaj dokonega. Oživljanje teh vprašanj je sestavni del pritisikov, ki jih v zadnjem času opažamo tudi drugod v svetu — ko imperialistične in hegemonistične sile znova pritiskajo na neodvisne in neuresničene dežele. Temu vprašanju je posvetil veliko pozornost že Stane Dolanc ob proslavi na Visu — ko je poudaril, da se takšnih reakcionarnih sil od zunaj ne bojimo, da se jim bomo znali uspešno upreti, če bo to treba.

Med novicami prejšnjega tedna omenimo na kratko samo dve:

Proizvajalci krompirja so na sestanku v zvezni gospodarski zbornici zahtevali, naj se prepove vsakršen uvoz krompirja — češ da ga bomo letos pridelali dovolj za domače potrebe, pa še za izvoz. Ocene so, da bo letošnji pridelek iz vse države znašal kakšnih 5 milijonov ton krompirja, kar pomeni, da ga bo kakšnih 300.000 ton ostalo za prodajo na tuje. Pridelovalci so sklenili, da je treba ves letošnji pridelek krompirja odkupovati po enotni ceni — za prvovrsten krompir po 1 din za kilogram.

Na seji skupščine vojaških zavarovancev Jugoslavije so sklenili, da se izredno zvišajo pokojnine vojaških oseb. To zvišanje naj bi znašalo od 5,5 do 10 odstotkov, ker bodo pokojnine zviševali različno (najbolj tiste, ki so nižje). Zvišanje velja od letošnjega 1. julija dalje — po novem letu pa naj bi tudi vojaške pokojnine znova uskladili.

Učenci osnovne šole Kočevje so z veseljem na licih stopili v novo šolsko leto, upravo šole pa tarejo kadrovske skrbi. Primanjkuje predvsem učiteljev za razredni pouk na podružničnih šolah. Zaradi tega morajo učence iz Mozlja v tem šolskem letu voziti v Kočevje.

V soboto in v nedeljo je bilo na letališču v Prečni pri Novem mestu Dolenjsko prvenstvo letalskih modelarjev, na katerem so nastopili samo predstavniki novomeskega in brežiškega Aerokluba. Več o prvenstvu na športni strani. (Foto: J. Pezelj)

8. septembra so v Ljubljani zaprli 20. vinski sejem, na katerem je sodelovalo 291 razstavljalcev iz 16 držav, od tega 133 jugoslovanskih. Posebno pozornost je pritegnil paviljon podjetja ISTRAVINO Reka, ki ima tudi na Dolenjskem več prodajaln. (Foto: Brus)

Minuli petek je direktor Trelesa Janez Mihevc odprl razstavo škofjeloškega samorastniškega kiparja Franca Tavčarja in kiparja Josipa Pintariča iz Nove Gradiške. To je bila tudi priložnost za tesnejše stike: otvoritve so se udeležili tudi predstavniki obeh občin. (Foto: Železnik)

„SVE CE TO NAROD (POZ)LATITI!“

Ta znani jugoslovanski pregovor je moč marsikje uporabiti: v naši zunanji trgovini na primer, kjer so očitno lepe službe, pa malo dela. Po podatkih, ki jih je sporočila zvezna gospodarska zbornica, imamo v osmih državah SEV (vzhodnoevropska skupnost za vzajemno gospodarsko pomoč) kar 300 predstavništva s skupno 700 zaposlenimi, lanska blagovna izmenjava s temi državami pa je znašala približno 2 milijardi dolarjev. Koliko je to, lahko ocenimo iz primerjave, da je sosednja Avstrija imela v teh delcih le osem predstavništva in 16 uslužbencev, blagovna izmenjava Avstrije pa je lani presešla milijardo dolarjev. Kaj je tudi treba vključiti v načrt smotrnejšega gospodarjenja in iskanja notranjih zaved, se potemtakem ponuja samo po sebi.

Sejmišča

NOVO MESTO: Od 598 pripeklanih prašičev so jih kupci na po-nedeljkovem sejmu kupili 399. Če-ne prašičem, starim od 6 do 12 tednov, so se gibale med 260,00 in 400,00 din, prašičem, starim od 3 do 6 mesecev, pa med 410,00 in 600,00 din.

BREZICE: Na sejmu prašičev v Brezicah so rejci pripeljali 501 prašiča. Do 3 mesece starih so prodali 317 pujskov, kilogram žive teže pa je veljal do 20,00 dinarjev. Starih nad 3 mesece so prodali 11, kilogram žive teže pa je veljal 16,00 dinarjev.

Kmetijski kotichek

Koruza - rešiteljica?

Ker ni, kot večkrat pravimo, nihče prerok v svoji domovini, naj govori raje mnenje kmetijskih strokovnjakov mednarodne organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO), ki so letos obiskali Slovenijo in si ogledali tudi nekatere zasebne kmetije. Dejali so, da bi morale imeti zivinarske kmetije od 30 do 50 glav goveje živine, če bi hotele smotrno zaposliti družinske člane in uporabiti sodobno tehnologijo. 10-hektarski zemljiški maksimum, ki je obveljal tudi v naši novi ustavi, je za toliko živine bolj majhen.

Namen tega zapisa ni znova načenjati razpravo o teh desetih hektarjih, temveč pokazati na dejstvo, da sama mehanizacija kmetij, v kateri vidijo nekateri blesteč dokaz izrednega napredka, sama po sebi ne prinaša rešitve.

Res smo lahko veseli, da je lani brnelo na slovenskih kmetijah kar 20.458 traktorjev, nad 32.000 motornih kosilnic, da smo zgradili 1.323 novih silosov. Toda ko računamo, kako so bili ti kmetijski stroji, zlasti traktorji, izkoriščeni, smo razočarani,

kmetijski stroji ne morejo biti ustrezno izkoriščeni, če je ostala zemljiška struktura malone enaka, če večina slovenskih kmetij še vedno prideluje vsakega po malem - a jih več kot polovica meri manj kot 5 hektarjev. Kako si je mogoče zamisljati veliko produktivnost, cenejše pridelovanje in s tem večji kmetov zaslužek, če meri na primer v Brezicah povprečna parcela 23 arov, v Krškem 19, v Metliki celo komaj 16. Če take kmetije želijo delo pri vseh poljščinah mehanizirati, se morajo „zainvestirati“ - zadolžiti za nekaj, kar bodo z muko odplačevali. In prav to se dogaja, kar dokazujejo mnogi primeri.

Pogumneje (in ob večjem jamstvu cen) bi treba spreminjati predvsem sestav poljščin na naših poljih. Ni na odmet zamisel, da bi se dolenski kmet bolj preusmeril na pridelovanje koruze, tega že dolgo tako idočega pridelka. Pridelovanje je mogoče mehanizirati z vaškimi (strojna skupnost) ali združnimi stroji - brez velikih kmetovih investicij. Koruza ima v sebi veliko prednost, ker sama sebe v kolobarju prenaša in jo nekaj časa lahko sejemo celo kot monokulturo. Razen tega je v pridelku zanesljiva in se v plodoredu dobro ujema s pridelovanjem krmnih rastlin, detelj. Ali ne bi kazalo razmisliti o kakih akcijah v tej smeri?

Inž. M. LEGAN

»Ustanovite si regionalni zavod!«

Opomin tedna, ob katerem se je treba zamisliti, je prišel iz Ljubljane: tamkajšnji strokovnjaki za spomeniško varstvo ne namravajo več prihajati na Dolenjsko. Prejšnji četrtek so na posvetu s predstavniki kulturnih skupnosti v Novem mestu podarili: „Premalo nas je, eden od tehničnih razlogov za našo odločitev pa je tudi ta, da občine za dejavnost, ki jo opravljamo na Dolenjskem, ne izpolnjujejo denarnih obveznosti.“

Kdo bo obnavljal kulturne spomenike?

Podatki iz leta 1971 kažejo, kako (ne)naklonjeni so bili dolenski fondi spomeniško-varstveni službi: namesto okoli 250.000 din so občine Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje plačale pol manj. Za letos so predvideli nad 570.000 din, hkrati pa glasno podvomili, da bi jim Dolenjska to vso-tudi naklonila. Preveč grenkih izkušenj je že ...

„Ne gre drugače, kot da se čimprej odločite: ali boste imeli na Do-

lenskem našo ekspoziuro ali samostojen regionalni zavod,“ so povedali predstavniki republiškega Zavoda za spomeniško varstvo. Za ekspoziuro je potrebno imeti: prostor, arheologa, etnografa in umetnostnega zgodovinarja (vsaj te), poleg vsega pa še stanovanja. Da bi se ljudje vozili iz Ljubljane, ne gre več: živeti morajo tam, kjer delajo. Ekspoziura bi stala nič manj kot 450.000 din, vprašanje pa je, ali so dolenske občine zmožne ta denar zagotoviti, če že do zdaj niso zmogle polovice manj.

Zamisel, da bi Dolenjska imela svoj regionalni zavod za spomeniško varstvo, je stara vsaj petnajst let, vendar je do zdaj vse ostalo zgolj pri besedah. Ali se bo hočeš nočeš moralo premakniti zdaj, po opominu, ki ima hudo resen ton? Območje je dovolj veliko, dela je več kot preveč, da bi bil samostojen zavod povsem upravičen.

I. ZORAN

»Injekcija«

Zamisel je poznana, a v naši pokrajini povsem neizkoriščena. Tudi širša Dolenjska s Posavjem, Belo krajino in Kočevskim ima neprecenljivo bogastvo miru, zelenja in čistega zraka, ima ožja okolja termalnih izvirov, ki jih načrt „Možnosti razvoja turizma v Sloveniji“ uvršča v najvišje izmed devetih kategorij, pa vendar v kmečkem turizmu ne pomeni tako rekoč ničesar.

Ob skromnih možnostih večine dolenskih domačij je bil doslej kmečki turizem - prazno upanje.

Po anketi združne zveze je na Dolenjskem borih 12 kmetij, ki se ukvarjajo s turizmom. V Posavju so povprašane kmetijske organizacije odgovorile, da nimajo niti ene take kmetije, na Kočevskem pa sta vsega dve. Torej kaj pričla žetev v primerjavi z upanjem, ki ga že dolgo stavljam v to dopolnilno kmetijsko dejav-

nost, v kateri bi se radi zgedovali in primerjali s sosednjo Koroško.

Res je mir, zelenje in čist zrak mnogo premalo, turist hoče vsaj delček siceršnjega udobja. Za to pa je potrebno na vasi, v kmečki hiši marsikaj izboljšati, marsikaj investirati. Te naložbe pa doslej niso bile enakovredne siceršnjim kmetijskim naložbam in niso imele pravice do znanega nadomestila pri obrestih od zneskov, posojenih za investiranje v kmetijstvo. Ker so spoznali to pomanjkljivost, je republiška skupščina zdaj dopolnila zakon o nadomestilu dela obresti za investicije v zasebnem kmetijstvu, tako da ima kmečki turizem enak položaj kot druge kmetijske dejavnosti.

Lahko s pomočjo te „injekcije“ pričakujemo večji razmah kmečkega turizma? Na to vprašanje morajo dati odgovor kmetijske organizacije in seveda kmetje sami.

M. L.

Kruha se branijo

Stirje avtobusi izletnikov so se v nedeljo, 1. septembra, ustavili v bližini avtobusne postaje v Ribnici in naleteli na štiri zaprte gostinske lokale, ki so najbližje, kjer so avtobuse parkirali. Ti lokali so: gostilna Pri Cenetu, bife Šteklček, gostilna Ulčar in gostilna Mihelič.

„Zalostno je bilo opazovati izletnike, ki niso mogli v bližini ničesar spiti ali odtočiti,“ je nazorno prikazal stisko izletnikov eden izmed dolgoletnih ribniških turističnih delavcev.

Zapiranje zasebnih gostiln ob nedeljah so uveljavili nekateri ribniški zasebni gostinci po zgledu ljubljanskih. Vendar je avtomatsko presajanje ljubljanskih „izkušenj“ v Ribnico lahko zelo škodljivo. Ljubljana namreč žele ob nedeljah iz „asfaltne in bencinske džungle“ na svež zrak, na deželo, zato je mesto ob nedeljah skoraj prazno, izumrlo. Ti ljubljancani grede ob prostih dneh na deželo. Dežela pa so zanje tudi taki kraji, kot je Ribnica. Če

se bodo v kraju dobro počutili, se bodo še vračali in naredili za kraj reklamo med znanici, ki je po izkušnjah turističnih strokovnjakov najbolj učinkovita, pa še brezplačna je“.

J. PRIMC

Ustvariti možnosti, da bo človek živel kot človek

Kot človek

Štiri milijarde nas je na Zemlji, in če bo prebivalstvo naraslo tako hitro - za okrog 80 milijonov na leto - bo po letu 2000 na svetu že sedem milijard ljudi. Velika večina bo živela v tako imenovanem nerazvitem svetu.

Bo lahko živel in se prehranjevalo toliko ljudi, ko pa že danes milijoni umirajo od lakote? S temi problemi se je ukvarjala nedavna svetovna konferenca o prebivalstvu, sklicana v glavnem romunskem mestu Bukaresti.

Medtem ko so na konferenci predvsem razviti in bogatejši sprva zagnali vik in krik o nevarnosti za vse človeštvo zaradi tako hitro množče se množice ljudi in so zavzemali samo za kontracepcijo, so ne-uvrščene države, med katerimi je Jugoslavija zavzemala domala najvidnejše mesto, poudarjali nujnost spremembe svetovnega ekonomskega sistema.

Vodja jugoslovanske delegacije dr. Anton Vrtaša je med drugim dejal: „Problemov prebivalstva ne moremo reševati z enostavnim predpisovanjem velikosti družine in samo s kontrolo rojstev, temveč izhajajoč iz osebnega dostojanstva človeka in nacionalne suverenosti z dobro premišljeno demokratično politiko ekonomskega, družbenega in kulturnega razvoja, s humanizacijo dela ter z mednarodno pomočjo in sodelovanjem.“

„Pri nas se še nadalje zavzemamo za kontracepcijo in jo podpiramo, toda ne zaradi tega, da bi zmanjšali število otrok, ampak zato, da bi se rojevali samo zaželjeni otroci, ki bi bili deležni srečnega otroštva ter vse potrebne skrbi staršev in družbe.“ To pa je na konferenci v Bukurešti izjavljala Vida Tomšič, naša delegatka, ki je hkrati predsednica jugoslovanske koordinacijske komisije za načrtovanje družine.

R. BAČER

TUDI O OBČUTLJIVIH TEMAH

V zadnji številki „Melamina“, glasila kemične tovarne Kočevje, je več zanimivih sestavkov, ki obravnavajo tudi zelo občutljive zadeve. Taka sta na primer „Tako moramo izboljšati kvaliteto proizvodov“ in „Na obzorju drastični ukrepi“. Prvi govori o reklamaciji velikega inozemskega kupeca in ugotavlja, kaj je treba ukreniti, da reklamacij ne bo več. Drugi pa opozarja, da kršilci delovne discipline povzročajo tovarni velike stroške in da jih bo treba odločneje pozvati na odgovor ali celo odstraniti z dela. Tudi ostali sestavki so zanimivi.

credno je zapisati...

Jeseni bo Raziskovalna skupnost Slovenije konstituirana kot samoupravna interesna skupnost raziskovalcev, uporabnikov in zainteresov na področju raziskovalne dejavnosti. Tako je bilo rečeno na tiskovni konferenci v Ljubljani 6. septembra. Že zdaj pripravljajo taka združenja, ki bodo v kar največji meri povezovala raziskovalno dejavnost z interesi delavcev, ki združujejo sredstva za raziskovanje, namenjeno uresničevanju ciljev splošnega razvoja naše družbe.

Raziskovanje

Glede na to bodo do konca septembra ustanovili področna interesna združenja v okviru RSS (Raziskovalna skupnost Slovenije), ob njih pa še posebne raziskovalne oz. samostojne interesne skupnosti.

Področna interesna združenja bodo zagotavljala neposredno sodelovanje uporabnikov in zainteresov z raziskovalci pri izvajanju določenega raziskovalnega programa. Preko področnih interesnih združenj bo omogočen delegatom delavcev v združenem delu, ki so združili svoja sredstva za izvajanje raziskovalnega programa, neposreden vpogled, vpliv in nadzor nad uporabo združenih sredstev in uresničevanje nalog skupnosti. Interesnih združenj bo okoli 25.

Predvidena je tudi ustanovitev posebnih raziskovalnih skupnosti izven RSS, ki bodo samostojne interesne skupnosti z lastnimi samoupravnimi organi in sredstvi, ki jih bodo njihovi člani združevali za uresničenje določenega specialnega programa raziskav. Posebna raziskovalna skupnost se ustanovi s samoupravnim sporazumom, ki ga sklenejo raziskovalne organizacije in druge organizacije, ki so zainteresirane za rezultate raziskav in ki zanje združujejo svoja sredstva.

S temi novimi oblikami organiziranosti na področju raziskovanja si vnaprej lahko obetamo še večje koristi, saj brez načrtnih raziskav dandanes ni mogoče storiti ničesar več.

D. RUSTJA

- Nikamor ne gre! Kaj pa, če smo zamenjali vrstni red...?

(Karikaturo: Marjan Bregar)

Praznik »Ljudske pravice«

V hiši pisatelja Miška Kranjca v Veliki Polani (občina Lendava), kjer je danes muzej naprednega tiska, je bila pripravljena prva številka štirinajstdnevnik „Ljudske pravice“, ki je izšla 5. oktobra 1934.

Pobuda za izdajanje legalnega lista slovenskih komunistov je dal Edvard Kardelj. Prva urednika sta bila Miško Kranjec in Rudi Čačinovič, med sodelavci pa tudi Kardelj, Boris Kidrič in drugi. List so tiskali v lendavski tiskarni E. Balkanyija, zaradi naklonjenosti takratnega sreskega načelnika dr. Kartina pa je „Ljudska pravica“ izhajala nemoteno vse do konca avgusta 1935, ko je v 16. številki M. Kranjec zapisal: „Tega časopisa nisem pisal jaz, pisalo ga je slovensko ljudstvo!“

Zatem se je „Ljudska pravica“ umaknila v Ljubljano. Tam so jo marca 1936 prepovedali, nakar je izhajala ilegalno vse do osvoboditve ter po vojni nadaljevala svoje napredno delo vse do maja 1959, ko se je združila s „Slovenskim poročevalcem“ v dnevnik „Delo“.

Dan, ko praznujemo štiri-desetletnico „Ljudske pravice“, imamo za velik praznik vseh slovenskih novinarjev in vsega slovenskega ljudstva, spominjamo pa se tistega dne tudi kot obletnice enega največjih publicističnih dejanj predvojnega slovenskega revolucionarnega gibanja. To so poudarili tudi na tiskovni konferenci 6. septembra, kjer so pretresli vse dosedanje priprave na veliko vseslovensko proslavo, ki bo ob jubileju „Ljudske pravice“ 22. septembra v Veliki Polani pri Lendavi. Na proslavi, ki bo hkrati tudi počastitev krajevnega praznika Velike Polane, bo govoril predsednik CK ZKS France Popit, ob tej priložnosti pa bo vrsta kulturnih prireditev.

D. R.

MOKRONOG: GOBAVO ŠOLO BODO PODPRILI

Predzadnje sredo je bil v Mokronogu sestanek krajevnega političnega aktiva, ki so se ga udeležili tudi nekateri delavci vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij. Med drugim so govorili o nezavidljivem stanju, v katerem se nahaja stara šolska stavba. Po zadnjih ugotovitvah je v stari stavbi hišna goba, v nekaterih razredih pa bodo najverjetneje morali postaviti opornike, da bodo podprli strop. Stavbo si bo v kratkem ogledala posebna komisija strokovnjakov. Z novo gradnjo žal še vedno ni nič, saj je denarja od samoprispevka premalo, republiškega posojila, na katerega so računali, pa ni!

Dolenjska: lahko bi bilo slabše

Največjo pozornost kaže posvetiti zalogram, nelikvidnosti in akumulaciji, so menili na seji komisije za družbenoekonomske odnose pri medobčinskem svetu ZK v Novem mestu - Poprečni OD regije že 2.245 din

Komisija za družbenoekonomske odnose pri medobčinskem svetu ZK v Novem mestu je na ponedeljkovi seji, ki se je udeležil tudi Ludvik Golob, član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS, ocenila polletna gospodarska gibanja v dolenjski regiji.

Po njenem mnenju je bil celoten dohodek regije v prvih šestih mesecih letos zadovoljiv, čeprav je bil večji tudi na račun cen. Zaskrblijujejo pa predvsem večje zaloge izdelkov in surovin, zmanjšana likvidnost in slabša akumulativnost, kot so pričakovali.

Pri porastu celotnega dohodka za 51,8 odst. se je dohodek v gospodarski regiji povečal za 43 odstotkov. To pomeni, da je dohodek zaostal za celotnim dohodkom, je pa njegova rast še vedno za nekaj odstotkov nad republiškim poprečjem.

Stopnja samofinanciranja se je izboljšala, kar pomeni, da so bile gospodarske organizacije letos manj odvisne od kreditov kot v enakem obdobju lani. Med krediti so prednjačila kratkoročna posojila, ki so se letos povečala za 56 odst.

KAJ V ŠTIRIH LETIH?

Viniška krajevna skupnost se je lotila zahtevnega dela. Izdelati namerava načrt o razvoju kraja oziroma krajevne skupnosti v naslednjih štirih letih. Vendar načrt ne bo vseboval le komunalnih del v tem obdobju, pač pa bo zajel vsa področja življenja: razvoj industrije, kmetijstva, turizma, komunalnega gospodarstva, šolstva, zdravstva, socialne ter organizacij in društev. Vaški odbori pa izdelujejo načrte, ki bodo vsebovali manjša dela v vaseh. O vsem tem bodo organizirali v krajevni skupnosti javno razpravo.

KOČEVJE: O občinskem prazniku in kandidatih za letošnje Šeškove nagrade so se pogovorili na večerajšnji seji izvršnega odbora SZDL.

TREBNJE: Včeraj popoldne je predsedstvo občinske konference ZMS sklicalo posvetovalne petnajstih društev in organizacij, ki vključujejo mladino in jih seznanilo z dokumenti za bližnji kongres zveze socialistične mladine Slovenije.

KOČEVJE: Danes bodo sekretarji osnovnih organizacij ZK razpravljali o uresničevanju ustave v delovnih organizacijah in krajevni skupnostih.

TREBNJE: Danes bo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta obravnavalo priprave na kongrese sindikatov in določilo način evidentiranja delegatov za republiški in zvezni kongres.

SEVNICA: Danes bodo člani izvršnega sveta sevniske občinske skupščine obravnavali samoupravni sporazum o pospeševanju malega gospodarstva, ocenjevali poročilo komisije o položaju v JUGOTANINU, odločili pa se bodo tudi o vpeljavi prispevka 3 dinarje za kubik gramoza, ki ga nakopije BETON-ZASAVJE v svojih gramonah, denar pa naj bi bil namenjen za občinsko cestno službo.

Neporavnane obveznosti so na Dolenjskem najbolj porasle v novomeški občini.

Poprečni osebni dohodek regije je bil ob koncu prvega polletja 2.245 din ali za nekaj nad 26 odstotkov večji od lanskega

v enakem obdobju. Povečal se je bolj kot republiški (za okoli 2 odstotka), čeprav je za njim zaostal za 177 din.

Največji poprečni osebni dohodek so imeli v trebanjski občini - 2.315 din, novomeška je dosegla 2.303, metliška 2.021 in črnomaljska 2.008 din. Življenjski stroški pa so se v regiji v tem času povečali za okoli 22 odstotkov.

Kruh za eno generacijo

Kakšne poklice in šole bo obiskovala lanska generacija brežiških in sevnških osemletkarjev?

Na voljo so podatki o poklicnih namerah bivših osemletkarjev. Če so se res odločili za isto, kar so navajali poklicnim svetovalcem, preden so zapustili osnovnošolske klopi, pa bodo pokazali šele podatki, ki jih bodo zbrali na zavodih za zaposlovanje o letošnjih vpisih na srednje in poklicne šole.

Vseeno pa so podatki, ki nam jih je povedal poklicni svetovalec izpostave Zavoda za zaposlovanje Celje v Sevnici, dipl. psiholog Tone Koren, po svoje zanimivi. V Sevnški občini sta končala osnovno šolo 302 učenca, v Brežicah (tako je območje zavoda) pa le eden manj. Podatki o poklicnih namerah za nadaljnje šolanje kažejo, kako velik vpliv ima na te namere dejstvo, katere šole so bližje. Iz sevnških občin naj bi šlo v srednje šole 84, v Brežicah pa 126 šolarjev. To je očitno pri gimnaziji, ki postaja že kar deklisla šola: med vpisanimi je iz Sevnice 10 deklet in pet fantov, v Brežicah pa je med 14 dekleti le en fant. Za poklicne šole se je v sevnški občini odločilo 114 mladih, v Brežicah pa 21 več. Med poklicni vlada veliko nesorazmerje. Premalo bo vzgojiteljic in medicinskih sester, pa tudi ekonomskih tehnikov. Tudi tokrat žal spet ni uspela akcija, da bi odprli oddelke srednje-ekonomske šole v Brežicah.

Popust na vlakih

Upokojenci in osebe, stare nad 65 let, se bodo vozile ceneje

Od 1. septembra dalje veljajo na vseh železniških progah v Jugoslaviji posebni komercialni popusti za upokojence in starejše osebe. Starostni, družinski in invalidski upokojenci se bodo lahko vozili za polovico ceno na vseh relacijah in v obeh razredih potniških in brzih vlakov. Popust velja tudi za osebe, ki so starejše od 65 let, čeprav niso upokojenci. Popusti pa ne veljajo za ekspresne in tiste poslovne vlake, za katere morajo potniki plačevati dodatek, prav tako pa ne veljajo v mesecu juliju in avgustu.

Pri nakupu vozovnice mora upokojenec pokazati odrezek od pokojninske tekočice ali preteklega meseca, če pa odrezka nima, se mora izkazati z osebno izkaznico in s potrdilom, ki ne sme biti starejše od 6 mesecev. Osebe, starejše od 65 let morajo predložiti osebno izkaznico ali potni list.

Potnik, ki potuje z vlakom do 100 kilometrov daleč, lahko kupi vozovnico za eno smer ali povratno vozovnico. Kadar potuje dlje kot 100 kilometrov, mora obvezno kupiti povratno vozno karto na temelju obrazca K-15.

Popust velja tudi za potnikovega zakonskega tovariša, vendar morata zakonsko zvezo dokazati z osebno izkaznico ali poročnim listom.

NIKO ISAJEVIČ

Znova presenečenje. Za vas, za nas, za vse!

Med prireditvami, ki jih pripravlja Ljubljanska banka-podružnica Celje v okviru meseca varčevanja oktobra, bo tudi proslava 110-letnice ustanovitve Celjske mestne hranilnice in v njenem delu razstava jubilejnih kovancev in drugih starih bančnih dokumentov in predmetov.

Da bi razstava v resnici zajela vse, kar je na voljo, zlasti pri občanih, vas celjska podružnica Ljubljanske banke vabi in prosi, da ji posodite ali prodate stare jubilejne kovance vseh vrst in izdaj in drugo arhivsko oziroma zgodovinsko gradivo, ki kakor koli govori o hranilništvu na celjskem območju. Če pa bo to gradivo vezano na Celjsko mestno hranilnico, bo dobrodošlo toliko bolj.

Da bi vedeli, s kakšnim gradivom bomo lahko razpolagali pri ureditvi razstave, vas vabimo, da nam pripravljenost o sodelovanju z nami sporočite najpozneje do 15. septembra letos na naslov: Ljubljanska banka-podružnica Celje, odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagande, Celje, Trg V. kongresa 10.

Že vnaprej hvala za sodelovanje in pomoč.

skem območju. Če pa bo to gradivo vezano na Celjsko mestno hranilnico, bo dobrodošlo toliko bolj.

Da bi vedeli, s kakšnim gradivom bomo lahko razpolagali pri ureditvi razstave, vas vabimo, da nam pripravljenost o sodelovanju z nami sporočite najpozneje do 15. septembra letos na naslov: Ljubljanska banka-podružnica Celje, odsek za pospeševanje denarnega varčevanja in propagande, Celje, Trg V. kongresa 10.

Že vnaprej hvala za sodelovanje in pomoč.

ljubljanska banka
podružnica celje

TUDI PO SEJI

Na zadnji seji družbenopolitične zbora metliške občinske skupščine so spregovorili tudi o dosedanjem uveljavljanju delegatskega skupščinskega sistema. Ugotovili so, da jemi deleži zaupane naloge resno, da se delegacije sestajajo in razpravljajo o materialih. So pa še pomankljivosti.

ŠE NOVI SPREJEMI V ZK

V krški občini so letos sprejeli v Zvezo komunistov 87 novih članov. Do konca decembra nameravajo povečati vrste še za okoli 80. Ta čas šteje organizacija ZK v krški občini 659 članov. Letos so se pri sprejemanju izkazali zlasti v nekaterih delovnih kolektivih, kot so Sop, Kovinarska, Agrokombinat, občinska skupščina in drugi. V občini so ustanovili letos tudi 18 novih osnovnih organizacij ZK, šest pa jih planirajo še v mesecih do konca leta. To pomeni, da z vsjo resnostjo uresničujemo kongresne sklepe.

V SOLIDARNOSTNA STANOVANJA DO KONCA TEGA MESECA

V Novem mestu bo ta teden tehnični prevzem 62 stanovanj, zgrajenih z denarjem solidarnostnega sklada. Kot so povedali prejšnji teden na seji iniciativnega odbora za ustanovitev stanovanjske skupnosti, se bodo stanovalci vselili do konca septembra.

BREŽIČANI DRUGI

Na nedavnem tekmovanju članov Zveze rezervnih starešin iz vseh slovenskih občin so se Brežičani odlično izkazali. Z 811 točkami so zasedli drugo mesto in se uvrstili takoj za ekipo iz Ilirske Bistrice. Tekmovanje je bilo v Lohvku v Trnovskem gozdu. V ekipi iz Brežic so bili Polde Rován, Anton Ajster in Alfonz Andrejaš. Med posamezniki se je Polde Rován uvrstil na šesto mesto.

IZ TUJINE V „NOVOTEKS“

„Novoteks“ na Vinici je po stažu zaposlenih verjetno najmlajši kolektiv na Dolenjskem. Od 250 zaposlenih je le okrog 50 takih, ki so v službi več kot eno leto, vsi drugi pa prejemajo plačo manj kot leto dni. Kljub temu delajo uspešno. Vsak dan izdelajo okrog 1.000 hlač in od 200 do 400 kril, kar je odvisno od zahtevnosti posameznega modela. Med počitnicami so se zdomeci zelo zapimajali za delo v tej tovarni.

NOVE ORGANIZACIJE ZK

Statutarna komisija pri črnomaljskem komiteju ZK je analizirala organiziranost komunistov v občini. Komisija je predlagala, naj ustanovijo komunisti, ki delajo v posebni šoli in dijaškem domu, svojo osnovno organizacijo ZK, osnovni organizaciji v krajevnih skupnostih Kanjarica-Doblice in Tribuče naj se okrepita s komunisti, ki živijo tu, delujejo pa tam, kjer so zaposleni. Na pobudo komisije so v Obrtno komunalnem podjetju v črnomaljskem „Viatortju“ že ustanovili osnovni organizaciji ZK.

Dvanajst podpisov bo jamčilo za red

V Novem mestu so pripravili družbeni dogovor o usmerjeni stanovanjski graditvi do leta 1978 - Gre za območje z okoli 1.650 stanovanji

V Novem mestu so pripravili družbeni dogovor o usmerjeni stanovanjski graditvi v obdobju 1975 - 1978. Dogovor, ki ga bo podpisalo dvanajst podpisnikov, predvideva v soseski Drska-Irča vas-Brod okoli 1.200, na predelu med Cesto herojev in Krško pa približno 450 novih stanovanj.

Med podpisniki dogovora so: občinska skupščina, občinski sindikalni svet, stanovanjska skupnost, DBH, Pionir, Novograd, Dominvest, komunalni sklad, komunalno podjetje, podjetje Vodovod, Elektro in Podjetje za ptt promet. S podpisom tega akta bo vsaka od navedenih organizacij vzela nase svoj del odgovornosti.

Družbeni dogovor, ki je medtem

še v razpravi, zahteva med drugim od občinske skupščine, da se bo zavzemala za dosledno izvajanje sporazumov o usmerjanju denarja za stanovanja, skrbela za hitro reševanje s področja pridobivanja stavbnih zemljišč itd. Sindikat bo v tem času zastavil svoj vpliv tako, da bodo vse OZD sprejele srednjeročne programe za reševanje stanovanjskih vprašanj zaposlenih. Samoupravna stanovanjska skupnost, ki bo nosilka financiranja in pobudnica za zbiranje denarja, da bi lahko uresničili ta družbeni dogovor, si bo prizadevala, da bo zgrajenih čimveč stanovanj.

Dolenjska banka in hranilnica bo stanovanjski denar usmerjala zlasti za kreditiranje investitorjev, ki bodo gradili na predelih usmerjene stanovanjske graditve. Od Pionirja in Novograda, ki bosta izvajala del, zahteva dogovor, da bosta pomenila graditev, skrajševala roke in podobno. Dominvestu pa je naloženo, da bo hitro pripravil urbanistično in lokacijsko dokumentacijo, zazidalne načrte in komunalno ureditve stavbnih zemljišč. Od komunalnega sklada in komunalnih organizacij pa zahteva dogovor, da znanje, denar in programe pripravijo zlasti za območja, na katerem bo usmerjena stanovanjska graditev.

Družbeni dogovor nadalje še predvideva, da bo lahko najvišja akumulacija za gradbenike 8 odst. prav tako, da se med podpisnike lahko vključijo tudi drugi, ki jih zdaj niso zajeli.

Kovinarska je slavila

S svečano sejo delavskega sveta so v soboto dopoldne v krški „Kovinarski“, tovarni industrijske opreme in konstrukcij, končali dvodnevno slavje 20-letnice ustanovitve. Ta organizacija združenega dela, ki se je razvila iz zasebne obrtne delavnice, je danes že pomembno in doma ter na tujem znano podjetje, ki zaposluje že več kot 460 delavcev in se uveljavlja predvsem s proizvodnjo naprav za asfaltno mešanico in v zadnjem času tudi s silosi. Na svečani seji DS, ki jo je odprl njegov predsednik Anton Novoselc, je o razvoju in perspektivah govoril namestnik generalnega direktorja Anton Avsec.

Poudaril je prizadevanja „Kovinarske“, ki naj bi v prihodnjih mesecih pripeljala do povezovanja nekaterih sorodnih OZD kovinsko-predelovalne industrije v sestavljeno organizacijo združenega dela. Potem, ko so podelili delavcem, ki so v podjetju od ustanovitve, diplome in darila, so kolektivno ob jubileju čestitali med drugimi tudi predsednik občinske skupščine ing. Niko Kurant ter predstavniki poslovnih partnerjev iz tujine, ki so jubilarntu pravtako izročili spominska darila z željo, da bi še naprej tako uspešno sodelovali.

Z. SEBEK

Pokal da misliti

V nedeljo, 25. avgusta, smo nogometaši ekipe Gabrja na treniranju v Brusnicah osvojili pokal. Ko smo šli v Brusnice, smo mislili le na to, kako bomo pokal osvojili, zdaj pa smo se znašli pred vprašanjem, na katerega prej sploh nismo pomislili. Po našem mnenju bi namreč moral pokal priti s strani mladinske organizacije, ker pa ta svoje sobe nima, njeno delovanje pa je iz razumljivih razlogov na psu, bo moral ostati do naslednjega leta v zasebnem stanovanju. Na videz je to kaj smešna zadeva, pa ni tako.

Pred letom dni so v Gabrju burile „duhove“ polemike, ki so popolnoma zgrešile svoj namen. Namesto da bi pomagale izboljšati delovanje posameznikov, so dosegle ravno nasprotno. Po mnenju bodočega družboslovca se je to moglo zgoditi tudi zato, ker je Dolenjski list polemiko zaključil z lažmi, katerih pravi obraz vidimo šele danes. Polemika se je končala z oceno vaških družbenopolitičnih organizacij, čeprav bi oceno lahko dali šele danes, ko se rezultati nadvse aktivnih družbenopolitičnih organizacij v Gabrju dobro vidijo. Verjetno ne bi več posegal po peresu, toda naš pokal me je v to primoral. O njem bi morali malo razmisliti „aktivni“ družbenopolitični delavci v Gabrju in ne nazadnje tudi odgovorni ljudje občinskih koordinacijskih centrov ZK, SZDL in ZMS ter drugih organizacij.

IVO KULJAJ
Gabrje

ZAŠČITIMO NEMOČNE ŽIVALI!

Bil sem na dopustu pri prijateljevi družini na Zalostni gori pri Mokronogu. Po radiu smo poslušali navodila, kako naj skrbijo lastniki za pse čuvaje, posebno za tiste, ki so privržani: naj jim v teh vročih dneh dajejo večkrat svežo vodo, poskrbijo za senco itd.

Pri tem je nanesel pogovor, da je v Mokronogu sredi mesta starejša tovaršnica, ki ima nekaj nad 30 psov pasem iz vseh vetrov in ščenit križancev te pasje zadrage. Sosedje se nad tem pasjim laježem in smradom zaman pritožujejo. Ni pa možno nič ukreniti, ker nekateri trdijo, da je to v hiši, kjer je pač vsakemu dovoljen njegov hobij. Vse, kar so mi pripovedovali, me je zelo prizadelo. Če že ne higijenska inšpekcija, bi tu lahko poseglo vmes Drustvo za varstvo in zaščito živali.

ANDREJ ARKO,
Kočevje

Na obisku pri miličnikih

Pionirji osnovne šole Grm so se seznanili z delom prometne milice - Nov krožek

Pred dnevi je skupina dijakov naše šole odšla na upravo javne varnosti Novo mesto, kjer nas je tov. Tomšič seznanil z delom milice in v kratkem, zanimivem predavanju seznanil s prometnimi nesrečami, v katere se zapletajo otroci.

Potem smo si ogledali dežurno sobo z mnogimi napravami, katerih delovanje so nam pojasnili prijazni

POČASTILI SMO PRAZNIK

5. septembra smo se zbrali pred šolo, da bi počastili praznik občine Trebnje. Naše proslave sta se udeležila tudi borca Gubčeve brigade Miro Klančar in naša rojakinja pesnica Vida Brest.

Po pozdravnem govoru ravnatelja je Miro Klančar pripovedoval o Gubčevi brigadi in borcih, ki so poleg težkih trenutkov doživeli tudi nekaj zabavnih prigod, katerim smo se od srca nasmejali. Sledile so recitacije, pesmi in kratek dramski prizorček, potem pa nam je Vida Brest prebrala nekaj pesmi s partizansko tematiko ter nekaj hudomušnih pesmic. S pesmijo in z željo, da bi se spet srečali, smo prireditelj zaključili.

Tako smo počastili naš občinski praznik in hrabro gubčevo brigado. VERICA STRUKELJ
OŠ Sentrupert

Gornja Savinjska dolina slavi

V nedeljo, 15. septembra, bo v Gornjem gradu proslava 30-letnice osvoboditve gornje Savinjske doline. Proslava se bo začela ob 10. uri. Slavnostni govor bo imel Andrej Marinc, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije, v kulturnem programu pa bodo nastopili godbeniki, pevci in recitatorji iz Trbovelj. Odbor za pripravo proslave vabi vse preživele borce IV. operativne cone, kakor tudi vse ostale, naj se proslave udeleže.

Ljubezen do dela na zemlji bo zadržala doma tudi 12-letnega Branka s Črete — že zdaj rad pomaga očetu, čeprav hodi še v osnovno šolo. Stroji so obema že več let zvesti in zanesljivi pomočniki... (Foto: T. Gošnik)

Cestna želja, stara pol stoletja

Studenčani vložili prispevek KS Primož v asfaltiranje ceste skozi svojo vas namesto za posipanje vaške poti - Zakaj ni solidarnosti?

Nočemo zgolj pogrevati bridke zgodovine zaselkov Prevole, Oredek, Velika in Mala Hubajnica, če se mačehovstvo do naših krajev ne bi ponavljalo vse do danes. Kdo je kriv, da so bili ljudje še v času med obema vojnama le na pol pismeni, ker so lahko le ob torkih in petkih obiskovali šolo na Studencu? Sedaj, ko si že več let prizadevajo uresničiti željo, porojeno še za ranke Avstrije, da bi si zgradili vaško pot, pa dobivajo le polena pod noge!

Ne le ljudje omenjenih naselij, tudi Primožani so se med prvo in drugo svetovno vojno zaman borili za svoj gospodarski in kulturni razvoj. Takratni studenški klerikalni veljaki so imeli slab posluh za njihove težave. Zaman so odpirali vrata na sreskemu načelniku v Krškem in uradih dravske banovine za šolo na Primožu in cesto ob Impoljskem potoku. Klerikalci so bili proti, za naše poti je vedno zmanjkalo denarja. Šele nova ljudska oblast je zgradila z našimi združenimi močmi šolo na Primožu, tudi cesta ob Impoljskem potoku je stekla. Kadarkoli pa smo se obrnili na studenško krajevno skupnost po kakršnokoli pomoč, smo bili preglasovani in ostali v manjšini, kot pred zadnjo vojno.

Ko smo prišli k sevniški občini, smo se odločili za svojo krajevno skupnost na Primožu. Ker se je vsa

leta nazaj občinska pomoč krajevnim skupnostim delila v glavnem po ključu glede na število prebivalstva, dolžino vaških poti ipd., smo zopet potegnili krajši konec. Veliko ljudi je namreč že zapustilo naše kraje, poti pa je treba šele zgraditi. Čeprav dobivamo malo denarja, ga koristno izrabljamo; če bi pripadali studenški krajevni skupnosti, ne bi imeli niti tega. Pred tremi leti so se vaščani Velike in Male Hubajnice sami lotili gradnje ceste od Zavrata do Prevol preko Lepe gore z denarjem primoške KS, s pomočjo občinske skupščine in prispevki vaščanov. Kmetska Lojze Zgonec in Stanko Blatnik sta najela pri ljubljanskem podjetju OBNOVA buldožer za širjenje starega in gradnjo novega cestnega odseka. Leto poprej je buldožer GRAMATA iz Sevnice razširil cesto od Velike Hubajnice do Prevol. Preostalo je še posipanje ceste, ki bi veljalo 20.000 dinarjev. KS Studenec je za to prispevala 1.500 dinarjev, občinska skupščina je plačala razstrelivo, s tem pa so vaščani pripravili skoraj polovico posipnega materiala. Ponovno smo zbrali 2.880 dinarjev prostovoljnih prispevkov, občinski cestni sklad pa je dal nadaljnjih 5.000 dinarjev. Tako so lahko ponovno najeli buldožer, da so mogli cesto zložnejše speljati po zemlji, kar jim je lastnik pri prvotnih delih branil.

Vse skupaj pa je bilo še vedno premalo, da bi začeta dela lahko dokončali. Gozdni obrat ni letos namenil niti dinarja, kajti težki tovornjaki po novi neutrjni cesti niso mogli voziti. Tovornjaki ne morejo v te kraje niti čez Krize. Ravno tako je preozko skozi Vrh. Ker je stanje že nevdržno, je organizacija ZK Studenec na junjski se-

ji predlagala svetu KS in delegaciji Studenec solidarnostno akcijo KS Studenec in Primož, ki naj bi prispevala manjkajočih 11.000 dinarjev: KS Studenec naj bi dala 6 tisočakov, KS Primož pa pet. KS Primož je nato lahko dala le tri tisočake, to pa je prišlo prav Studencanom, ki so ta denar namenili kar za asfaltiranje občinske ceste skozi Studenec!!

Spet smo torej ostali z dolgimi nosovi! Toda nismo še obupali. Sklicali smo sestanek, ki se ga je udeležilo vseh 55 vaščanov—graditeljev ceste, povabili smo predstavnika občinskega izvršnega sveta in občinske konference SZDL ter Gozdnega obrata. Občinski predstavniki se sestanka 23. avgusta niso udeležili. Ugotovljeno je bilo, da bo za dograditev ceste potrebnih 15.000 dinarjev. Od načrtovanih 1.200 prostovoljnih delovnih ur so jih vaščani opravili že 939, potrebnih pa bi jih bilo treba še enkrat toliko. Zapisnike smo poslali vsem, naši delegati pa bodo na prihodnjem zasedanju sevniške občinske skupščine zastavili vprašanje in terjali tudi odgovor. Če bi mi imeli denar, ki so ga dobili studenški sosedje za asfaltiranje ceste skozi vas, za kar pa jim ni bilo treba migniti z lopato, in bi KS Primož priskrbel še dva tisočaka, bi lahko že to jesen uresničili 60 let staro željo po tej cesti!

KAREL ZORKO
ZAVRATEC 32

»Resnica je drugačna!«

Zavračanje trditve iz članka, objavljenega v Dolenjskem listu številka 33

V vašem listu je bil objavljen članek z naslovom „Da se kaj takega ne ponovi“, v katerem pisec Jože Piškur prikazuje mene kot glavnega krivca. Kot človek se čutim globoko prizadet, saj nisem bil kriv.

V članku navaja pisec, da je bilo dogovorjeno, da bo za praznovanje dneva vstaje na Cvibljah priskrbel stole in mize orodjar Ivan Hren, „česar pa ni storil, z ženo sta se izgovarjala, da so mize stare in da nimata časa ukvarjati se s tem...“ Resnica pa je drugačna! Jože Piškur je v soboto, 20. julija, dan pred praznovanjem dneva vstaje, vprašal mojo ženo medtem, ko je kupovala meso v mesnici KZ Trebnje, kako je z mizami in podobno. Žena mu je odgovorila, da mize niso še nikamor objubljene, da pa se mora o tem

pogovoriti z orodjarjem GD Trebnje (to je z menoj), ki se bo vrnil zvečer iz službe. Toda niti tega večera niti naslednjega Piškurja ni bilo k meni, da bi se osebno dogovorila. Kakal sem ga, da bo prišel, a ga ni bilo. Zato ne razumem, zakaj me je po krivem obdolžil neuslužnosti, ko pa se nisva ničesar dogovorila. Ko bi Piškur prišel k meni, bi prav gotovo stvar uredil, kakor sem jo še vedno v zadovoljstvo vseh, ki so potrebovali mize in stole. Povrh vsega pa sem 22. julija z družino odšel na letni dopust na morje.

IVAN HREN

PRIPIS GD TREBNJE K PISMU I. HRENA, K dopisu Ivana Hrena navajamo, da je vesten gasilec-orodjar, vselej pripravljen in na razpolago za usluge, ki jih naše društvo nudi drugim. Za svojo prizadevnost je bil letos ob 90-letnici našega društva odlikovan s plamenico II. stopnje.

K očitku, da je imelo GD Trebnje od prireditve 18. maja lep dohodek, pripominjamo, da nam je izvedbo veselice prepustila krajevna skupnost Trebnje, ne pa ZB Trebnje. Čisti dobiček pa je tako šel v korist vse družbe, saj je gasilsko društvo družbena organizacija.

MATIJA SILA
predsednik GD Trebnje

TEKMOVANJE PODMLADKA

Občinska gasilska zveza Brežice bo v nedeljo, 22. septembra, ob 9. uri v Cerkljah ob Krki organizirala tekmovanje pionirjev in mladincev. Pionirji A skupine se bodo pomerili v disciplini delo z vedrovko. Pionirji B skupine in mladinci pa se bodo pomerili v hitrostnem šolskem tridelnem napadu. Po končanem tekmovanjih, ki jih organizirajo v okviru prireditve ob tednu požarne varnosti, si bodo udeleženci tekmovanj ogledali bližnje letališče.

O. GERJEVIČ

LEVAKOVO JAMO RAZISKUJEJO

Skupina arheologov je pred dnevi začela odkrivati neolitsko nahajališče — Levakovo jamo pri Štuni. Tu je pred 37 leti prinesla voda na dan kose glinastih posod iz konca neolitskega obdobja. Zanimivo je, da so pri nas prebivalci neolitski ljudje v jamah, saj je znano, da so prve poljedelske kulture že gradile bivališča iz kolov.

TEKMOVANJE HARMONIKARJEV

Letošnje tekmovanje harmonikarjev, ki bo že sedmo po vrsti, bo v nedeljo 15. septembra, pri gostišču „Ob tabornem ognju“ na Pokljuki. Novost letošnjega tekmovanja je v tem, da imajo pravico do nastopa tudi harmonikarji, mlajši od 45 let, kakor tudi harmonikarji na klavirskih harmonikah, vendar zunanji konkurence. Pogoji za tekmovalce so naslednji: nastopiti morajo z diatonično harmoniko in v največ 6 minutah izvesti 1 narodno in 2 partizanski pesmi.

RAZSTAVA SAMO DO NEDELJE

Razstava avtoportretov Božidarja Jaka v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici bo odprta samo še do nedelje, 15. septembra, ko si lahko zadnjič ogledate zanimivo likovno prireditelj.

ČATEŽ: TEŽAVE Z VODO

V Dolenjskem listu sem bral, da imajo gospodinje v Trebnjem težave s pitno vodo, ker so vodovodne cevi že nekaj dni prazne. Še slabše pa je na Čatežu, saj poleti voda nikoli redno ne teče, odkar imamo vodovod. Zjutraj ni niti toliko vode, da bi se lahko umili. Težave so tudi z gnojnicami in stranišnicami, ki tečeta po cesti in v kanalu za vasio. Prav bi bilo, da si pristojni to ogledajo in nekaj ukrepejo, še preden bo izbruhnila kakšna epidemija nalezljivih bolezni.

EGIDIJ VRSAJ

MA ŠENTJERNEJ: OKOLIŠKI MLADINCI SPIJO

Mladinski aktiv v Šentjerneju ima za sabo že precej uspešno opravljene akcije, najpogosteje pa deluje na treh področjih: kulturnem, športnem in družbenopolitičnem. Tako so pripravili nekaj uspešnih proslav, tesno pa sodelujejo s Kulturno umetniškim društvom in s mladinskim aktivom TOZD Iskra. Na športnem področju so mladinci iz aktivna še bolj delavni, sodelujejo pa kot športni sodniki in kot tekmovalci. Zelo delavna je tudi taborniško-planinska sekcija, ki je lani organizirala izlet na Triglav, letos pa nekaj pohodov na Gorjance in smučanje na Veliki planini.

Prav tako, kot so mladinci aktivni na prejšnjih področjih, se ukvarjajo tudi s politiko in tudi tu so uspešni. Kljub vsemu pa tudi pri njih ne gre brez težav. Preglavice jim delajo predvsem mladi po okoliških vaseh, ki se nikakor ne morejo zbrati v aktive, ti pa se prepočasno ustanavljajo. Razen tega je velika težava pomanjkanje denarja. Za sedaj si pomagajo z denarjem, ki so ga lani za služili z igro, toda ta izredno hitro kopni.

S. K.
SENTJERNEJ

IZLET ZA LJUBITELJE CVETJA

Hortikulturno društvo Novo mesto prireja v soboto, 21. septembra, tradicionalni jesenski izlet v Ljubljano na republiško razstavo cvetja Hortikultura 74. Vsi, ki jih izlet zanima, se lahko prijavijo do 19. septembra v cvetličarni na Glavnem trgu. Na prijavnem mestu bodo dobili tudi podrobnejša pojasnila.

Nezadostna opremljenost

V počastitev tedna požarne varnosti seja v Dolenji vasi - Opremiti društvo

V nedeljo, 8. septembra, je bila v Dolenji vasi pri Krškem v počastitev tedna požarne varnosti razširjena seja upravnih in nadzornih odborov občinskih gasilskih zvez Brežice, Krškega in Sevnice. Sejo je vo-

dil višji gasilski častnik Ivan Leskovec.

Poročilo je podal Leo Koman in poudaril, da je treba ločiti gasilski dan od tedna požarne varnosti. Prvi naj bi bil propagandni dan, drugi pa naj bi imel poudarek na preventivi požarne varnosti. Načelnik republiške gasilske zveze Vrhovec je govoril o nezadostni opremljenosti centralnih društev in o potrebi, da se društva čim bolj opremito, da bodo kos tudi večjim požarom. Dejal je tudi, da je treba veliko delati z mladino, da bo spoznala delo požarne službe.

Na koncu seje so podelili Smodeju iz Sevnice plaketo gasilskega veterana za njegovo 50-letno delo. Popoldne so se društva OGZ Krško pomerila v tekmovanjih.

O. GERJEVIČ

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kratkimi ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Člani lovske družine „Gorjanci“ sodijo med najbolj prizadevne lovce v novomeški občini, kar se je pokazalo tudi 25. avgusta dopoldne v Stopičah, ko so se pomerili s strelci lovskih družin iz novomeške in trebanjske občine v streljanju tarč jelena, divjega prašiča in glinastih golobov in tako ekipno kot posamezno dosegli največ zadelcev. Popoldne je bilo razvitej lovskega prapora z upodobljenim jelenom, ki ga je predal lovcu Francu Klobučarju, članu družine „Gorjanci“, tovariš Franjo Bulc. (Foto: Feliks Orel)

Poročali smo, da so 12. avgusta našli v potoku blizu vasi Jugorje umorjenega 59-letnega Jakoba Luzarja, kmeta z Jugorja. Pokojnik je imel na prsih naložene težke kamne, do potoka pa so vodile krvave sledi.

Ker je imel umorjeni pri sebi denar in uro, ki se je ustavila ob 23. uri, so ljudje

sklepali, da ne gre za roparski uboj. Strokovnjaki so potem ugotovili, da je bil Jakob Luzar ubit s štirimi strelji iz pištole in da ga je nekdo vleknil od kraja, kjer je streljal, kakšna dva kilometra daleč do potoka.

Tragični dogodek je močno odjeknil po vsem Dolenjskem, posebno pa v

vaseh pod Gorjanci, kjer so Luzarjeve dobro poznali. Preiskava se teče in uradnih podatkov o zločinu zaenkrat še ni mogoče dobiti, pač pa drži, da sta v priporu zakonca Uharnik osumljena zločinca, Luzarjeva mejaša v vinogradu.

Poročamo o obisku na kraju dogodka.

„Tu je bil ustreljen,“ je rekla in prižgala novo svečo.

UBOJ ZARADI METRA ZEMLJE?

V črno oblečena žena se je s sosedo nekaj trudila okrog visoko naloženega voza in je obstala, ko me je zagledala. Zadnje čase je imela precej obiskov, zato je že kar vedela, da ne bova na hitro opravili. Ko me je povabila v hišo in si z vajeno kretnjo popravila naglavno

vražnikov ni imel. Bil je miroljuben. Doma se je že včasih skričal nad fanti, če niso pospravili orodja, ampak kregali se nismo in topli tudi ne.

Meni se je čudno zdelo, da ga zvečer ni bilo domov. Pozno je že kdaj prišel, čez noč pa nikdar ni ostal v gori, da ne bi bil prej povedal. Pa sem vseeno mislila, da se je morebiti zapil. Ko ga pa zjutraj ni bilo, sem ga šla iskat. Huda slutnja me je obšla; ko sem „pri križiščih“ zagledala na tleh kri. V zidnici ga ni bilo, ključa ni bilo. Nazaj grede sem kar vedela, da nekaj je. Spotoma sem spraševala še po zidnicah in pri ljudeh in tako izvedela, da so ga videli, kako je zvečer okrog 19. ure odhajal proti domu. Potem sem v vas že prijokala in tarnala, da našega ni domov in da se je nekaj naredilo. Vaščani so ga šli takoj iskat. Še ga ne bi bili našli, če ne bi šel neki fant v vinograd po pijačo in je spet našel na kri. Po tistih sledovih so šli potem tudi miličniki z našim vred. Jakobov ključ in klubok so našli že med potjo do potoka, kamor ga je morilec zavlekel.

Drugi dan so Uharnika zaprli, potem sem šele zaslutila, kje naj bi bil vzrok može-

ve smrti. Zaradi zemlje, koščka zemlje... Uharnik je hotel od našega, da bi mu odstopil kak meter zemljišča ob poti pri vinogradu, da bi si postavil nov vikend. Ampak naš ni pristal, ker ima Uharnik na svojem prostoru dovolj. Menda se niso nič kregali, ne vem pa ne, ker me ni bilo zraven. Tisto nedeljo so se pogajali. Ne morem si misliti, kaj je prišlo vmes, da se je tako žalostno končalo, saj smo si bili zmeraj dobri. Ko je bil Uharnik v Nemčiji, smo dovolili, da je na naše vozilo opeko, posodili smo čebre, dovolili jemati vodo iz vodnjaka, še ključ smo ji dali, ženi namreč. Na roke smo si bili, zdaj pa takole...

Marija Luzar ima 61 let in uboja ni prvič doživela. Prvega moža so ji leta 1944 skoro pred očmi ubili domobranci. Prav tako nad vasjo. Potem sva skoro brez besed hodili po kolovozu, ki usodnega večera ni dočakal prihajajočih korakov Jakoba Luzarja. „Na križiščih“, kamor me je peljala in kjer je takrat zagledala kri, leži zdaj venec. „Tu je bil ustreljen,“ je rekla in prižgala novo svečo.

RIA BAČER

Prazna in tiha je domačija Luzarjevih na Jugorju. Gospodarja ni več, gospodinja starejša in bolehna, dva sinova v Nemčiji, eden je doma, ampak tudi v službi.

Marija Luzar ima že vse rdeče oči od joka. Prvega moža so ubili domobranci, drugi je padel pod domačinovo roko

ruto, je morala tudi že seči na rob predpasnika. Solze ji še kar naprej lijejo, čeprav je, kot sama pravi, že stokrat povedala vse, kar ve.

„Tisto nedeljo, 11. avgusta, smo jemali slovo. Sinova Franc in Martin sta se odpravljala nazaj v Nemčijo. Po južini sta odšla. Albin, ki sicer živi doma in dela v IMV, je šel po svojih potih, jaz pa sem šla k počitku. Bolehna sem. On, Jakob, je šel v zidnico v Gabrsko goro. Poslovnili smo se okrog 13. ure in takrat sem ga zadnjič videla.“

Spet sva morali malce počakati, da si je obrisala že vse rdeče oči. Potem je nadaljevala:

„Našel ga je Albin z miličniki drugi dan okrog polдне. Ležal je v potoku, s kamni založen. Ničče si ni mislil, kdo ga je in zakaj. So-

Novo mesto se vse bolj odpira svetu in svet se vse bolj zanima zanj. Ker mnogi gostje pridejo k nam prvič, ne poznajo ulic tako dobro kot domačini. Seveda povprašajo domačine. Kaj Novomeščan odgovori na vprašanje, je bil glavni namen akcije. Zeleli smo zvedeti, kako Novomeščani poznajo ulice svojega mesta, kaj vedo o mozeih, po katerih so nekatere ulice poimenovane. Med njimi so Ignacij Hladnik, Milan Pugelj, Ivan Koštial, Dragotin Kette in dr. Peter DeFranceschi.

Začelo se je z iskanjem Hladnikove ulice. To je ulica nasproti Studijske knjižnice Mirana Jarca. Vodi proti Kapitlju, je precej mirna, posebno v zgornjem delu.

HLADNIKOVA ULICA

Na cesti je bilo nenavadno malo ljudi. Morala sva počakati nekaj minut, da je mimo prišla primerna „zrtev“. Bila je maturantka novomeške gimnazije V. D.: „Prosim, kje je Hladnikova ulica?“ „Joj, Hladnikova...“ To je bilo vse, kar je lahko dekle izdaviilo. Pri tem je zapeljivo gledalo in nerodno krtilo z rokami. „Morda več, zakaj se ulica imenuje ravno po Hladniku?“ Tedaj je dekle pogledalo že čisto obupano: „Joj, ne vem... je bil morda režiser, župnik, partizan? Barabi!“ je rekla in močno užaljena nadaljevala pot.

Na avtobusni postaji pred prodajalno Mladinske knjige:

„Morda veste, kje je tu nekje Hladnikova ulica?“ Prodajalka je bila trgovsko kratka: „Ne, ne vem!“ „Mogoče veste, zakaj se ulica imenuje po Hladniku?“ „Nimam pojma.“ je bila iskrena. „Imate mogoče načrt Novega mesta? Ne držimo!“

V recepciji hotela Metropol: „Hladnikova? Ne vem.“ je priznal mlad receptor. „Imate načrt Novega mesta ali vodič?“ „Ne, nimamo!“ „Bi se vam zdelo pametno, da bi imeli tak načrt?“ „Kaj pa jaz vem! Sicer pa imamo na steni kavarne obešeno tablo z načrtom mesta.“

Na pošti – mislila sva, da tudi tu ne bodo vedeli in da se bodo morali pozanimati pri pismonoši – je ena izmed žensk malomarno pokazala proti avtobusni postaji in rekla: „Hladnikova je tam dol!“ in nič drugega. Nisva vprašala, zakaj se imenuje ulica ravno po Hladniku, ker se verjetno ne bi niti zmenila za naju. Imela je preveč dela.

KOŠTIALOVA ULICA

Ustavila sva se v Dolenjini trgovini pred šolo:

„Tudi dol je, ne!“ je rekla prodajalka in bila toliko prijazna, da je šla ven in nama celo pokazala smer. Cesta herojev je bila povsem prazna; mogoče zaradi vročine ali pa ljudje nimajo več navade hoditi po ulicah med delovnim časom. S Ceste herojev sva zavila mimo hiše, v kateri je živel in umrl Koštial. Na njej je spominska plošča, ki je za povprečno visokega človeka malo previsoko nameščena, da bi lahko z nje kaj prebral.

„Oprostite, morda veste, kje je Koštialova ulica?“

„Koštialova je pa tale, po kateri hodita.“

„Ali mogoče veste, zakaj se imenuje po njem?“ Mož naju je sumljivo pogledal in potem počasi in preudarno povedal:

„Koštial je bil profesor na gimnaziji, učil me je slovenščino, čeprav ni njegov priimek ne zveni po naš.“

Spustila sva se po ulici nazaj in srečala znanega novomeškega frizerja, ki je ravno tisti dan dopolnil 78 let, a jih kaže največ 60. Povedal nama je, da je bil Koštial profesor in jezikoslovec. „Pa dober je bil za ljudi,“ je še pristavil. Ustavila sva se tudi v Koštialovi hiši, kjer je zdaj bife. O Koštialu sva povprašala popularnega novomeškega grobarja M. A., ki se je spomnil celo letnice njegove smrti.

DEFRANCESCHIJEVA ULICA

To je kratka, a prometna ulica, ki pripelje do bolnice. Za ulico bi prav gotovo moral vedeti prodajalec v kiosku Dela, saj se začneja slabih deset metrov naprej: „Veste, ta Deferancel, Def... ne vem, kje je. Toliko ulic je v našem mestu!“ Nato sva ustavila še starega znanca, ga popeljala dva metra od table z napisom ulice: „Res, kje pa naj bi bila?“ se je strokovno vprašal. Prav tako ni vedel, po katerem možu se ta ulica imenuje.

I. K., vitka deklica v modrih kavbojkah. Tujec bi prav gotovo raje povprašal njo kot naju, pa bi bil razočaran. Tako kot midva. Dekle je samo globoko vzdihnilo (bila je res peklenska vročina) in se hitro izgubilo v bogati sceni starih kostanjev.

V Expressu na avtobusni postaji. Mlad natakar je poklical na pomoč starejšega. „To bo verjetno kje v Šmihelu.“ Skušala sva še v hotelu Metropol: Ze več kot eno leto delam v Novem mestu, a ga ne poznam. Ne vem, kdo je bil ta možakar, kje je ulica, pa me tudi ne briga. Poslal vam bom tovariša. Ta je Novomeščan. Bodita brez skrbi, gotovo bo vedel.“ Čakala sva in čakala in dočakala. Pa ne odgovora, pač pa natakarja, ki pa je svojega kolega pustil na cedilu. Povedal je,

Tako kot v Pugljevi ulici je tudi v Hladnikovi frizerski salon, kljub temu pa nobena od vprašanih žena in deklet ni vedela, kje naj bi ulica bila.

JOJ, HLADNIKOVA ?!

da sicer je Novomeščan, da pa je bil zadnje čase odsoten. Se pa je fant kar hitro znašel in naju poslal naprej na postajo Ljudske milice, za vsak primer pa naj bi se oglasila še v njihovi recepciji.

„Kje je DeFranceschijeva ulica?“ sva ustrašila starega znanca novomeških ljubiteljev knjig, akviziterja S. M.: „Tukaj nekje. Samo da razmislim.“ Nato je zakričal in nama živčno začel kazati pot proti Loki. Vesela, da sva le naletela na človeka, ki naju je prav poslal, sva ga še vprašala, zakaj se ta ulica tako imenuje. Tudi tokrat je akviziter odgovoril: „Zato, ker je tako kratka. Samo nekaj hiš je, ne! Bolnica in hiša, tista, pri kateri vedno laja pes...“

KETTEJEV DREVORED

„Oprostite, kje pa je Kettejev drevored?“

Starejši, sivolas možakar naju ni razumel in vprašanje sva ponovila. „A drevored? Znam ja vam, gdje je on. Samo sa mnom. Idem vam ja, momci, tamo...“ Stari je bil še kar naprej ljubezljiv. Povedal je, da je iz Like, da se Kettejev drevored imenuje po pesniku, ki je stanoval v nizki hišici ob poti na Marof.

Pred nama je s počasnimi koraki hodila D. U., dekle 18-let, poletno oblečena, toda služba je služba in morala sva jo dohiteti. Imela je zelo pristrane pegice in prav tako pristrano znanje. Vedela je samo za Cankarjevo ulico, ker v njej stanuje. Povprašala sva jo, če je hodila v osnovno šolo, in nato smo skupaj ugotovili, da je takrat, ko so jemali Ketteja, rhanjalka.

Novomeški študent prava J. D. naju je najprej začudeno pogledal in nato vprašal: „Pa se zabavata?“

Ustavila sva še punčko štirinajstih let, ki za drevored sicer ni vedela, povedala pa je, da je bil Kette „en“ pesnik, ki je bil hudo zaljubljen v „eno“ novomeško punco, ki leži pokopana na šmihelskem pokopališču...

PUGLJEVA ULICA

Pugljeva ulica je zelo kratka, saj ima samo pet hiš in nekdanje javno stranišče. Nekdo od anketirancev je spiknil, da se tako prav gotovo ne imenuje zato, ker je tako razrita in skoraj nedostopna. Dodal pa je, da bi bilo verjetno isto, če bi Pugelj še stanoval v njej.

Po prvo informacijo sva se oglasila pri mojstru Kovačiču, frizerju. Mojster Jože je bil kratak: „Pugljeva ulica? Se pet metrov naprej in na desno.“

V. M., študent ekonomije, za Pugljevo ulico še ni slišal in ne ve, kje je. Pugelj je že moral biti kakšen priznan Novomeščan, da so po njem imenovali ulico. Vprašala sva še L. K., učiteljico, bodočo profesorico. Zanj ni vedela, dodala pa je: „Samo poskusite me dati v časopis. Bom skregana, da vest!“ Na srečo pa se je na Puglja spomnila, ni pa bila prepričana, ali je bil arhitekt ali pesnik.

Kurjač, ki ni hotel povedati, kje dela, pa je povedal: „Poznam tega možakarja. Njegova žena je na Trški gori krčmarica...“

Vprašala sva še na mestih, kjer bi vsak od turistov, ki se v mestu ne spozna, najprej povprašal: v Kavarni na Glavnem trgu in v Ribji restvraciji. Za Pugljevo ulico niso vedeli, kje je, še manj informacij pa bi turist dobil pri njih o samem Puglju.

Novo mesto je razmeroma majhno, to pa še ne pomeni, da Novomeščani ne bi smeli vedeti za ulice, po katerih vsak dan hodijo. Prav bi bilo, če bi kaj več vedeli o mozeih, po katerih se imenujejo, saj so leti prispe-

vali nemajhen delež h kulturni dediščini mesta. Precej bi odpravljanju neznanja pripomogel turistični vodič z načrtom mesta. Turistična zveza bi ga izdala, a ga ne more, ker urbanistični plan še ni dokončno izdelan. Na steni kavarne pri avtobusni postaji sicer visi turistični načrt, a svoje naloge ne opravlja najbolje, ker je na neprimernem kraju.

Na „sprehodih“ po novomeških ulicah sva marsikje opazila že tradicionalno novomeško malomarnost in neodgovornost. Skoraj vse spominske plošče so neoskrbovane, napisji pa nečitljivi. Skrajni čas je že, da tisti, ki so zanje dolžni skrbeti, z njih pobrišejo „nekulturni“ prah in svojo nedelavnost.

J. SIMČIČ

J. PEZELJ

Dr. PETER DEFRANCESCHI, doktor medicine, rojen 26. oktobra 1863 v Ajdovščini, maturiral v Trstu, medicino študiral v Gradcu, primarij bolnične usmiljenih bratov v Kandiji (Novo mesto). V času službovanja je ustanovil novomeško žensko bolnico. Umrl 2. aprila 1937 v Kandiji.

IVAN KOŠTIAL, jezikoslovec, folklorist in kritik, rojen 27. julija 1877 v Gradcu. Služboval je kot suplent in profesor na novomeški gimnaziji. V jezikoslovju se je bavil zlasti s preiskovanjem besednega zaklada, z imenoslovjem, etimologijo in pomenoslovjem. Ljudsko šolo in gimnazijo je obiskoval v Gradcu, dva semestra filozofske fakultete na Dunaju, ostanek v Gradcu, kjer je napravil državni usposob. izpit iz slovenske in klasične filologije. Umrl je 1949, pokopan je v Novem mestu.

IGNACIJ HLADNIK, glasbenik in skladatelj. Rodil se je 25. septembra 1865 v Križah pri Trzinu. Obiskoval orlarsko šolo v Ljubljani, kot organist deloval v Senti Jakobu, od 1889. leta pa ves čas v Novem mestu kot kapiteljski organist in pevovodja. Na novomeški gimnaziji je poučeval petje, od 1900 dalje bil vodja novomeške Glasbene matice. Bil je odličen organist, koncertiral je po več krajih v Jugoslaviji, pisal cerkvene in posvetne skladbe. Umrl je 19. marca 1932 v Novem mestu.

MILAN PUGELJ, novelist. Rodil se je 3. januarja 1883 kot učitelj sin v Kandiji pri Novem mestu. Očetova smrt mu je prekrizala pot do mature in akademskega poklica. V Ljubljani je delal kot časnikar in pisatelj. V silii je tudi orgal. Napisal je več zbirki novel, med njimi Mali ljudje (1911), Ura z angeli (1912), Popotniki (1927) in druge. Umrl je v Ljubljani 1929.

DRAGOTIN KETTE, pesnik slovenske moderne. Rodil se je na Premu 19. januarja 1876. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, dokončal pa jo je v Novem mestu. Na novomeški gimnaziji je ustanovil Zadrugo po ljubljanskem zgledu, se zaljubil v Angelo Smolovo, svoj glavni pesniški navdih. Nekatera njegova dela se motivno vežejo na Novo mesto (Na Krki, Na trgu in druge). Njegove pesmi je z naslovom Poezije izdal 1900 postumno Anton Askerc. Umrl je 26. aprila 1899 v ljubljanski cukrarni.

ČRNEČA VAS V NOVI OBLEKI VABI

15. september bo za Črneča vas in okoliška naselja v delu nerazvitih Gorjancev resnično slovesen dan. Na srečanju nekdanjih borcev Gorjanskega bataljona, aktivistov Osvobodilne fronte gorjanskega okrožja in borcev slovenskega bataljona I. krajiške brigade pričakujejo številno udeležbo, hkrati pa bo tem krajem proslava prinesla tudi nekaj pomembnih pridobitev. Črneča vas in ves tamkajšni predel je dal prve aktiviste OF že 1941, z nastankom prvih partizanskih enot na območju Gorjancev pa so prebivalci že spomladi 1942 podpirali našo vojsko in je tudi večina mlajših odšla v partizane.

Cesta, ki prinaša lepše dneve

V prizadevanjih, da bi kraju in bližnji okolici končno nudili to, česar niso mogli v letih po osvoboditvi, so v krški občini združili vse zmožnosti delovnih organizacij, občinske skupščine in prizadetega

Zveze združenj borcev NOV občin Krško in Novo mesto ter odbor Gorjanskega bataljona

vabijo na

ZBOR

borcev Gorjanskega bataljona, aktivistov OF gorjanskega območja in slovenskega bataljona I. krajiške brigade, ki bo

v nedeljo, 15. septembra 1974, ob 11.00 uri v

Črneči vasi

V programu bodo sodelovali:

- Jože Penca — Dečko: slavnostni govor
- združeni pevski zbori občine Krško, dirigent Adolf Moškon
- recitatorji: Andrej Kurent, SNG Ljubljana, Marija Šketa, Ladko Kukec
- godba na pihala Krško-Senovo, dirigent Maks Umek

Ob 10. uri bo v Črneči vasi otvoritev asfaltirane ceste Kostanjevica — Črneča vas in otvoritev vodovoda.

starih dinarjev, vsoto, ki je za ta nerazviti predel vsakakor izjemno velika. Seveda njihov prispevek sam ne bi zadostoval, zato so na pomoč priskočile delovne organizacije, ki so prispevale okoli 35 starih milijonov, odbor „Gorjanskega bataljona“ pa je posodabljanje ceste podprl s 5,5 milijona dinarjev. Vse ostalo je dodala k zbranemu krška občinska skupščina, dela pa izvaja novomeško Cestno podjetje. Gospodarski pomen posodobljene ceste je vsakakor velik ne le za tamkajšnje prebivalstvo, marveč tudi za brežiško Gozdno gospodarstvo, ki mu bo ta prometna žila omogočila hitrejši odvoz lesa.

Bojazni pred sušo ne bo več

Ce je cesta med Kostanjevico in Črnečo vasio eden izmed pomembnih mejnikov v razvoju tega dela nerazvitih Gorjancev, potem je voda drugi izmed činiteljev, ki zagotavlja res boljše življenje. Medtem ko so na Ostrcu zdravo pitno vodo speljali do hiš že lani, jo bodo tokrat še v Črnečo vas. Tamkajšnji vodovod bo dolg štiri kilometre. Zanj je vsaka hiša dala po 305 starih tisočakov, v delu pa je prispevala poprečno po 300 prostovoljnih ur, tako da v celoti njihov prispevek ocenjujejo na 900.000 starih dinarjev. Krška občinska skupščina je njihovo vneto tokrat podprla s 5 milijoni starih dinarjev.

Nekdanja šola - nov krajevni center

V enonadstropni črneškovaški osnovni šoli že nekaj let ne odmeva več prešerno otroško veselje. Poučevanje so ukinitli predvsem zaradi tega, ker je bilo učencev že premalo in ker pouk v kombiniranih razredih nikakor ne more biti dovolj uspešen. Prešolanje otrok v Kostanjevico so prebivalci sprejeli tudi kot pomembno izboljšanje učnih pogojev, ki zagotavljajo njihovim hčeram in sinovom enakopraven „start“ za nadaljevanje šolanja. Seveda je s tem ostalo poslopje nekdanje šole prazno. Poslej bo tamkaj znova živahno. V prtiličju bo krško podjetje

„Preskrba“ 15. septembra odprla trgovino, ki je doslej „gostovala“ v manj ustreznih prostorih ene izmed črneškovaških stanovanjskih hiš. S pomočjo krške temeljne izobraževalne skupnosti in temeljne kulturne skupnosti pa bodo v nadstropju uredili še en prostor. Tamkaj se bodo poslej lahko zbirali vaščani in okoličani, tamkaj bo potekalo krajno družbeno-politično in družabno življenje. Nekdanje šolsko poslopje bo tako res smotno izkoriščeno v prid vsemu predelu.

Naselje spreminja videz

23. avgust 1942 je bil za Črnečo vsi dan, ki ga bodo pomenili vsi tedanji, sedanja in bodoči rodovi. Divjanje italijanskih okupatorjev, ki so vas bombardirali z rušilnimi in zažigalnimi bombami, ni zatrlo iskre življenja v tem delu slovenske zemlje. Obnova po končani vojni je naselje ponovno vpisala med „žive“. 33 hiš šteje današnja Črneča vas, za vse to pa so prebivalci prelili nič koliko znoj in vložili napore, ki jih pravzaprav le težko popisemo. Ob skromnem vsakdanjem življenju pa vse doslej ljudem še ni uspelo storiti vsega, kar so nameravali in načrtovali. Tudi zato bo 15. september zanje pomemben dan. Naselje bo namreč tedaj končno dobilo novo preobleko. Občinski solidarnostni stanovanjski sklad je na predlog občinske Zveze ZB NOV razdelil med vaščane za 55,5 milijona starih dinarjev kreditov. Z njimi in z lastnim delom bodo dokončno uredili zunanost svojih bivališč, tako da bo naselje dobilo podobo, kot so si jo prebivalci pravzaprav želeli vse od avgusta 1942 naprej.

Slovenski bataljon na sremski fronti

V krški občini ima ta bataljon domicil

V okviru medobčinske proslave 15. septembra v Črneči vasi na Gorjancih praznuje obletnico formiranja tudi slovenski bataljon I. krajiške brigade, ki se je bojeval za osvoboditev domovine na sremski fronti. O obstoju in bojevanju tega bataljona je bila slovenska javnost do sedaj zelo malo seznanjena. Zato je prav, da ga ob njegovi obletnici predstavimo in mu priznamo delež, ki ga ima v osvobodilnem boju.

Znano je, da je v junjskih dneh 1941 okupator nasilno preselil v Srbijo okrog 8000 Slovencev iz Štajerske in Gorenjske. S tem je hotel okupator počistiti rajhu priključene pokrajine od tistih Slovencev — delavcev, kmetov, intelektualcev in pred italijanskimi fašisti pribeglih primorskih Slovencev — katere so nemški zaupniki že pred drugo svetovno vojno registrirali kot narodnostno zavedne ljudske veljake, nevarne za cilje nemškega rajha v teh pokrajinah. Ob obisku v Mariboru, takoj po okupaciji, je Hitler zapovedal: „Napravite mi to deželo nemško“. Docela brez sredstev so se tako Slovenci znašli v gostoljubnih pokrajinah Srbije.

Toda tudi tam niso mirovali. Začeli so pasivni odpor. Srbsko prebivalstvo so seznanjali z nakanami nacističnega okupatorja. Povezovali so se med seboj ter tamkajšnjimi somišljeniki in se pripravljali na priložnost, da se vključijo v aktivni odpor. Ob vstaji srbskega naroda 1941 so se mnogi slovenski pregnanci vključili v osvobodilni boj.

Središče organiziranega delovanja Slovencev v Srbiji je bil odbor Osvobodilne fronte slovenskega naroda za Srbijo v tedanji Krunski ulici v Beogradu. Od tam izhaja iniciativa še izpred osvoboditve Beograda, da se osnuje posebna slovenska enota za osvobodilni boj. Začela se je akcija za zbiranje borcev. Vrhovni štab NOVJ je 8. 11. 1944 izdal odredbo o formiranju slovenske brigade NOVJ. Do 26. 11. 1944 se je v kasarni na Dedinju zbralo okrog 300 Slovencev-prostovoljcev. Iz teh je bil osnovan slovenski bataljon in kot V. bataljon priključen I. krajiški brigadi. Enota je takoj krenila na področje sremske fronte in začela z urjenjem. Priključili so se še novi borci, tako da se je sestav bataljona povečal na 415 borcev.

V prvi boj na sremski fronti se je bataljon podal pri Oroliku. Sledili so hujši boji pri Komletincih in Otočku, kjer je padlo prvih 13 borcev. Izmenoma in z ramo ob ramo s junaškimi krajišniki je potem bataljon zasedal še razne borbenne položaje pred Sidom in Ilokem. Vmes se je uril in deloval pri utrjevanju frontnih linij. V slabih oblekah in obutvi so borci prezebali do kosti zaradi ledeno mrzle košave, ki brije po širnih ravninah Srema. Ob odjugah so vlačili na nogah svinčeno težke

cmoke lepljive sremske ilovice, ko so se premikali z enega položaja na drugega. Ob zori 17. januarja 1945 je bataljon doživel svojo tragično bitko, ki je bila usodna za njegov nadaljnji obstoj. Tedaj je sovražnikova divizija „Princ Evgen“ na tem delu fronte prešla v ofenzivo. Z številnimi oklopniki je prebila prvo bojno črto. Slovenski bataljon, ki je prav to noč prišel v zaledje počivat, je hrabro prestregel oklopni in pehotni nalet sovražnika na obronkih gričevja med Opatovcem in Lovosom. Srdito se je upiral več ur in je premočnemu sovražniku prizadel znatne izgube, sam bataljon pa se je znašel v obroču. Med bojem in prebojem iz obroča je bataljon izgubil eno tretjino borcev, veliko pa je bilo ranjenih.

Za junaška dejanja v tej bitki je bilo več borcev odlikovanih. Tako oslabljeni bataljon je potem z okrog 90 borci sodeloval še v bojih pri Bapski — Novak in Šaregradu. Ker ni bilo novega priliva borcev za okrepitev bataljona, je pripel odlok, da se bataljon razformira, borci pa razporedijo v I. jugoslovansko brigado, ki je prišla iz SSSR. S to brigado, ki so jo sestavljali borci hrvaške in slovenske narodnosti, so borci nekdanjega slovenskega bataljona nadaljevali boj za osvoboditev najprej v Bosni pri Brezovem polju, potem v srditih bojih za osvoboditev Brčkega, po prehodu čez Savo pa še pri Županju. Vinkovcih ter skozi slavonske gozdove tja do izredno težkih bojev pri obleganju in osvoboditvi Slavenskega Broda. V teh bojih so padli in bili ranjeni še številni borci iz sestava slovenskega bataljona.

V aprilu 1945 so se po odredbi komande I. armade zbrali v Pakracu tedaj že v bojih prekaljeni borci bivšega slovenskega bataljona. Pridružilo se jim je še nekaj slovenskih borcev iz sestava I. jugoslovanske brigade. Tako ustanovljena začasna nova enota je s pospešenim maršem krenila preko Madžarske v Mursko Sobotu. V prvih majskih dneh 1945 so borci te začasne enote prevzeli komandne položaje v novoosnovani I. prekmurski brigadi. V tej enoti so preživeli borci slovenskega bataljona dočakali najbolj redosten trenutok: osvoboditev domovine.

Pri Zvezi združenj borcev Slovenije deluje odbor slovenskega bataljona, ki zbira dokumentacijo o bataljonu, njegovih borbah, udeležencih in njegovih padlih ter se trudi, da bi se zaznamovali skupinski grobovi padlih. Slovenskemu bataljonu je gostoljubno odprla vrata občina Krško, ga materialno podprla pri njegovih naporih ter mu je 4. julija 1971 ob proslavi 30. obletnice vstaje slovenskega naroda in 30. letnici prvih množičnih deportacij Slovencev podelila domicil.

JOŽE ROMIH

Na borbenih položajih ob Donavi pri Šaregradu v začetku februarja 1945.

FRANC DRAGAN

Osvobojeni trikotnik

Slovenski in hrvaški partizani so se borili skupaj

Po pojavu prvih oboroženih enot na območju Gorjancev v začetku 1942 so začeli Italijani zapuščati manjše postojanke v oddaljenih krajih. Komisar fašistične stranke v Kostanjevici Lauri Nicolo je že 20. januarja 1942 poročal svojim nadrejenim, da se zadržujejo v bližini Kostanjevice močne oborožene skupine upornikov in da bi te lahko napadle mesto.

Italijani so se po takih vesteh še močneje utrdili v Kostanjevici, od koder si niso več upali ven. Partizani so postavili močno zasedo s težkim mitraljezom na Dolščah ter zasedli pri Cerkvi na Slinovcah in v vasi Dobe. Tako je bila italijanska posadka v Kostanjevici vzhodne, južne in jugozahodne strani obkrožena s partizanskimi zasedami, le na severni strani onstran Krke so bile nemške stražarske zasede.

Ozemlje podgorjanskih vasi v trikotju takratne italijansko-nemške in hrvaške (NDH) meje je bilo v glavnem osvobojeno od začetka pomladi 1942 do velike italijanske ofenzive v vzhodnem

predelu Gorjancev med 1. in 6. novembrom 1942.

Na območju tedanjih občin Kostanjevica, Sv. Križ in Podbočje skoraj ni bilo človeka, ki ne bi bil seznanjen z uporniškim programom OF, aktivnost ljudi pa je pripomogla, da smo že konec februarja 1942 pričeli ustanovljati terenske odbore OF in vaško zaščito, v poznejših mesecih istega leta pa tudi odbore AFZ, LMS in Rdečega križa.

Terenski odbori OF so skupaj z vaško zaščito skrbeli za redno zbiranje in oskrbovanje partizanskih enot, patrolj, zased in bolnišnic s hrano. Gibanje fašistične vojske so stalno nadzorovale vaške straže. Vse civilno prebivalstvo je bilo tako vključeno v aktivno podpiranje NOB. Rajonski odbori OF so skupno s terenskimi odbori predstavljali prvo politično ljudsko oblast. Med drugim so skrbeli tudi za obdelovanje kmetijskih zemljišč, ki so jih zapustili simpatizerji in sodelavci okupatorja.

Na slovensko ozemlje so že 1941 prihajali aktivisti in begunci iz območja Zagreba in Samobora. Pot jih je vodila čez Stojdrago in Planino. Ze tedaj se je utrdilo bratsko sodelovanje slovenskih in hrvaških partizanov in civilnega prebivalstva.

Pozneje, zlasti v prvi polovici 1942, ko so bile v Žumberku še močne ustaške postojanke, so hrvaški partizani večkrat iskali zavetje in

pomoč na osvobojenem ozemlju podgorjanskih vasi. Tako so se v juniju in juliju hrvaški partizanci ranjenci zdravili v zaselku Avguštin nad Kostanjevico, kjer sta jim nudila zdravniško pomoč dr. Ivanišević in dr. Erat. Od tam so se pozneje prestavili v vinsko gorico Vinjar, nato pa v vinsko gorico Pušence nad graško cerkvijo. Terenske organizacije OF so omogočile tem hrvaškim borcem in ranjenim vso pomoč in oskrbo.

Polti 1942 so hrvaški in slovenski partizani v združenih bojih popolnoma uničili ustaške postojanke na Stojdragi, v Novem selu, v Gorenji vasi in v Kalju. Osvobojeno je bilo ozemlje celotnega Žumberka, od Samobora do Krašiča. To je omogočilo hrvaškim partizanom, da so preselili svoje ranjence na lastno osvobojeno ozemlje. Zaradi večje varnosti so prestavili tudi slovensko partizansko bolnico iz vasi Prežek v Prisek v Žumberku, vendar je bila ta v nenadnem ustaškem napadu sredi septembra 1942 povsem uničena.

Žumberk je ostal važno oporišče za politične delavce OF in pobege slovenske družine vse do osvoboditve, zlasti pa v letih 1944 in 1945. Partizanski kurirji in obveščevalci so uporabljali to ozemlje za prehode iz vzhodnega predela Gorjancev v Belo krajino, kajti na slovenski strani se je pojavil belogardizem, z njim vred pa izdajstva, požigi in hudi zločini. Na belogardistično stran je stopil velik del slovenske duhovščine. Kolikor bolj se je ta povezovala z

belogardisti in okupatorji, toliko večja so bila izdajstva in grozote, ki so jim sledile.

Posledica tega je bilo tudi bombardiranje in požig Črneče vasi avgusta 1942, mesec dni pozneje pa ustaški napad in požig Planine ter maščevanje nad prebivalci te gorjanske vasi.

Iz poznejših časov poznamo nočne uboje pristašev NOB, ki jih je organizirala tako imenovana „Črna roka“. Med nemško ofenzivo v oktobru 1943 je izdajstvo pripeljalo do množičnega streljanja talcev v Kostanjevici, na Strojpi in v Sentjerneju.

To so bili najtežji dnevi za slovenski narod. Prav je, da obudimo spomin nanje in utrjujemo spoznanje o tem, koliko je vredna narodova enotnost in takih težkih preizkušnjah, pa tudi povezanost in bratsko sodelovanje s sosednjim narodom.

15. septembra se bomo nekdanji borci in aktivisti iz ožjega in širšega območja Gorjancev in Žumberka srečali na proslavi v Črneči vasi in skupaj z občani podgorjanskih vasi ter mladino obujali spomine na revolucionarno medvojno in delovno poveljno obdobje. To bo priložnost, da bomo spoznali življenje ljudi v teh oddaljenih krajih, ki so tako nesebično podpirali narodnoosvobodilni boj. Tem ostarelim ljudem in njihovim potomcem še vedno dolgujemo veliko skrb in pomoči, da bi bilo njihovo življenje lepše in brezskrbnejše.

PROSTO DELOVNO MESTO!

KAVARNA
NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJ:

- visokokvalificiran ali kvalificiran gostinski delavec z najmanj 10-letno prakso v gostinstvu, od tega vsaj 5 let na vodilnih delovnih mestih ali
 - srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih.
- Prijavi morajo kandidati priložiti dokazila o strokovni izobrazbi in potrdilo o nekaznovanju.

Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo v 15 dneh na naslov: KAVARNA NOVO MESTO za „razpisno komisijo“

PROSTA DELOVNA MESTA

KOMISIJA ZA RAZPIS PRI
STANOVANJSKEM PODJETJU TREBNJE

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. DIREKTORJA PODJETJA
2. VODJA RAČUNOVODSTVA
3. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA
4. GRADBENEGA TEHNIKA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje zahteve:

- pod 1:
- a. – da ima visoko strokovno izobrazbo s 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu
 - b. – da ima višjo strokovno izobrazbo z 10-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu
- pod 2:
- a. – da ima višjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj v delovnih organizacijah
 - b. – da ima srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri in najmanj 8 let delovnih izkušenj na delovnem mestu računovodja v delovni organizaciji
- pod 3:
- a. – da ima visoko strokovno izobrazbo pravne smeri ter 3 leta delovnih izkušenj
 - b. – da ima višjo strokovno izobrazbo upravne smeri in 5 let delovnih izkušenj
- pod 4: končana srednja gradbena šola s 5-letno prakso v delovni organizaciji.

Razpis velja 15 dni po dnevu objave.

Pismene ponudbe z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema Stanovanjsko podjetje Trebnje.

PROSTO DELOVNO MESTO

„MERCATOR“
Ljubljana n. sub. o.
TOZD METLIKA,
trgovina na debelo in drobno, gostinstvo in storitve, Metlika
CBE 58, o. sub. o

razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE

v Samopostrežbi v Metliki.

Nastop službe po dogovoru.
Pismene prijave je treba poslati na naš naslov.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Delovna skupnost
osnovne šole narodnega heroja Ivana Kovačiča–Efenke,
Mirna peč

razpisuje

za nedoločen čas prosti delovni mesti:

1. UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA – PRU ali P (v zagotovljeno družinsko stanovanje v bloku),
2. UČITELJA RAZREDNEGA POUKA – PRU ali U (zagotovljena samska soba).

KRAJEVNA SKUPNOST SODRAŽICA

sprejme v redno delovno razmerje

KOMUNALNEGA DELAVCA,

po možnosti polkvalificiranega gradbenega delavca. Mesečni osebni dohodki od 1600,00 do 1700,00 din. Stanovanje (2-sobno) preskrbljeno v zasebni hiši. Možna zaposlitev tudi za ženo. Ponudbe z življenjepisom pošljite Krajevni skupnosti Sodražica ali pridite osebno na pogovor.

POSEBNA OSNOVNA ŠOLA SEVNICA

razpisuje prosto delovno mesto

TAJNIKA

za polovičen delovni čas za nedoločen čas.

Nastop službe po dogovoru.
Prošnjo naslovite na Posebno osnovno šolo Sevnica. Rok prijave je 15 dni po razpisu.
V poštev pridejo kandidati, ki obvladajo strojepisje.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Odbor za medsebojna razmerja delavcev
v ONKOLOŠKEM INŠTITUTU V LJUBLJANI

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

- VEČ DELOVNIH MEST SREDNJIH MEDICINSKIH SESTER NA HOSPITALNIH ODDELKIH
- VEČ DELOVNIH MEST NEKVALIFICIRANIH DELAVK ZA DELO BOLNIŠKIH STREŽNIC, POMOČNIC V KUHINJI IN V PRALNICI

Pogoji za sprejem:

- 1) Šola za zdr. delavce, oddelek za medicinske sestre. Kandidatke, ki se bodo zaposlile takoj po končanem šolanju, bodo sprejete v delovno razmerje kot pripravnice. Za kandidatke, ki nimajo možnosti stanovanja v Ljubljani, ima inštitut na razpolago nekaj ležišč pri privatnih stanodajalcih.
- 2) Za sprejem na del. mesto nekvalificiranih delavk je potrebna osnovna šolska izobrazba in sposobnost za opravljanje težjih fizičnih del.

Poseben pogoj za sprejem na vsa objavljena mesta je poskusno delo za dobo treh mesecev.

Kandidati za sprejem naj vložijo pismene ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev na Onkološki inštitut, Ljubljana, Kadrovska služba, Zaloška 5.

Dopisne šole

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA
V LJUBLJANI

Vpisuje v dopisne šole

- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- poklicno administrativno šolo (dveletno)
- ekonomsko šolo
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško, lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno kovinarsko šolo

Vpisuje tudi v dopisne tečaje

- nemškega in italijanskega jezika
- esperantskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščnike
- za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki
- tečaj strojepisja (v drugem delu tečaja možnost specializacije za stavce na IBM strojih ali za fonodaktilografe)
- tečaj poslovne korespondence (za delovne organizacije po modernem programu)
- tečaj za družbeno izobraževanje

Vpisujemo vsak dan od 7. do 14. ure, ob torkih do 18. ure (od 1. septembra tudi drugo soboto v mesecu)

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja, učnem programu in pogojih za vpis boste lahko izvedeli iz prospekta za šol. leto 1974/75, ki vam ga pošljemo na vašo zahtevo.

Svoj naslov napišite s tiskanimi črkami!
Za prospekt pošljite znamko v vrednosti 5.- din na naslov:
DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA, 61000 Ljubljana, Par-mova 39, telefon 312-141, poštni predal 106.

PROSTA DELOVNA MESTA!

„Dolenjka“ trgovsko podjetje na debelo in drobno Novo mesto – DSSS

OBJAVLJA
prosti delovni mesti

1. TAJNIKA SAMOUPRAVNIH ORGANOV,
2. STROJNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji:

- pod 1.: srednja šolska izobrazba z znanjem strojepisja in po možnosti ustrezna praksa.
pod 2.: končana srednja ali administrativna šola. Zaželena je praksa.
Za delovni mesti je določeno poskusno delo.
Rok za prijave je 15 dni po objavi.

PROSTA DELOVNA MESTA

Komisija DS pri PU Ljubljana

TOZD HMELJNIK NOVO MESTO

objavlja

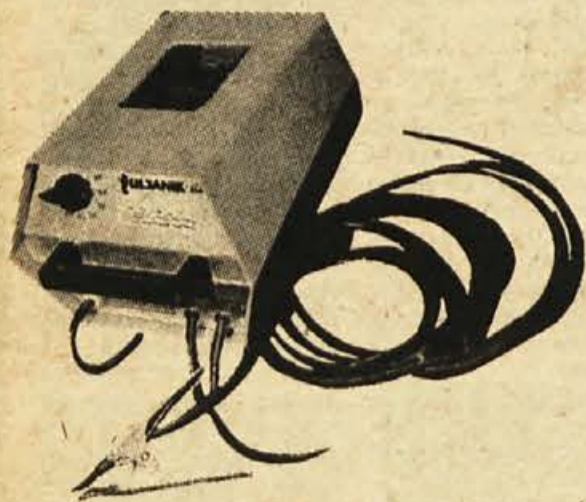
prosti delovni mesti v GOSTILNI „GRMADA“ TREBNJE:

1. POSLOVODJA GOSTILNE
2. NATAKARICA

Pogoji:

Pod 1. VK gostinski delavec, ali KV gostinski delavec z najmanj 5 leti prakse v gostinstvu. Pod 2. KV gostinska delavka. Osebni dohodki po samoupravnem sporazumu o delitvi osebnega dohodka. Pismene ponudbe z dokazili pošljite v 15 dneh na TOZD Hmeljnik Novo mesto, komisija za medsebojna delovna razmerja.

 ULJANIK

PRENOSNI
TRANSFORMATOR
ZA VARJENJE

TBH 140
Bantam

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjaveča jekla in jekla, ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leto dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

Brodogradilišče, tvornica dizel motorov i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P P ŠTEV 208 TELEFON CENTRALA (052) 22-322
TELEX 25 252 YU ULJTES

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

Edina revija za
Slovence po svetu,
njihov stalen most z domovino je revija

RODNA GRUDA

Naročite jo tudi svojim sorodnikom v tujini!

RODNA GRUDA
61001 Ljubljana, p. p. 196
Cankarjeva 1/II

POTA IN STRAŽNIPOTA

Dežurni poročajo

PONY JE IZGINIL - 5. septembra zvečer je nekdo odpeljal Jožetu Jermanu iz Ločne kolo pony, vredno 300 din. Kolo je lastnik le za hip pustil na Glavnem trgu.

PIJAN NA MOTORJU - 6. septembra zvečer so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve 39-letnega Milana Vrhovška iz Novega mesta, ker je vozil motorno kolo pod vplivom alkohola in so ga pri tem zalotili. Vrhovšek je hotel vožnjo po vsi sili nadaljevati, zato so ga za nekaj ur pridržali. Zagovarjati se bo moral še pred sodnikom za prekrške.

PRETEP PRED ROTOVŽEM - 7. septembra popoldne so se na Glavnem trgu zvrstili 19-letni Srečo Sotlar in 19-letni Luka Balabanič iz Novega mesta, 18-letni Anton Božič iz Črmošnjice in 22-letni Ivan Kastelic iz Vel. Ceroveca. Ker so bili fantje vinjeni in je vse kazalo, da bi se še topli, in je vse čez noč pridržali. Ravs se bo končal pred sodnikom za prekrške.

VLOM NA MIRNI - 7. septembra je bilo vlomljeno v hišo Janca Potokarja na Mirni. Neznavec je iz stanovanja odnesel 3.000 din. Storilca še iščejo.

DRUŽINI GROZIL - 7. septembra zvečer so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve 46-letnega Ludvika Murglja iz Vel. Bučne vasi, ker je opit razgrajal in lastni družini grozil z nožem. Moral bo pred sodnika za prekrške.

TATOVANI Z BELIM AVTOM

5. septembra so prišli v hišo Marije Paukovič v Podučju štirje moški in ji ponujali preproge. Medtem ko se je ženska z njimi pogovarjala, je eden iz skupine smuknil v sobo in ukradel iz skatle v omari 1.800 din. Potem so se odpeljali z avtom.

Isti dan dopoldne so najbrž isti moški prišli tudi v stanovanje Antonije Miklavčič v Malencah. Z avtom bele barve znamke Zastav 1300 so prišli do hiše, kjer ni bilo nikogar doma. Našli so ključ, videli pa so, da leži v sobi starejša in bolehnata ženska. Eden jo je zamotil v pogovoru, ostali so brskali po hiši. Iz spalnice so tudi tu odnesli 1.500 din. Storilec se že na sledi.

ZAKAJ POŽAR?

9. septembra zvečer je v ciganskem taborišču Zabjek pogorela stanovanjska baraka, last Dušana Brajdiča. Kako in zakaj je nastal ogenj, še raziskujejo.

Ozek in nepregleden ovinek sredi Dolenjskih Toplic je sila nevaren, če vanj pripelješ hitro in še po sredi ceste. Tu je bilo že več nesreč, pa nekaterih še ni izmodrilo. (Foto: Ria Bačer)

Zapor jim ne uide

V zadnjem trimesečju precej kazni črnograditeljem iz novomeške občine - Ni več šale!

Marsikdo še ne ve, da znaša po novem zakonu, ki je v veljavi malo več kot dve leti, za vsakega črnograditelja obvezen zapor najmanj 30 dni. Poleg denarne kazni seveda! In črna gradnja je tudi to, če kdo popravlja staro hišo brez dovoljenja.

V novomeški občini so imeli sodniki za prekrške v zadnjih treh mesecih opraviti s 26 črnograditelji. Ti so predvsem popravljali stara poslopja, prezidavali, zidali garaže in zidanice - vse brez ustreznih dokumentov.

Vsem brez izjeme so po zakonu odmerili zapor, razen tega pa še denarno kazen od 3.000 do 5.000 din. Za prvič, kajti imajo opravka tudi s povratniki. Tu in tam si kdo misli: „Sem že plačal kazni, zdaj lahko gradim dalje!“ Pa ga zalotijo vnovič in spet gre pred sodnika za prekrške, dobi pa višjo kazni.

Večkrat en sam graditelj zagreši tudi več prekrškov in odgovarja za vsakega posebej. Na primer: sam zakoliči; gradi brez lokacijskega dovoljenja; kljub odločbi, da mora prenehati z gradnjo, nadaljuje.

Črna gradnja je na primer tudi to, če si kdo napelje hidrofor iz vaškega vodnjaka. Črnograditelj se izgovarja predvsem na dolg postopek za pridobitev potrebnih dokumentov. V tem jim bo bržkone marsikdo dal prav, toda žal „papirji“ morajo biti. Pa tudi izgovor na to, da v dveh letih ni bilo odgovora na prošnjo za gradbeno dovoljenje, ni utemeljen. Kdor namreč priloži vsa potrebna potrdila k prošnji, mora v treh mesecih dobiti odgovor!

In zakaj smo tako ostri do črnograditeljev? Gradnja se je začela na najlepših njivah. Kaj bomo jedli? Nekateri gradijo na prostoru, kjer je v bodočnosti predvidena zazidava, bodisi za industrijo, komunalno itd. Ostrina pa je potrebna tudi zaradi tega, ker gradnja s „fušarskim“ načrtom, s fušarskim zidarjem pripelje do tega, da se poslopje poruši, še preden je zgrajeno. To se je že zgodilo.

R. BAČER

ROMI SPRAVLJAJO OZIMNICO

7. septembra popoldne so Romi z njive Jožeta Dragmana v Prečni pokradli okrog 30 kilogramov fižola in 150 kg krompirja. Verjetno si delajo jesenske zaloge, toda na tuj račun. Za krajo bodo krivci odgovarjali.

VZVRATNO IN PO LEVI

7. septembra zgodaj zjutraj se je zgodila huda nesreča v Krmelju. Slobodan Copic, domačin, je vozil z avtom vzvratno po levi strani, za njim pa je vozila kolo s pomožnim motorjem Cilka Čeh iz Hinj in sta trčila. Čehova je padla in si hudo poškodovala glavo, tako da so jo odpeljali v novomeško bolnišnico.

KRONIKA NESREČ

OTOČEC: TUREK V NAŠEGA - 4. septembra zjutraj je turški državljani vozil z avtom proti Zagrebu ter pri Otočcu začel prehitovati tovornjak s prikolico, tedaj pa je naproti pripeljal kamion Peter Iskra z Otočca. Iskra je močno zavrl in se umaknil na rob ceste, vendar je Turek vseeno trčil vanj. Škode je za 6.000 din.

RATEŽ: MLADOLETNIK JE PREHITRO VOZIL - 8. septembra popoldne sta na vaški poti v Ratežu pripeljala naproti avtomobila, ki sta ju vozila Novomeščan Stane Rozman in 17-letni F. S. Med srečanjem v nepreglednem ovinku, kamor je mladoletnik pripeljal s preveliko hitrostjo, sta vozila trčila. Škode je za 5.000 din.

NOVO MESTO: TRČENJE V MESTU - Novomeščan Boris Kranjc je 4. septembra popoldne zapeljal avtomobil s Ceste talcev na Cesto komandanta Staneta, prav takrat pa je po prednostni cesti pripeljal z avtom Janez Strbenec iz Šentjerneja in vozila sta trčila. Gmotno škodo cenijo na 5.000 din.

MAČKOVEC: PEŠEC NA AVTOCESTO - 8. septembra zvečer je Hamed Bečić iz Sevnega pod Trško goro pri Mačkovcu stekel čez avtocesto v trenutku, ko se je po cesti pripeljal z osebnim avtomobilom Ivan Ogorevc iz Domžal. Voznik je pešca zbil v jarek, nakar je v Ogorevc avto trčil še Ljubljanač Karlo Brelih. Gmotne škode je za 6.000 din, hudo poškodovanega Bečića pa so odpeljali v bolnišnico.

NOVO MESTO: PREKRATKA RAZDALJA? - 7. septembra dopoldne je Stanislav Zupančič iz Cegljenice vozil z avtom po Ljubljanski cesti in pri stavbi Čestnega podjetja ustavil, za njim vozeči avtomobilist Mirko Majcen z Otočca pa je vanj trčil. Gmotne škode je za 7.000 din.

OBLEŽAL V POTOKU

5. septembra zvečer je Maks Abram iz Ledine vozil verjetno vinjen, kajti v vasi Orešje je na kolesu s pomožnim motorjem zapeljal na bankino, od tam pa padel 4 m globoko v potok Sevnica. Abrama so s hudo poškodbo odpeljali v celjsko bolnišnico.

NOVO MESTO: SPREGLEDAL KAZALEC - Jože Podržaj iz Novega mesta je 7. septembra popoldne pripeljal z avtom po Karloški cesti in ustavil, ko je pripeljal na Partizansko. Stane Udovč iz Črmošnjice je spregledal smerni kazalec na Podržajevem avtu, tako je vanj trčil. Škode je za 6.000 din. Udovčeva sopotnica pa je dobila tudi nekaj prask.

Z UKRADENIM AVTOM

V noči na 4. september je pri Dobovi v levem ovinku zletel s ceste avto zagrebške registracije, ki ga je vozil 23-letni Zagrebčan Robert Ban. Avto se je prevrnil po nasipu, v njem pa so bili hudo poškodovani voznik in njegovi trije sopotniki. Kot so ugotovili, je bil avto isto noč ukraden v Zagrebu, vozil pa ga je voznik brez izpita in to dokaj hitro, zato ga je zaradi premajhne izkušenosti zaneslo. Vse štiri poškodovance so odpeljali v brežiško bolnišnico, lastnik pa je avto dobil nazaj, vendar je zelo poškodovan. Računajo, da bo za 25.000 din popravil.

GOR. LAKENC: KARAMBOL V OVNIKU - 7. septembra dopoldne je Ivan Praznik iz Šentjerneja vozil avtomobil od Mokronoga proti Novemu mestu, v Gor. Lakencu pa mu je v ovinku naproti pripeljal avtomobilist Janez Kladnik iz Slovenske vasi. Med srečanjem je trčil v prednji del avtomobila, nakar je osebnim avtomobilom odbilo še v mejo ob cesti. Sopotnik v osebnem avtu Vili Korosec iz Slovenske vasi se je laže poškodoval, medtem ko je gmotne škode za okrog 8.000 din.

V nedeljo, 8. septembra, je bilo v Dragovanji vasi pri Črnomlju državno prvenstvo v motokrosu za razreda 50 in 125 ccm. V prvem razredu je zmagal Anton Gril iz Kopra, domačin Satošek pa je zasedel 12. mesto. V razredu 125 ccm je bil zmagovalec Franc Lipuš iz Orehove vasi, domačin Anton Vlačič pa je bil šesti. Še zanimivost: Najstarejša gledalka motokrosa je bila Kristina Kolibaš iz Pustega Gradca, stara 70 let. Na dirko pa je prišla kar peš. (Foto: Boštjan Krže)

Za Sevničanke že druga zmaga

V republiški rokometni ligi za Dolenjce dve zmagi in poraza

LISCA - BELTINKA
25 : 11

Novinke v republiški rokometni ligi, igralke Lisce iz Sevnice, so na domačem igrišču dosegle že drugo zmago, medtem ko so Sevnčani že drugič izgubili prvenstveni točki. Ekipe Inlesa je gostovala in zabeležila tretjo zmago.

SLOVAN B - BREŽICE
23 : 21

V prvenstveni tekmi ljubljanske conske rokometne lige so Brežičani gostovali pri ljubljanskem Slovanu in tekmo tesno izgubili.

DOBOVA - KRŠKO
21 : 16

Rokometaši Krškega so prvenstveno tekmo ljubljanske conske rokometne lige v Dobovi izgubili, kljub temu pa so lepo igrali.

Igralke Lisce so se domačemu občinstvu prvič predstavile v republiški rokometni ligi. Z dobro igro so gostujoče rokometnice popolnoma nadigrale, izkazali pa sta se Rugljeva in Mlinaričeva.

BREŽICE - KRŠKO
2 : 2

Posavski derbi se je končal neodločeno. Tekma je bila ves čas izenačena, zadetke pa so dosegli: Mirkas 2 (avtogol), Jevtič in Radič.

Lisca: M. Lazar, D. Lazar, Rugelj 9, Kovač, Mlinarič 7, Mejak 3, Popovič, Cernelič, Dermestel, Zelenič 6 in Seifert.

KRKA - KRIŽE
23 : 19

V prvenstveni tekmi ljubljanske conske rokometne lige so Novomeščani na domačem igrišču brez težav odpravili igralce Krže. V ekipi Krke so se izkazali vsi igralci.

Brežice: Hribernik, Levačič, Kostanjšek 5, Balon 1, Mišič, Bah 2, Rozman, Lipej, Zakšek, Vogrinc in Cetin.

BREŽICE - USNJAR
8 : 10

Pomlajena ekipa Brežičank se je prvouvrščeni ekipi na lestvici dobro upirala. Domače igralke so bile gostjam ves čas enakovredne nasprotnice, v zadnjih minutah tekme pa so imele Usnarjeve igralke več sreče.

Letalski modeli nad Prečno

Zmagali Žulič, Zupanc, Penca in Grošelj

V soboto in nedeljo je bilo na letališču v Prečni pri Novem mestu dolenjsko prvenstvo letalskih modelarjev za pokal Dolenjske. Pokrovitelj tekmovanja je bila OK SZDL Novo mesto.

Na Dolenjskem prvenstvu letalskih modelarjev je nastopilo tudi precej mladincev, ki so dobru odrezali.

Prvi del igre so gostje iz Sevnice dobro zaigrali in ga zaključili z dvema zadetkoma prednosti. V drugem polčasu pa so igralci Izole zaigrali kot prerojeni in bivšemu drugoligašu odvzeli prvenstveni točki.

ELAN - DOB
4 : 2

Več kot 200 gledalcev je zadovoljno zapustilo Štadion bratstva in enotnosti, na katerem sta se v prvenstveni tekmi ljubljanske conske podzvezne lige pomerili enajsterici novomeškega Elana in Doba. V prvem polčasu, ko so domači zaigrali zelo dobro, smo videli tri zadetke, najlepšega med njimi pa je dosegel Rožanc. Razen njega so zadetke dosegli še Venta, Maksimovič in Skulič, pri gostih pa je bil obakrat uspešen Barlič.

Sevnica: Sirk, Krištofič, Simončič 1, Bežjak 1, Koprivnik 2, Vrtačnik, Novšak, Strah 2, Sumej in Jazbec 10.

IZOLA - SEVNICA
18 : 16

Prvi del igre so gostje iz Sevnice dobro zaigrali in ga zaključili z dvema zadetkoma prednosti. V drugem polčasu pa so igralci Izole zaigrali kot prerojeni in bivšemu drugoligašu odvzeli prvenstveni točki.

JADRAN - INLES
18 : 20

V izenačeni tekmi so igralci Inlesa še enkrat potrdili, da so najresnejši kandidat za naslov prvaka, saj so znali izkoristiti prav vse na-

Deveta Novoteksova zmaga

Igralci metliške Beti doživeli hud poraz

TRIGLAV - BETI
86 : 64

Kranjčani so se košarkarjem Beti oddolžili za spomladanski poraz v Metliki, toda nihče ni pričakoval, da bodo dosegli tako visoko zmago. Ze v prvih petih minutah so domači igralci povedli s 13 : 1, ta razlika pa se do polčasa ni spreminila. V drugem delu so igralci Triglava nadaljevali z dobro igro, medtem ko tokrat Metličanom ni šlo. Za Bete so nastopili: Murko 3, Kosovac 9, Z. Vergot 5, Jezerinac 2, Lalič 10, Dautovič 8, Rožič 8, Medek 17 in Arbutina 2.

TRNOVO - NOVOTEKS
76 : 77

Trnovčani so ostali „stara stranka“, dobavitelji točk za novomeške košarkarje. Odkar so namreč v prvi slovenski ligi, Novomeščani še niso izgubili s to ljubljansko ekipo. Sobotna zmaga je bila doslej nedvomno najtežja. Po dokajšnjem vodstvu so namreč košarkarji Novoteksa popustili in domači so nekaj sekund pred koncem vodili za točko. Novomeščani pa so se dobro znašli in so zadnji napad uspešno končali ter si priborili deveti par točk v prvenstvu. Novoteks: Seničar 3, Kukut 17, Z. Kovačevič 18, Kopač 4, Ivančič 16, Poljšak 17, Janežič 2.

KOČEVJE - S. NASELJE
78 : 72

V prvenstveni tekmi druge slovenske košarkarske lige center so igralci Kočevja v lepi tekmi premagali goste iz Ljubljane z 78 : 72. Največ košev sta dosegla Smole (28) in Grgorič (16). (Z. F.)

PRVI PORAZ LOKE 74

V nadaljevanju dolenjske košarkarske lige je po porazu Črnomlja v prejšnjem kolu tokrat klonila še neporažena ekipa Loke 74: v novomeškem derbiju jo je premagal Bršlin s 50 : 49. Drugi rezultati: Metlika - Šentjernej 83 : 61, Žužemberk - Dolenjske Toplice 92 : 57 in Straža - Semič 43 : 42. Črnomelj je bil prost.

ŽUŽEMBERK - JARŠE
3 : 0

V prvem kolu druge slovenske odbojarske lige zahod je Žužemberk doma zanesljivo premagal moštvo Jarš, novega člana te lige, z rezultatom 3 : 0 (10, 6, 10).

Plitvim žepom takojšnja pomoč

Nadomestila za podražitev in dodatek za ozimnico v kolektivih - Najmanjši osebni dohodek v brežiški občini na predlog sindikata 1500 din

Podražitev je prizadela vsakogar, najbolj pa delavce z majhnimi prejemki. Jesenski meseci že tako zahtevajo večje izdatke za kurjavo, ozimnico ali za šolske potrebe, obleko in obutev. Občinski sindikalni svet se prav zaradi tega zavzema za ublažitev socialnih posledic in vrstah najbolj prizadetih. Od organizacij združenega dela, TOZD in samoupravnih interesnih skupnosti pričakuje hitro ukrepanje. Potek pomoči bo sindikat preverjal.

Poslej naj bo v brežiški občini najmanjši osebni dohodek 1.500 dinarjev. Člani občinskega sindikalnega sveta bodo obiskali vse tiste delovne organizacije, ki izplačujejo tako majhne osebne dohodeke, da bodo raziskali vzroke. Obenem bodo zahtevali uvedbo postopka za izboljšanje razmer.

Sindikat predlaga še druge ukrepe, predvsem nadomestilo za večje življenjske stroške. Najnižjim kategorijam zaposlenih naj bi izplačevali nadomestilo v polnem znesku, zaposlenim z večjimi prejemki pa soraz-

merno manj, odvisno od tega, koliko lahko posežejo v blagajno.

Na priporočilo sindikata bodo v delovnih kolektivih predstaviteli tudi možnosti, ki jih imajo za delitev posebnega dodatka za ozimnico vsem delavcem, ki so te pomoči potrebni. Tu je možen še korak dalje: dogovor s trgovskimi organizacijami. Ponekod so to v zadnjih letih že poskušali in uspehi ni izostal.

Spodbujanje dolgoročnega povečevanja trgovine s proizvodnjo

lahko veliko prispeva k bolj urejeni in zadostni preskrbi prebivalstva z življenjskimi potrebščinami.

Čez mesec ali dva bomo lahko že zvedeli, kako so se v kolektivih lotili teh stvari in kakšna dejanja so sledila besedam.

J. T.

INVESTICIJE V ŠOLSTVU

Izvršni svet občinske skupščine v Brežicah je na ponedeljkovi seji razpravljalo o naložbah za graditev in obnovo šol, o najmanjši posojilni za nakup prvega nadstropja v novi zgradbi Elektrotehne in o prevzemu obvez za nakup stanovanj od J.I.A. Na seji so spregovorili že tudi o praznovanju občinskega praznika, ki bo 28. oktobra.

VOLITVE IN STATUTI

Predsedniki krajevnih skupnosti v brežiški občini so se minuli četrtek dogovorili za potek priprav na volitve novih organov krajevnih skupnosti. Ko je tekla beseda o osnutku statutov KS, so jih sklenili čimbolj prilagoditi potrebam posameznih krajev. O statutih bodo organizirali čimprej javno razpravo.

PREDAVATELJI V ŠOLSkih KLOPEH

Brežiška delavska univerza je 6. septembra organizirala v Kostanjevici seminar za predavatelje, ki bodo nato usposabljali delegate in delegacije v TOZD, OZD, v krajevnih in drugih samoupravnih skupnostih za učinkovito opravljanje zaupanih jim dolžnosti.

Z novim šolskim letom so oživela tudi igrišča. Povsod tam, kjer imajo asfalt, je telovadba užitek za mladino. Do občinskega praznika se nadejajo takega igrišča tudi pišečki šolarji. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

HITRI GASILCI - 4. septembra je strela udarila v gospodarsko poslojpe Katičevih v Brezini. Bilo je okoli poldneva. Gasilci društva Brežice-okolica, Brežice-mesto in Skopice so hitro prišli na pomoč. Požar so uspešno omejili, da se ni razširil na sosednja poslopja. Tudi živino so rešili, škoda pa je kljub temu velika.

NA AZURNO OBALO - Turistična poslovalnica SAP Brežice prireja osemdnevno potovanje po Franciji za 1550 din. Udeleženci si bodo lahko ogledali lepote Azurne obale, San Remo, kneževino Monaco in druge znamenitosti dežele.

KRISTAL IN NOGAVICE - Člani brežiškega Avto-moto društva se bodo 22. septembra odpravili na Galgovo pri Samoboru. Tam bo srečanje društev iz Samobora, Bregane, Čakovca, Varažдина, Ptuj in Zagreba. Samoborski Kristal in tovarna nogavic bosta na stojnicah razstavljal svoje izdelke in jih prodajali po tovarniški ceni.

BREŽIŠKE VESTI

Ivan Kuhar iz Črneče vasi: „Vaščani smo veseli napredka, veseli smo ceste, vodovoda in novih fasad na hišah. Veliko smo delali sami. Končno smo dobili tudi trgovino v preurejeni šoli. Zelo lepa bo. Zares smo ponosni nanjo.“ (Foto: J. Teppey)

DPM DOLENJA VAS ZA OTROKE

Društvo prijateljev mladine iz Dolenje vasi je tudi letos organiziralo zbiranje zelenjave in drugih pridelkov za otroke, ki so na letovanju v počitniškem domu v Materadi pri Poreču. Člani društva iz Starega gradu, Pesja, Dolenje vasi, Spodnjega Starega gradu in Libne so veliko darovali. Na zbirno mesto pred bivšo šolo so pripeljali pridelke z ročnimi vozički, v osebnih avtomobilih in s traktorjem. Šolski kombi je bil zvrhan poln.

KRŠKE NOVICE

DELEGACIJE ČAKAJO. Krška delavska univerza se bo v nastopajoči izobraževalni sezoni temeljito posvetila usposabljanju delegatov. Tovrstni način izobraževanja je sprejela kot trajno nalogo.

DOBRODOŠLIČA. V Črneči vasi bodo na srečanju borcev zapeli združeni pevski zbori občine Krško. V kulturnem programu bodo udeleženci lahko prisluhnili še recitacijam in pišalnici godbi s Senovega.

KRŠKI TEDNIK

Učimo se vse življenje

»Program 1974-75«, ki ga je izdala Delavska univerza Krško, informira občane o izobraževanju

„Ze sama ugotovitev, da se človek uči vse življenje, nedvomno velja, vendar danes ni dovolj, da ga uči to le praksa in okolje, ampak mora poseči po aktivnih oblikah organiziranega učenja.“ Tako so med drugim zapisali v „Program 1974-75“, ki ga je pred kratkim sestavilo vodstvo „Delavske univerze“. Natisnili so ga v nakladi 5000 izvodov in ga že pošiljajo po delovnih organizacijah, ustanovah in drugam, da bi se občani prijavili za ponujene oblike izobraževalne dejavnosti te ustanove. Program se vsaj v bistvenih stvareh ne razlikuje mnogo od prejšnjih in je razdeljen v štiri osnovne usmeritve.

Družbeno izobraževanje bo v obliki političnih šol, seminarjev ter predavanj; zajelo bo letos nedvomno širši krog občanov: novo sprejete člane Zveze komunistov, člane delavskih svetov OZD in TOZD, delegate, odgovorne družbenopolitične delavce. Nekaj tem bo namenjenih tudi širši javnosti.

V oddelkih za odrasle bodo lahko kandidati dokončali zadnje štiri razrede osnovne šole, izpopolnili znanje v poklicni administrativni šoli, ekonomski srednji šoli ali celo v višji ekonomski šoli, ki naj bi jo organizirali v sodelovanju z ljubljansko ekonomsko fakulteto.

Med že ustaljene oblike krške „Delavske univerze“ sodijo raznovrstni tečaji. Popularnim tečajem krojenja in šivanja in nekaterim drugim bodo v novi izobraževalni sezoni dodali številne nove. Opozorimo naj samo na tečaj poslovne korespondence, stenografije, tečaj za kurjače centralne kurjave itd.

Zadnje skupino v programu dejavnosti predstavlja splošno izobraževanje. To obsega raznovrstna predavanja, od potopisnih, družbenoslovnih ter zdravstvenih do ciklusov predavanj za starše ter odraščajočo mladino v obliki „šole za življenje“.

Z. SEBEK

Šolarji z gorjanskih vasi se z odraslimi vred veselijo asfalta na cesti. Več o Črneči vasi berite na sedmi strani lista. (Foto: J. Teppey)

Prihodnje leto 60 stanovanj

Sprejet je začasni pravilnik o združenih sredstvih gospodarstva za graditev stanovanj - Prednost družbeni gradnji

Komite občinske konference ZK in občinski sindikalni svet sta že v mesecu aprilu zahtevala, naj se prične gradnja stanovanj z združenimi sredstvi gospodarstva, ki ležijo neizrabljena. Hkrati je namreč veliko pomanjkanje stanovanj na območju vse občine.

Če tega denarja ne bi nemudoma izrabili, bi zamudili roke, ki jih nudijo gradbena podjetja, to pa bi začetek gradnje lahko pomaknilo celo v leto 1976. Na zadnji seji občinske skupščine, ko so delegati združenega dela obravnavali osnutek začasne-

ga pravilnika, je ponovno grozila nevarnost, da delegati pravilnik „zamrznejo“, češ da ne upošteva dovolj zasebnih graditeljev. Na to gradnjo namreč precej računajo v nekaterih kolektivih. V občini se zavzemajo predvsem za tako gradnjo, ki bi kar najhitreje dala čimveč stanovanj za vselitev. Kot je dejal na seji predsednik temeljne izobraževalne skupnosti Roman Ogrin, je vprašanje stanovanj za učitelje v vrsti krajev že tako pereče, da bo to slej ko prej onemogočilo kakovostno izvajanje pouka. Učitelji se sicer pripravljajo na razpise, ko pa vidijo, da zanje ni ustreznih stanovanj, grede raje drugam, kjer jim jih nudijo! Zaradi tega prosvetarji resno računajo na pomoč ostalih pri stanovanjski gradnji, saj na vseh šolah skupaj v občini zberejo po najvišji, 9 odst. stopnji, v treh letih le za 6 stanovanj!

Zaradi tega bodo pri posojilih imeli med drugim prednost tudi delavci, ki bodo izpraznili družbeno stanovanje in torej s tem dali prostor drugim. Seveda omogoča pravilnik tudi posojila za zasebno gradnjo, vendar le za standardno veliko: sta-

1.400 KRVODAJALCEV

V nedeljo je bila v Mokronogu osrednja občinska proslava krvodajalcev trebanjske občine. Na slavu so govorili Mara Rupena-Osolnikova, pomočnica republiškega sekretarja za zdravstvo Ivica Žnidaršič in predsednik občinske skupščine Slavko Kržan. Podelili so 7 diplom za organizacijo in pridobivanje krvodajalcev. Prejeli so jih: organizacija Rdečega križa Mokronog in Jelševca ter sindikalna organizacija TIP-TOP Trebnje ter posamezniki: Franciška Ivanc z Mirne, Polona Pavšič in Marija Štih iz Mokronoga ter Ivan Verščaj iz Sp. Žabukovja. Posamezni krvodajalci so prejeli tudi priznanja: 15 za 21-krat darovano kri, trije za 20-kratno, 48 za 10-kratno, 105 krvodajalcev pa za 5-kratno. Na prireditve je bilo povabljenih 600 krvodajalcev, ki so darovali kri že vsaj petkrat. Kakšno širino je v občini zajelo darovanje krvi, najbolje pove podatek iz kartoteke občinskega odbora Rdečega križa: vseh krvodajalcev je že 1.400!

K slavnostnemu vzdušju ob občinskem prazniku so dali svoj delež tudi trebanjski taborniki in šolska mladina: na večer otvoritve razstave v salonu likovnih samorastnikov in ob podelitvi plaketa občine Trebnje, so pod šolo zakurili veliko pagodo, ploščad pred spomenikom padlih borcev pa so okrasili z lučkami v obliki zvezde in drugih likov.

novanja. Graditelj mora graditi tudi v soglasju s svojo delovno organizacijo, v gradnjo pa bo moral vložiti 30 odst. končne vrednosti objekta; upoštevani bodo seveda tudi socialni kriteriji. Ob razpisu bo stanovanjska skupnost določala tudi pogoje za posojila pri obnovi obstoječih hiš, ravno tako pa za pridobitev, pripravo in komunalno opremljanje zemljišč za usmerjeno stanovanjsko gradnjo.

A. ZELEDNIK

Iz kraja v kraj

INSPEKTOR BRANI KUPCE
Predzadnjo sredo je imel medobčinski tržni inspektor precej dela z brzdanjem prevzem zaslužka željnih gostujočih branjevcov s sadjem na trebanjskih ulicah. Ker mesto še vedno nima urejene tržnice, to razni podjetniki močno izkoriščajo. Lepo sadje razstavijo na najbolj obljubene kraje, žal pa je dostikrat le-to le za vzorec, v vrečico pa pade slabše. Cene se dostikrat oblikujejo po obratih, v glavnem so višje kot v trgovini. Kako je s tem, pa bo seveda ugotovil šele sodnik za prekrške.

TEHNIČNI PREGLEDI LE ZA NEKATERE?

Rimski pregovor pravi, da tisto, kar je dovoljeno Jupiterju, ni dovoljeno volu. Po domače bi rekli, da eni nekaj smejo, drugi pa ne. Vse kaže, da se po tem še vedno ravnajo pri republiškem organu, ki določa, kje in katere delovne organizacije lahko izdajajo dovoljenja o tehničnih pregledih motornih vozil. Ko se je namreč NOVOTEHNA odločala za nakup biveše baze AMD v Trebnjem, je računala tudi na to, da bo poslej sama opravljala tehnične preglede za Trebanjce in tiste, ki so se tega tudi navadili. Pa ne! Novotehna ne dobi dovoljenja, čeprav so v delavnici ostale iste naprave, kot jih je imela Avto-moto zveza Slovenije! Rimljanom, ki jih je, kot so pokazala arheološka izkopavanja, bilo dosti okrog Trebnja, mora biti zemlja res lahka, ko tod še sedaj tolikanj čislajo njihov rek!

TREBANJSKE NOVICE

Asfalt leze tudi na podeželje

Na Orehovem opravili že večino pripravljajalnih del za 2,7 km asfalta, v Boštanju so zapeli 2. sept. za 1,5 km - Priprave na Studencu?

Začelo se je torej tudi v sevniški občini. Nekoč smo že objavili nesladen podatek, kako sevniška občina glede asfalta caplja na repu med občinami v Sloveniji. Dodatni metri, v katere občani vlagajo obilo svojih naporov in denarja, bodo zato le bolj kaplja v morje, začetek je pa le!

Delovodja novomeškega Cestnega podjetja iz sevniške enote Franc Povše ne more prehaliti prizadevnosti vaščanov Orehovega. Začeli so 28. avgusta. Ta čas so naredili vse prepuste, opravili so tudi večino ostalih zemeljskih del, navozili gra-

moz, narediti morajo le še neki most.

Predsednik gradbenega odbora, sicer tehnik v Tovarni konstrukcij, Pavle Radišek, je preprosto rešil za to prizadevnost: „Ljudje vidijo, da gre zanje, zato so izredno delavni. Predzadnjo soboto smo ob sedmih ugotovili, da je treba večjo skupino ljudi, tisti hip se jih je že nabralo deset.“

Ureditve cest na Orehovem bo veljala 1.400 milijona dinarjev. Vaščani bodo prispevali 3.500 dinarjev (tisti, ki so ob cesti), drugi pa po tisočaka manj: Pohvalno je to, da so se v akcijo z delom in prispevki vključili tudi občani bližnjih zasebkov: Dobrave, Sp. Ledine in Crete. Celotni lastnik zemljišča, kjer črpa gromoz za novi sevniški most, ostala dela Cestnega podjetja in seveda njihove ceste, je dal zemljo brezplačno. Podobno je bilo z drugimi. Eden se je seveda našel, ki je delal težave, vendar kje se pa ne?

Duša boštanjске modernizacije je Franc Povše. Odbor, podobno kot orehovski, je v akciji že eno leto. Začelo se sicer je, zato pa ni nič manj skrbi: po njegovi izjavi manjka še pol denarja, navkljub temu da bo vse, razen samega polaganja asfalta, opravljeno v lastni režiji vaščanov. Ker gre tod za občinsko cesto,

AVTOPREVOZNIKI SO SE IZKAZALI

Zasebni avtoprevozniki iz Sevnice in Boštanja so se minulo soboto izkazali pri pripravljajalnih delih za asfaltiranje ulic v Boštanju. Od 7. do 14. ure so udarniško vozili gromoz na cestišče, ki ga je popoldne že razgrnil greder. Izkazali so se Franci Blaznik in Ivan Oblak iz Boštanja, Stane in Ivan Žičkar ter Julij Ernestl iz Sevnice. Največ je prispeval domačin Ivan Oblak; opravil je 15 voženj in prepeljal 75 kubikov gromoz, medtem pa je pripeljal še buldožer. Gesta zasebnih prevoznikov je vredna pohvale, za

zgled pa naj si jo vzamejo tisti vaščani, ki se ne morejo odločiti ali bi ali ne bi plačali prispevek za asfaltiranje!

KDO BO VZDRŽEVAL?

Občani Kala in okoliških krajev so lahko ponosni: cesta Primštal-Kal, kjer si je že polomilo zobe mnogo komisij in je ravno tako žalostno propadlo ob številnih plazovih na kupe načrtov in zamisli, so usposobili za promet.

DELEGATI ZA KONGRES SINDIKATOV

Na seji občinskega sindikalnega sveta v Sevnici minuli četrtek so potrdili predloge delegatov, ki jih je že evidentiral predsedstvo. Po ključu, dogovorjenem med sindikalnimi organizacijami v republiki, bodo iz sevniške občine poslani na republiški kongres dva delegata, zastopala naj bi konfekcijsko industrijo in obrtništvo, za to so evidentirali Ivana Košarja, ključavničarja in predsednika konference osnovnih sindikalnih organizacij Konfekcije JUTRANJKA ter Marico Keršič, računovodkinjo v POZD Marija Vidie iz Sevnice. Zveznega kongresa pa se bo udeležila delegatka, ki jo bo izbrala sindikalna organizacija LISCE.

SEVNIŠKI PABERKI

SE MANJ JIH BO NA DEŽJU
Temeljna izobraževalna skupnost spet pripravila gradnjo šestih postajališč, ki naj bi bila predvsem za zavetje šolarjev, ko ob slabem vremenu čakajo na šolski avto. Lani so zgradili prvih šest ličnih hišic, ki pridejo prav tudi drugim, ne le šolarjem. Zato bi bilo prav, da bi še kdo drug kaj primaknil za gradnjo, predvsem avto-busna podjetja!

KDO JE BOTER? - Orehovčani, ki prizadevno pripravljajo vse potrebno za asfaltiranje v vasi, dobro prodajajo gromoz. Seveda pa bi bila to kaplja v morje, če ne bi dobili deleža 600 tisočakov od republike. „Kar omenite bivšega župana Gabriča, hvala mu!“ pravijo vaščani. Na Orehovem torej dajejo gromoz tako, da ima cela vas nekaj od tega, to pa ne velja za druge gromoznice v občini. Da ne omenjamo Krčanov, ki so za gromoz na Krškem polju samo letos dobili 400 starih milijonov!

NE GRE VSE NAENKRAT
Trgovsko podjetje je končno nekoliko poskrbelo tudi za zunanjo podobo stavbe, kjer ima upravo ter dvoje trgovin. Stavbo so ometali po dolgem in počez, pri tem pa je, kot vse kaže, zmanjkalo denarja za nekatera okna v spodnjem delu stavbe. To je pač tako kot pri starem čevlju: krpaš in krpaš, pa ima vedno nove luknje.

SEVNIŠKI VEŠTIK

Še odpora in nerazumevanje

TOZD bodo ustanovili tudi v kmetijski zadrugi in rudniku Kanižarica

Komunisti v črnomaljski občini so v preteklem obdobju, kljub temu da so bile počitnice, marljivo delali. Prav zato so uresničili večino sklepov, ki so jih sprejeli na svoji peti seji občinske konference ZKS. Največ pozornosti so posvetili uveljavljanju ustavnih dopolnil v tistih delovnih organizacijah, kjer imajo možnosti za ustanovitev TOZD, pa tega še niso storili.

Člani občinskega komiteja ZK so zato obiskali „Novoteks“ na Vinici, Rudnik in opekarno v Kanižarici ter kmetijsko zadrugo v Črnomlju. Kljub temu da ustava nedvoumno govori o pravicah zaposlenih, da vedo, koliko so ustvarili in kam bodo vložili zasluženi denar, so člani občinskega komiteja ZK v nekaterih delovnih organizacijah, ko so se pogovarjali s prizadetimi, še nalezeli na neznanje, nerazumevanje ter celo na odkrite upore. Ti so sloneli na trhljih temeljih, saj so se oprali le na trditve, da bi ustanavljanje TOZD preveč stalo, da bo poslovanje dražje, da bodo morali zaposliti nove delavce. Praksa v TOZD in OZD, kjer že dalj časa živijo ustava dopolnila, pa je dokazala nasprotno.

V Rudniku pa so člani komiteja nalezeli na popolno neznanje in nerazumevanje. Nekateri so v zagovor, da rudnik in opekarna, ki sta se združila pred letom dni, še sedaj nista samostojna TOZD, navajali, da

je brez smisla, če bi se podjetji, ki sta se združili, sedaj ločevali. Kot da namerno nočejo videti vseh možnosti povezovanja med posameznimi TOZD v okviru OZD. Kljub vsem težavam pa so člani komiteja le premagali te ovire. V kmetijski zadrugi so ustanovili komisijo, ki bo pripravila ekonomsko analizo možnosti, da bi postal

IZOBRAŽEVANJE STEKLO

V črnomaljski občini izobraževanje delegatov že poteka. Za to skrbi koordinacijski odbor, ki deluje v okviru občinske konference SZDL. Izobraževanje bo potekalo v štirih ciklih predavanj. Prvi cikel, „Komuniciranje v delegatskem sistemu“, je bil končan pretekli teden. V drugi polovici septembra bodo delegati, predstavniki svetov krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij poslušali predavanja o temeljih delegatskega skupščinskega sistema.

„Belsad“ ena, ostala dejavnost kmetijske zadruge pa druga TOZD. V Rudniku Kanižarica pa bodo predlagali dve možnosti ustanovitve TOZD: v prvi naj bi postal rudnik skupaj z betonarno in proizvodnjo polimarmornih ploščic ena TOZD, opekarna pa druga. Druga možnost pa bo ponudila Rudnik sam kot eno TOZD, druga TOZD pa bi bila proizvodnja gradbenega materiala — opekarna, betonarna in proizvodnja ploščic.

B. PODOBNIK

PRED SEJO NAJ SPREGOVORIMO OBČANI

Ker še vedno ni jasno, o katerih vprašanih, ki jih bo obravnavala na sejah občinska skupščina, morajo pred sejo spregovoriti razen posameznih delegacij tudi drugi občani, bo izdelala občinska konferenca SZDL v Črnomlju predlog, o čem naj spregovorijo vsi občani. Predlog bodo izdelali na osnovi delovnega programa občinske skupščine. Vendar ne nameravajo sklicevati zborov občanov v centrih posameznih krajevnih skupnosti, pač pa naj bi vsak delegat seznanil občane tam, kjer živi.

ČRNOMALJSKI DROBIR

ZA OBČINO NAVIJAJO — V teh dneh potekajo v Črnomlju delavske športne igre. Največ gledalcev imajo nogometiški, ki igrajo zvečer na osvetljenem rokometnem igrišču, skoraj vsi Črnomaljši pa se zberejo na tekamah, ki jih igrajo nogometiški moštva občinske skupščine. Večina navija za občino, saj jo imajo menda „tako zelo radi“. Med nogometiški te ekipe posvečajo največ pozornosti vratarju Tonetu Marentiču in občinskemu finančnemu ministru Ivanu Hrustku.

KRVODAJALCI V TOREK — V torek, 17. septembra ob 6.30 uri, bo odpeljal poseben avtobus izpred poslopnja občinske skupščine krvodajalce, ki bodo v Novem mestu darovali kri za novomeško bolnišnico.

Črnomaljski poročevalec

V črnomaljski industrijski coni bo kmalu zgrajen nov objekt „Komunale“, ki stoji med Viatorjevimi mehaničnimi delavnicami in „Iskro“. (Foto: B. Podobnik)

Odločno proti nasprotnikom

Delegati družbenopolitičnega zbora so odgovorni za delo vseh zborov občinske skupščine - Jezik mora biti vsem razumljiv

Družbenopolitični zbor občinske skupščine je odgovoren tudi za delo drugih dveh zborov. Njegovo delo se mora čutiti v odločanju delegatov v zboru združenega dela ter zboru krajevnih skupnosti. Seveda pa morajo delegati družbenopolitičnega zbora zato nastopati z jasnimi in trdnimi stališči, ki so jih prej izoblikovale vse družbenopolitične organizacije v občini.

Tako so poudarili na zadnji seji tega zbora, ko so delegati obravnavali svoj vlogi v novem skupščinskem sistemu. Menili so, da se mora delegati tega zbora pred vsako skupščinsko sejo o najvažnejših točkah dnevnega reda pogovoriti s svojimi družbenopolitičnimi organizacijami, ki morajo delegate vabiti na seje svojih izvršnih teles. Če pa posamezne družbenopolitične organizacije o kakem problemu nimajo enakih stališč, se morajo za skupno stališče dogovoriti. Družbenopolitični zbor bo namreč obravnaval le že prej prečiščene in izoblikovane predloge.

Predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar je med drugim me-

nil, da morajo biti člani družbenopolitičnega zbora zelo budni in delavni. Naša široka demokracija daje, če družbenopolitične organizacije niso dovolj budne, možnosti delovanja tudi nasprotnikom naše družbenopolitične ureditve. Nasprotnikov je sicer malo, vendar moramo že v kali zatreti vse njihove poskuse.

B. PODOBNIK

URESNIČEVANJE USTAVE

Na zadnji seji so člani občinskega komiteja ZKS imenovali komisijo, ki bo skrbela za uresničevanje ustave. V njenem okviru bodo delovale: skupina za samoupravno konstituiranje združenega dela, skupina za skupščinski sistem, krajevno in komunalno samoupravo, skupina za samoupravljanje v interesnih skupnostih ter skupina za družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje. Do konca tega meseca bodo vse skupine pripravile delovne programe, osnovne organizacije ZK in sindikati pa bodo pripravili ocene dosedanjega uveljavljanja nove ustave.

Prikupne članice civilne zaščite v Metliki... /Foto: B. Podobnik/

MANJ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Družbenopolitične organizacije v metliški občini predlagajo, da bi zmanjšali število krajevnih skupnosti v občini. Sedaj je 13 krajevnih skupnosti, vendar so zelo majhne in tako se denar preveč drobi, nastajajo pa tudi drugi problemi. V javni razpravi naj bi se občani dogovorili, katere krajevne skupnosti naj še obstajajo, kje naj bi obstajale le vaški odbori in v katere krajevne skupnosti naj bi se vključile tiste, ki bodo prenehale obstajati. Manjše število krajevnih skupnosti naj bi pričelo delovati v začetku prihodnjega leta. Seveda če bodo občani v javnih razpravah soglašali s tem.

»Dolenjski list« v vsako družino

metliški tednik

— Zakaj nisi prišel na otvoritev kočevske sirame? Tam bi si lahko nabral polne cekarje jogurto, sira, mesa in še nalokal bi se ga pošteno.

— Nisem dobil vabila. Sem vodilni samo v gozdu, kjer imamo le mrhovišča.

Drobne iz Kočevja

OBLETNICA SODSTVA — 30-letnico ustanovitve slovenskega sodstva so praznili tudi v Kočevju. Na skromni svečanosti so se zbrali kolektiv občinskega sodišča ter gostje iz občine in političnih organizacij.

VARNO V SOLO — Avto-moto zveza Jugoslavije je izdala svetleče ploščice, ki so narejene tako, da v snopu luči avtomobila močno rdeče odsevajo. Taka ploščica opozori voznika na solarčka, ki gre po cesti ali jo prečka. Velikost ploščice je 7x4 cm in si jo solarček pripne na prsi. Avto-moto društvo Kočevje je razdelilo take ploščice vsem učencem prvega razreda.

DAVKI — Odločbe za plačilo davka za lani so prejeli zavezanci plačila davka na skupni letni dohodek. V odločbah je celoten obracun odmere davka. Obracunana so tudi vsa predplačila z označbo, ali ima zavezanec na odmero še dolg ali kaj v dobrem. Bilo bi prav, da bi videli spisek teh odločb, razvrščenih po „uspehu“ od zgoraj navzdol.

NI DENARJA ZA POPUSTE — Plakati v izlozbah trgovin z obvestili za razprodajo po znižanih cenah celo od 20 do 50 odstotkov nimajo pravega uspeha. Roke podaljšujejo. So zdaj pač najtežji meseci za praznjenje žepov potrošnikom. Bili so dopusti, letovanja, nakupi šolskih knjig in potrebščin, kar je naredilo velike luknje v hišnih proračunih. Priprave za nabavo ozimnice spet težko pritiskajo na potrošnikov žep.

ŠKODA — Poplava nam je tokrat nekoliko prizanesla. Kljub temu je na njihah precej škode, največ na krompirju. Večjo škodo pa je utrpel Center za gradnjo in vzdrževanje športnih objektov. Iz poplavljenega stadiona in atletskih stez je voda zdrla in odplavila posipe z ugaski in zaloge ugaskov, ki so bili pripravljene za ureditev atletskih površin.

KOČEVJSKE NOVICE

Orientacijski pohod za rezervne vojaške starešine je organiziral občinski odbor ZRVS Kočevje v soboto, 31. avgusta. Na njem so udeleženci reševali še taktično in topografsko nalogo ter streljali s pištolo. Zaradi večjih poplav so morali že pripravljeno progo tik pred začetkom pohoda precej spremeniti. (Foto: Primc)

To zimo bo ogrevanje

Vprašanje pa je, kakšno bo, ker v kemični tožiji, da jim manjka toplote zase in za druge

Kemična tovarna bo to zimo še ogrevala stanovanja v Kidričevi ulici. Tako je bilo sklenjeno na nedavnem sestanku, ki ga je sklical izvršni svet občine Kočevje. Stanovanja namreč ni mogoče pustiti brez ogrevanja. Predstavniki kemične tovarne so pojasnili, da je njihov sklep o odpovedi ogrevanja za to zimo temeljil na sklepih dogovora letos spomladi, po katerih naj bi do jeseni letošnja Kočevje dobilo toplarno, ki bi ogrevala stanovanja in več podjetij. Vendar vsi vemo, da dalj od besed se ni prišla. Besede pa ne grejcejo.

PESMI M. COLARIČ NA RADIU

V nedeljo, 15. septembra bodo ob 23. uri prebrali na prvem programu v oddaji „Literarni nokturmo“ več pesmi Marjanee Colarič iz Kočevja. Mlada pesnica, ki je učiteljica na osnovni šoli Kočevje, je že objavila nekatere svoje pesmi tudi v „Sodobnosti“, v kratkem pa jih bo še v „Dialogih“ in „Prostoru in času“.

Stanovanjsko podjetje, AVTO in kemična tovarna se bodo čimprej dogovorili o gradnji skupne toplarne, ki naj bi obratovala že v prihodnji kurilni sezoni.

Čimprej je treba obnoviti grelne naprave in napeljave, da bodo naprave in proizvedena toplota čim bolj izkoriščene. Stanovanjsko podjetje bo kupilo in vgradilo v stavbe tudi številce, da bodo stanovalci vsake stanovanjske stavbe plačali toploto, ki jo porabijo. Več bodo plačali pač stanovalci stavbe, ki bodo več toplote potrabili. To pomeni, da se zdaj ne bo splašalo stanovalcem odpirati oken, če bo prevročje, ampak zapirati ventile pri radiatorjih. Tako toplota ne bo šla v zrak, ampak k tistim, ki jo potrebujejo.

Nova toplarna, ki naj bi stala prihodnje leto, pa bo draga. Stanovanjsko podjetje nima denarja, da bi jo postavilo samo, saj bi morali zato občutno zmanjšati gradnjo stanovanj, kar pa ne bi bilo prav, saj je veliko ljudi še brez primernih stanovanj. Zato bo to podjetje verjetno v sodelovanju z občinskim IS popovno zaposlilo lastnike stanovanj na območju, kjer je centralno ogrevanje, naj prispevajo, oziroma združujejo denar za ureditev ogrevanja.

J. PRIMC

Manjka znanja in poguma

Možnosti za kmečki turizem še niso vse

Ortnek z okolico ima že od nekdaj možnosti za razvoj turizma. Ze veliko smo storili, da bi turizem pri nas zaživel, vendar gre počasi. Upanja pa še nismo izgubili.

Po naših hribovskih vasih na obeh straneh ortneške doline bo gotovo zaživel tudi kmečki turizem, saj so zanj vse možnosti, samo začetki je treba. Grmada daje lep pogled, kaj pomeni turizem in planincem ta prelepi kraj poljanskih višav, in takih tudi v Gregoriji ne manjka. Lepših krajev je tudi v razvitih državah malo, vendar nam manjka podjetnosti. V vsaki vasi bi lahko imeli nekaj turističnih sob.

Nova spodbuda za kmečki turizem bodo ceste, ki jih sedaj ureja v Gregorijo iz vseh smeri kočevsko

Gozdno gospodarstvo. Upamo, da bo potem prišla tudi poljanska stran na vrsto. Bivšo graščino so zasedli cestni delavci ZKGP in bodo v njej, dokler bo vreme dopuščalo delo. Tako končno nekemu le koristi ta propadajoča stavba.

V. P.

MLADI V TERITORIALNI ENOTI

50 mladincev so pred kratkim sprejeli v ribniški občini v teritorialno enoto. Sprejem so organizirali v sodelovanju z mladinskimi aktivisti iz vse občine.

Po vodovodu še asfalt

Katere so glavne bodoče naloge Grčevljanov

Ivan Mohar, predsednik vaške skupnosti Grčarice v ribniški občini je na naše vprašanje, katere so zdaj glavne naloge, za katere se bo prizadevala vaška skupnost in kaj je po njegovem mnenju treba v kraju najprej urediti, takole odgovoril:

„Najprej moramo dograditi vodovod. Upamo, da bomo spomladi že imeli v hišah vodo.“

Pri vaškem odboru Rdečega križa nimamo, odkar je umrl pokojni Grivec, nobenega organizatorja krvodajalstva. Čimprej moramo dobiti novega, saj so ljudje pripravljani darovati kri za tiste, ki jo potrebujejo.

Zelo nam je potrebna dobra avtobusna zveza proti Ribnici in Kočevju. Naši ljudje se tudi pozimi vozijo z mopedi na delo v RIKO, HRAST, v kočevska podjetja in v razne šole. To pa zanje ni zdravo.

Tudi asfalt skozi vas in pe možnosti do vasi je ena najpomembnejših bodočih akcij, pri kateri bomo spet zaprosili za pomoč podjetja.

V Grčaricah je treba popraviti oziroma polepšati tudi vse

družbene stavbe, posebno pa še stavbo TOZD „Jelenov žleb“, na kateri je tudi spominska plošča o uničenju plave garde.

Ob zaključku naj pohvalim še vse vaške organizacije in odbore, ki zelo dobro delajo. Posebno moram pohvaliti gasilce.“

J. PRIMC

Ivan Mohar: „Naši vaščani so pridni in složni. Dokler bomo taki, bomo lahko dosegli in napravili vse.“ (Foto: J. Primc)

— Zaradi pogostih poplav v Ribnici, Lončarju, Grčaricah in Kočevju bo treba ukreniti kaj pomembnega!

— Seveda, vsi se bodo morali naučiti plavati.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

POMAGAJO KOZJANSKEMU — Po sklepu občnega zbora zbirajo ribniški upokojenci denar za Kozjansko. Vsak dinar bo Kozjancem veliko pomenil, zato nadaljnjemo zastavljeno akcijo in posnemajmo tiste, ki so že darovali! Upokojenci darujejo po 20 din in celo 100 din. Blagajnik sprejema vsako sredo od 9. do 11. ure v društveni pisarni. Naj ne bo med nami nikogar, ki ne bi dal vsaj 10 din.

IZLET — Prijeten izlet v Lipico in v Piran smo ponovili na željo sodraskih invalidov in upokojencev. Čeprav udeležba ni bila taka, kot je bilo zeleno, so bili izletniki zelo zadovoljni z organizacijo in z vsem, kar so videli in v prijetni družbi doživeli.

PLANINSTVO — Pripravljamo ponovno ustanovitev planinskega društva v Ribnici. Marsikaterega Ribničana planinarstvo privlači, do slej pa ni bilo organizacije, ki bi ljubitelje planin združevala.

V. P.

GRČEVLANI GRADE VODOVOD

Pred tremi, štirimi tedni so začeli v Grčaricah v ribniški občini graditi vodovod. O teh delih bomo predvidoma obširneje poročali čez 14 dni, ko bo v časopisu na razpolago več prostora. Razen tega so prav ob našem zadnjem obisku Grčevljanji izkopavali krompir in nismo ujeli na filmski trak pravega vzdušja ob tej gradnji, ki je za to območje zelo pomembna tudi zato, ker je spet tesno združila občane.

REŠETO

Vozniki motornih vozil, občani in celo miličniki se sprašujejo, zakaj je na Gorenjskih njivah, kjer je razmeroma ravna in pregledna cesta, pa tudi kaj dosti hiš ni ob njej, hitrost omejena na 40 km na uro. Najboljše odgovore na to vprašanje oziroma pojasnila, tudi tistih, ki so znak postavili, bomo objavili – seveda, če jih bomo dobili. (Foto: Prime)

Grčarice tri dni odrezane

Sem prode voda iz Loškega potoka, ki nadaljuje pot proti Kočevju in povzročila poplave

Od 28. do 30. avgusta je voda za tri dni Grčarice odrezala od sveta, ker je zalilo cesto. O tem dogodku so nam povedali nekaj več domačini in drugi.

Norbert Černe: „Kar pomnim, je bilo pri nas veliko vode le lani, po proslavi 27. septembra, in letos od srede, 28., pa do 30. avgusta. Letos je voda tako hitro narasčala, da je sosed Niko Grbec komaj selil, kar je imel v kleti. Voda je vse hitro zalila. Na glavni cesti je stala pod Pajničevim klanecem kar tri dni, zato se ni dalo priti ne v Grčarice ne ven.“

Niko Grbec: „Voda je pri meni hitro narasla in upadla. Cement sem komaj umaknil iz kleti, nekaj apna pa mi je zalila voda. V dveh urah je voda v mojo klet pritekla in iz nje odtekla. Kaže, da je bilo zaradi dežja toliko vode, da je zemlja ni mogla sproti požirati.“

Na vprašanje, odkod se pridri voda v Grčarice, domačini niso vedeli odgovora. Povedali so le, da bruhla povodil iz kraških lukenj. Iz njih teče še dolgo po tem, ko neha deževati, včasih celo tri do štiri dni.

Stane Zobec, referent za komunalne zadeve občine Ribnica, pa je povedal: „V Grčarice pride voda iz Loškega potoka, in ne iz ribniške smeri. Pred leti so namreč vodo barvali in tako ugotovili, da v Grčarice ne pride voda iz dolnjeveške smeri, kot so nekateri zatrjevali in nekateri še danes mislijo.“

Janez Bregar, ribič iz Ribnice, pa je dodal: „Ni res, da bi voda iz Bistrice zalivala Kočevje, ampak je to voda iz Grčaric, tja pa priteče iz Loškega potoka. Dokaz je tudi to, da je bilo v Ribnici kritično, se pravi najvišja voda, v sredo. V četrtek je upadla na normalno in so naši ribiči že lovili ribe. Jaz sem se namenil v petek na ribolov na Rinžo, pa ni bilo nič. Vrta je zalila cesto pri Ložinah in Mrtvicah ter poplavila tržnico v Kočevju. Rinža je tako

JANEZ ZOBEC

Drug za drugim odhajajo prekaljni borci, nesebični delavci, dobri in pošteni tovariši. Tiho in pogosto osamljeni se poslavljajo od življenja. Tako je odšel tudi Janez Zobec.

Ze v rani mladosti in kot dijak srednje strojne šole je okusil pomanjkanje in siromaštvo, ki je bilo značilno za tedanjo dobo. Kot tajnik predvojne ribniške občine je preživel vse strankarske spletke in jih večkrat občutil tudi na svoji koži. Vendar je izredno pomagal naprednemu gibanju v ribniški dolini.

Med drugo svetovno vojno je okusil italijanska taborišča. Videl je tudi umiranje na Rabu in preživel Gonars. Nato je šel v partizane. Bil je dvakrat hudo ranjen in bil zato spoznan za invalida prve kategorije.

Po osvoboditvi je nekaj časa kot uslužbenec bivšega okrajnega ljudskega odbora Kočevje delal na področju kmetijstva in gozdarstva. Zaradi boleznih, posledic internacije in vojnih strokov je moral predčasno v pokoj.

Tudi kot upokojenec je bil Janez neutrujen družbenopolitični delavec. Med drugim je bil tajnik krajevne skupnosti, tajnik gasilskega društva, občinski odbornik, član občinskega odbora ZZB NOV in društva upokojencev. Njegove zadnje misli so bile namenjene prav tem organizacijam, v katerih je včasih delal, njegove zadnje besede pa so bile izrečene v obliki naročila, naj pozdravijo „njegove borce“.

In mi, borci, njegovi tovariši, njegovi sodelavci na toliko raznolikih poljih družbenih dejavnosti, se poslavljamo od dragega tovariša, se zahvaljujemo za njegove pozdrave in mu obljublamo, da bo njegov svetli spomin vedno živel med nami.

FRANC LEVSTEK

REŠETO

Branijo se kruha

Štirje avtobusi izletnikov so se v nedeljo, 1. septembra, ustavili v bližini avtobusne postaje v Ribnici in naleteli na štiri zaprte gostinske lokale, ki so najbližje, kjer so avtobuse parkirali. Ti lokali so: gostilna Pri Cenetu, bife Steklček, gostilna Ulčar in gostilna Mihelič.

„Zalostno je bilo opazovati izletnike, ki niso mogli v bližini ničesar spiti ali odtočiti,“ je nazorno prikazal stisko izletnikov eden izmed dolgoletnih ribniških turističnih delavcev.

Zapiranje zasebnih gostiln ob nedeljah so uveljavili nekateri ribniški zasebni gostinci po zgledu ljubljanskih. Vendar je avtomatsko presajanje ljubljanskih „izkušnj“ v Ribnico lahko zelo škodljivo. Ljubljanci namreč žele ob nedeljah iz „asfaltne in bencinske džungle“ na svež zrak, na deželo, zato je mesto ob nedeljah skoraj prazno, izumrlo. Ti Ljubljanci grdo ob prostih dneh na deželo. Dežela pa so zanje tudi taki kraji, kot je Ribnica. Če se bodo v kraju dobro počutili, se bodo še vračali in naredili za kraj reklamo med znanci, ki je po izkušnjah turističnih strokovnjakov najbolj učinkovita, pa še brezplačna je.

J. PRIMC

J. PRIMC

Polivinil maši požiralnike

Vsak občan zase, ki odmetava smeti na nepravem mestu, je kriv za poplave - Izvzeti pa niso niti strokovnjaki, ki so z regulacijo verjetno porušili vodni režim

Od srede, 28. avgusta, do petka, 30. avgusta, so bile v spodnjem delu ribniške občine poplave. V petek dopoldne pa se je oglasila pri občinski skupščini Ribnica sedemčlanska delegacija Dolenje vasi, Rakitnice in Blat, ki je opozorila predstavnike občine, da rup oziroma požiralnikov že več let nihče ne čisti in da zato ne požirajo vode.

Požiralnike so si nato ogledali predsednik občinske skupščine Ciril Grilj, referent za komunalne zadeve Stane Zobec in referent za kmetijstvo inž. Peter Levstik. Ugotovili so, da je v rupah na tisoče plastičnih steklenic, vrečk tetrapaka, plastičnih vreč za umetna gnojila, tramov, vej, stekleničk zdravil in raznih smeti.

Kaže, da so vse te smeti zamašile številne posamezne manjše luknje in špranje, po katerih je voda odtekla

pod zemljo v Kolpo ali drugam. Zdjaj voda po njih ne odteka več, hitro narasča in preplavlja polja, travnike in naselja. „Vodni režim je torej spremenjen, spremenili pa smo ga sami ljudje, ki onesnažujemo okolje,“ je opozoril Stane Zobec, referent za komunalne zadeve občine Ribnica. Režim pa so gotovo precej spremenili tudi strokovnjaki, ki so zregulirali Bistrico, da zdaj vode na hitro zdrve po strugi v dolino in tako prispevajo k poplavi. Prej so namreč poplavljalne in se zadrževale v močvirjih oziroma na travnikih.

Tudi v Goriči vasi rupe niso očiščene. Vodna skupnost Ljubljana-Sava je za čiščenje rup ponujala že spomladi 5.000 din, a jih noče nihče očistiti. Kaže, da imajo ljudje rajši poplave kot denar.

J. PRIMC

Cesta Ribnica-Kočevje med zadnjo poplavo ni bila preplavljena le v Prigorici, ampak 30. avgusta še pri Ložinah. Tam je potekal promet le po desni strani cestišča, kjer je bila voda visoka 20 cm, medtem ko je na levi strani preplavljala cesto kar 40 cm visoko. Nепrevozna je bila še cesta v Grčaricah in nekateri drugi cestni odseki. (Foto: J. Podržaj)

Mladi ne misli na starega

Skozi viharje devetdeset letom naproti

Leta bežijo, kot bi mignil. In tako se jih je Mariji Sever iz Ortneka izteklo že kar osemindeset. Rodila se je 1887 v Velikih Poljanah pri Ortneku. Leta 1926 pa se je poročila in možu povila dvoje otrok: sina in hčerko.

Zakon pa se ji je – po moževi krivdi – kmalu skrhal. Dom je šel na boben. Mož je odšel in ji pustil otroka. Zanju in zase je potem služila kruh pri grofu Kozlerju in raznih dobrih ljudeh.

Ob mojem obisku je na mizo razgrnila kopico listin Zveze borcev in drugih organizacij ter pojasnjevala, da je bila od mladih let napredna, med minulo vojno pa aktivna članica Osvobodilne fronte. Kolikor je mogla, je prispevala k zmagi nad sovražnikom.

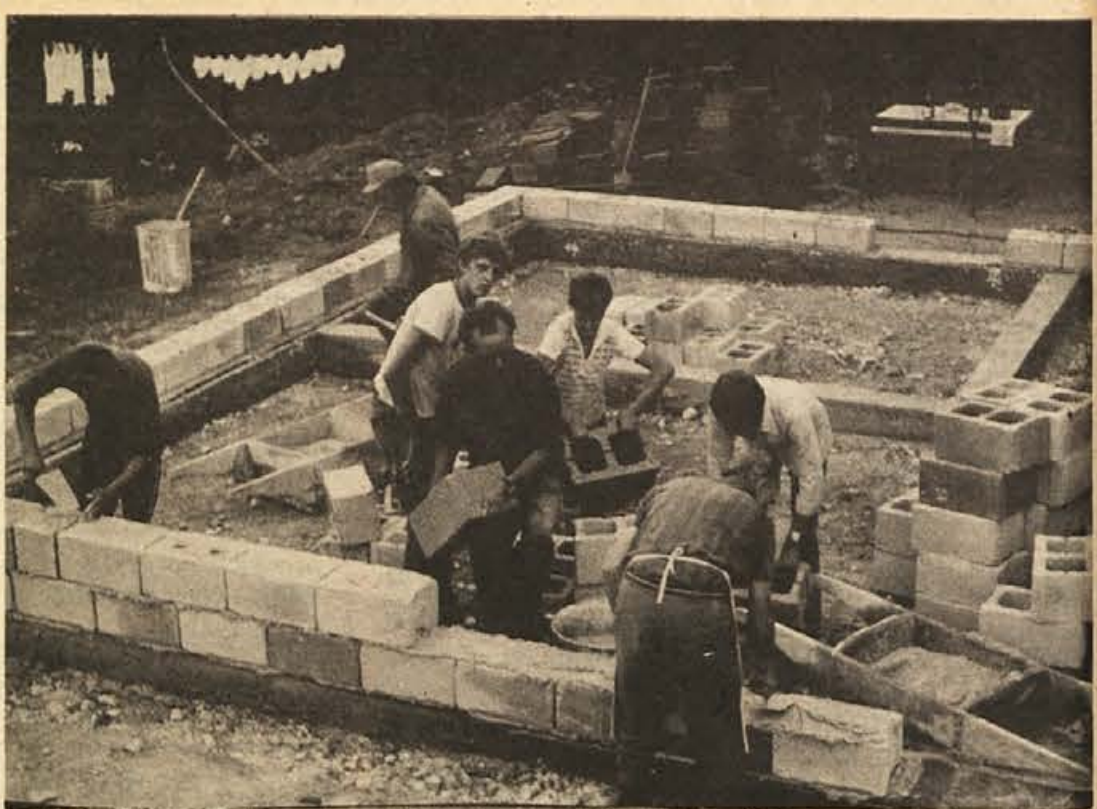
Po vojni je bila tudi članica občinskega odbora Zveze borcev Ribnica. Pokazala je izkaz, na katerem je zapisano, da je bila med najbolj aktivnimi ženami. Med zadnjo vojno je najraje sodelovala s starim Pirnatom iz Velikih Poljan in njegovim sinom Andrejem, ki je zdaj v Kočevju.

Po vojni se je težko preživljala z otrokoma in skrbelo za svojo invalidno hčer. Službovala je pri obratu poverjenstva za državne nabave, pri Gozdni upravi Veljke

Lašče in podjetju „Droga“ iz Ljubljane, za katero je organizirala po vaseh okraja Kočevje nabiranje in odkup zelišč. Pred leti ji je bila odobrena izjemna starostna pokojnina, ki jo uživa zdrava in čila ter polna upanja, da bomo za njeno stoletnico spet pisali o njej. Teži jo le, da se starih ljudi, celo ob jubilejih, malokdo spomni. Najraje se spominja „njenih“ partizanov; bere predvsem o dogodkih iz osvobodilne vojne, sem in tja pa tudi obične katerega izmed borcev, ki jih je spoznala v vojni.

Marija Sever. (Foto: J. Prime)

Približno 500.000 din bo vreden prizidek pri osnovni šoli v Birčni vasi, ki so ga domačini pred kratkim začeli graditi brezplačno. „Objekt bo letos pod streho,“ je povedal Pavle Moravec, upokojenec, ki se je na večer življenja navadil vihteti še zidarsko zlico. V prizidku, ki ga gradijo s prispevki ljudi (zbrali so več kot 50.000 din), bodo šolska učilnica, družbeni prostori, telovadnica, disko klub, drvarnica, prostore pa bodo uporabljali tudi za seje. (Foto: I. Zoran)

KJE IN KAKO BOMO SLAVILI PRAZNIK?

Simbolična lopata za nov most?

Prva prireditev v okviru letošnjega občinskega praznika je za nami - Odbor za proslavljanje je že sestavil okvirni program dogodkov

Z razstavo Jakčevih portretov kulturnih delavcev, odprto prejšnji četrtek v Dolenjski galeriji, so se začele v Novem mestu prireditve v počastitev letošnjega občinskega praznika. Novo mesto je s to razstavo hkrati počastilo 75-letnico življenja svojega rojaka Božidarja Jakca.

Za pripravo kulturnih prireditev, ki se bodo zvrstile od septembra do decembra, je odbor za proslavljanje občinskega praznika pooblastil izvršni odbor kulturne skupnosti. Kakor je razvidno iz okvirnega orisa praznovanja, bodo oktobra v Dolenjski galeriji odprli arheološko razstavo „Novo mesto v antiki“, mesec kasneje pa prav tam razstavo del udeležencev četrte Dolenjske slikarske kolonije. Študijska knjižnica Mirana Jarcu bo pripravila več knjižnoilustrativnih razstav.

Sportni delavci bodo v tem času pripravili odprto dolenjsko prvenstvo v atletiki, ki naj bi postalo tradicionalno tekmovanje slovenskih atletov z mednarodno udeležbo. Prireditev bo oktobra.

Nadalje predvideva spored, da bi v Velikem Lipovcu pri Žužemberku odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Dušanu Jerebu, v Novem mestu pa proslavili 80-letnico bolnišnice.

Ze ta mesec (27. septembra) bodo na Otočcu odprli tehnično-turistično bazo Avto-moto zveze Slovenije. V Sentjerneju bodo za praznik slovesno odprli otroški vrtec. Prečna, Birčna vas in Stopiče bodo dobile asfalt. Pred kratkim so podpisali pogodbe tudi za posodobitev nekaterih drugih čestnih odsekov, katerih financiranje je odvisno od dobre volje republiškega čestnega sklada.

Predvidoma naj bi v tem času slavili tudi otvoritev novega novo-

meškega vodovoda, ki ga pomagajo graditi vojniki. Če se bo to tudi zgodilo, je odvisno predvsem od podjetja Vodovod.

Zelja odbora za pripravo proslav je tudi, da bi na dan občinskega praznika zasadili prvo lopato za nov most v Ločni. S tem bi simbolično označili začetek gradnje prepotrebne mostu v Novem mestu, po katerem naj bi se prvič peljali že za prihodnji občinski praznik, kakor je letos na eni od sej občinske skupščine menil predsednik Jakob Berič.

Odbor je svetom krajevnih skupnosti in delavskim svetom OZD in TOZD priporočil, naj v tem času posvetijo po cno sejo svojim uspehom in načrtom ter se tako vključijo v praznovanje.

Novomeška kronika

DOBER TEK, TATOVI! – Nekajtere gospodinje v Bršlino, ki imajo vrtičke v bližini Krke, so bile v letošnje leto paradižnikov nezadovoljne. Pa ne zato, ker ne bi obrodili, saj je v začetku kazalo, da bo dobra letina, pač pa zato, ker so se na nad vrtičke spravili „znani“ in neznanji tatovi. Vsem skupaj želijo dober tek, zlasti takrat, ko jih bodo zalotili na vrtu!

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE – Prejšnji teden se je na transfuzijski postaji oglasilo 55 krvodajalcev. Ker se je pričela šola, je bilo med njimi precej dijakov in dijakinj, na postaji pa upajo, da se jih bo prihodnjih akcij udeležilo še več.

ROJSTVA – Rodile so: Marija Goršin iz Kettejevce drevoreda 43 – Ireno, Ana Stampalija iz Solske 6 – Mladeno, Tončka Pavlič iz Suklje-tove 21 – Karmen, Marija Dergan iz Volčičeve 42 – Karmen, Cirila Kostrevc iz ulice V Brezov log 33 – Tomaža in Majda Hidek iz ulice Na Tratah 4 – Marka.

POGREBI – Umrli so: dr. Bogo Skalcey iz Trdinove ulice v 69. letu starosti, Antonija Jenko, družinska upokojenka iz Smihelske 4, v 87. letu starosti, Alojz Hren, upokojenec iz Dolnjega Kronova 28, v 76. letu starosti in Ivan Mitag, glasbeni učitelj v pokouju iz Foersterjevce ulice, v 71. letu starosti.

TRŽNICA – Izredno dobra izbira na tržnici v petek privabila veliko gospodinjo, ki pa so se zaradi previsokih cen z branjevkami prepirale. Svojo kramo so v Novo mesto pripeljali tudi prodajalci plastičnih igrač, copat, oblačil, pečic in suhe robe, tako da so zapolnili ves tržni prostor. Cene: paprika po 8 din kilogram, slive po 5 din, glava zelja 2 din, solata po 8 din kilogram, jabolka po 3 do 8 din kilogram, breskve po 8 do 10 din, grozdje po 7 do 12 dinarjev, banane 7 din, fižol po 6 do 7 dinarjev, jajca po 1 do 1,30 din, hruške po 5 do 7 din in krompir po 1,70 do 2,40 dinarjev kilogram.

– Ena gospa je rekla, da se občinska politika poslej ne bo nič menjala zaradi tega, ker so možje naposled na svoje oči videli, kako je na vrhu – Triglava namreč.

DOLENJSKE TOPLICE:

Elektrika in voda

Leta 1975: soteški vodovod za 700.000 din

70.000 din so odšteli za okrepitev elektrike (s transformatorjem) v Poljanah. To so zmogli s samoprispevkom ljudi, ki so dali denar in les ter brezplačno opravili vse izkope. Boljši tok bodo dobile tudi druge vasi v topliški krajevni skupnosti: Opčice, Stare žage, Nova gora in druge.

Suhokrajinski drobiž

TUDI KMFTOVALCI v Suhi krajini bodo prispevali za Kozjanec. Na zadnji razširjeni seji je svet Žužemberške krajevnne skupnosti izvolil 9-članski štab, ki bo vodil to akcijo. V štirih krajevnih organizacijah SZDL so bili pred tem sestanki predstavnikov organizacij in društev.

KROMPIR je letos v Suhi krajini spet dobro obrodil. Ker se odkup krompirja zaradi slabega povpraševanja še ni začel, spravljajo kmetovalci pridelek v kleti. Krompir je poleg zelja edini tržni presežek, zato se pridelovalci še posebej zanimajo, kako bo s prodajo.

DIVJAD se gosti s kmetijskimi pridelki skoraj povsod v Suhi krajini. Pravijo, da je letos še posebno nadležna. Veliko škodo delajo ščetinarji. Od posevkov je najbolj prizadeta koruza. Lovske družine in oškodovanci imajo težave s cenitvijo škode.

GOZDOVI okrog Žužemberka in Dvora so te dni polni gobarjev. Mlade jurčke sproti pobercerjo, zato večjih ni. Največ gob je okoli Ajdovca.

KORUZO so letos prvič silirali v večjih količinah posamezni kmetovalci, ki so si zgradili stolpne silose. Pri spravljanju so uporabili silokombajn.

M. SENICA

Na stroške straške krajevnne skupnosti urejajo javno razsvetljavo v Vavti vasi. Zivosrebne luči bodo razmestili vzdolž ceste od bencinske črpalke do Rumanje vasi. Prejšnji teden so kopal järke in vanje zagreblili kable. Šte del je tudi posnetek. (Foto: I. Zoran)

SCHIEDEL — YU —
Kamin, dimnik št. 1
v Evropi

PGP

GRADNJA ŽALEC

OBVESTILO!

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto obvešča varčevalce, da bo od dne 14. IX. 1974 dalje poslovanje s hranilnimi vlogami in žiro računi ter devizno-valutno poslovanje

TUDI OB SOBOTAH

Banka bo poslovala:

— vsako prvo, drugo, ter če bo v mesecu tudi peta sobota, v prostorih likvidature v Novem mestu, Trdinova cesta 2;

— vsako tretjo in četrto soboto v mesecu pa v prostorih ekspoziture Novo mesto, Cesta Komandanta Staneta 10.

Uradne ure za stranke bodo od 7. — 11. ure.

Istočasno obveščamo varčevalce, da DBH, PODRUŽNICA KRŠKO, ŽE POSLUJE ZA STRANKE VSAKO PRVO IN ZADNJO SOBOTO V MESECU OD 7. DO 11. URE, IN SICER ZA HRANILNE VLOGE, ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNOVALUTNE POSLE.

Dolenjska banka in hranilnica
Novo mesto

kadrovska komisija

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta za nedoločen čas, s polnim delovnim časom:

Za enoto Novo mesto:

PRAVNIKA

Pogoji: diplomiran pravnik s 4 leti delovnih izkušenj. Prednost imajo kandidati z opravljenim sodnim izpitom.

Za podružnico Krško:

— REFERENTA ZA STANOVANJSKO KREDITIRANJE V PODRUŽNICI KRŠKO

— REFERENTA ZA EKSPOZITURO NA SENOVEM

Pogoji: srednješolska izobrazba (ESS ali gimnazija) in dve leti delovnih izkušenj.

Za ekspozituro Metlika:

— REFERENTA ZA HRANILNO SLUŽBO

Pogoji: srednješolska izobrazba (ESS ali gimnazija) in dve leti delovnih izkušenj.

Rok prijave je 10 dni po objavi. Kandidati naj vložijo pisne prijave s kratkim življenjepisom in navedbo šolske izobrazbe pri kadrovski komisiji Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto.

Osnovna šola Katja Rupena
v Novem mestu

razglašeno prosto delovno mesto
SNAŽILKE.

Samska soba v šoli. Razglas velja do zasedbe.

LICITACIJA!

OBČINSKA SKUPŠČINA ČRNOMELJ

proda na javni dražbi

POSLOVNI PROSTOR S PRIROČNIM SKLADIŠČEM

v pritličju stanovanjske hiše v Semiču št. 12 v velikosti 55 m².

Dražba bo v torek, 17. 9. 1974, ob 9. uri na kraju samem. Izklicna cena znaša 43.750.— din.

Interesenti morajo pred pričetkom dražbe položiti varščino v višini 10 % izklicne cene.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

Časopisno založniško podjetje
DOLENJSKI LIST

NOVO MESTO

Delavski svet podjetja

razpisuje
za šolsko leto 1974/75

naslednje

ŠTIPENDIJE

2 ŠTIPENDIJI NA VISOKI ŠOLI: prednost imajo študentje na fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

1 ŠTIPENDIJO NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI,
1 ŠTIPENDIJO NA UPRAVNO ADMINISTRATIVNI ŠOLI,
1 ŠTIPENDIJO NA DVELETNI ADMINISTRATIVNI ŠOLI.

Prošnje za štipendije je treba obvezno vložiti na obrazcu 1,65 DZS, priložiti pa mu je treba:

— prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo dekanata o opravljenih izpitih,
— potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
— mnenje in priporočilo šole oz. delovne organizacije,
— potrdilo o vpisu v šolo.

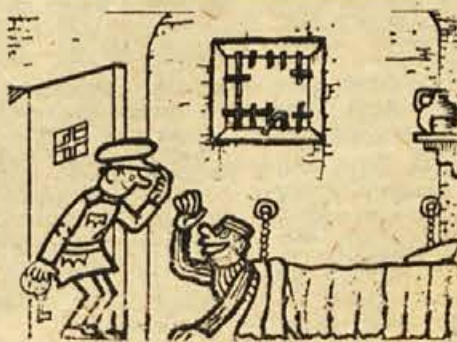
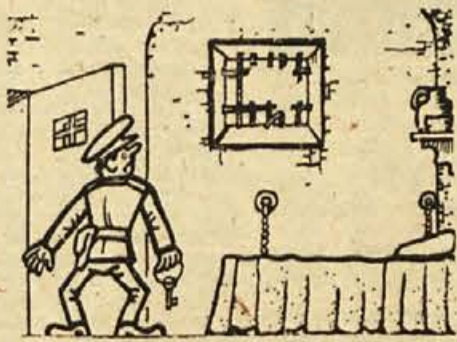
Potrdila o dohodkih staršev se morajo nanašati na leto 1973, druge podrobnosti pa so razvidne iz navodil za izpolnitev obrazca.

Prednost pri podelitvi štipendije bodo imeli učenci in študenti z boljšim učnim uspehom, slabšim materialnim položajem in višjim razredom oz. letnikom šolanja.

Prošnje z vsemi prilogami sprejema ČZP Dolenjski list, Novo mesto, p.p. 33, do 27. septembra 1974

VSAK ČETRTEK BOLJŠI DOLENJSKI LIST!

— Prvi april!!!

ZMAJ

ISKRA — TOVARNA BATERIJ ZMAJ
LJUBLJANA, Šmartinska 28

objavlja
prosta delovna mesta:

1. KOVINOSTRUGARJA
v obratu vzdrževanja — Ljubljana
2. MIZARJA
v obratu vzdrževanja — Ljubljana
3. OBRATNEGA KLJUČAVNIČARJA
v obratu Šentvid pri Stični
4. 10 DELAVK V BATERIJSKI PROIZVODNJI
v obratu Šentvid pri Stični

Pogoji za zasedbo delovnih mest so:

Pod tč. 1. KV — kovinostrugar in 2 leti delovnih izkušenj, od tega 1 leto na enakem ali podobnem delovnem mestu. Poskusno delo traja 2 meseca.

2. KV — mizar in 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih. Poskusno delo traja 2 meseca.

3. KV — strojni ključavničar s spoznavanjem strgarskih opravil in 3 leta delovnih izkušenj, od tega 1 leto na enakem ali podobnem delovnem mestu. Poskusno delo traja 2 meseca.

4. NK — delavka. Poskusno delo traja 1 mesec.

Če želite postati naš sodelavec, vas prosimo, da čimprej pošljete ponudbo na naš naslov v splošno kadrovski sektor. Prijave sprejemamo do vključno 23. septembra 1974.

ČGP „DELO“
podružnica NOVO MESTO

SPREJME TAKOJ

2 RAZNAŠALCA ČASOPISOV za področje Novega mesta. Raznašanje je v jutranjih urah.

Delo je primerno tudi za fante, ki še niso stari 15 let. Za služek je dober.

Interesenti naj se javijo v pisarni podružnice Glavni trg 1, Novo mesto.

DELOVNA IN UČNA MESTA

Iskra

Tovarna usmerniških naprav

Novo mesto

V Združenemu podjetju Iskra Kranj

sprejme:

- VEČ STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV IN KLJUČAVNIČARJEV
- VEČ UČENCEV ZA POKLIC STROJNI KLJUČAVNIČAR IN KLJUČAVNIČAR

Pismene ali ustne prijave sprejema splošni sektor Iskra — Tovarna usmerniških naprav Novo mesto, kjer lahko dobite vsa potrebna pojasnila.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Delovna skupnost
Zavoda za kulturno dejavnost
Novo mesto

sprejme v pogodbeno razmerje s skrajšanim delovnim časom

POMOŽNEGA DELAVCA.

Prednost imajo upokojeanci. Prijave pošljite delovni skupnosti zavoda. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 19. septembra - Konstanca Petek, 20. septembra - Suzana Sobota, 21. septembra - Matej Nedelja, 22. septembra - Mavricij Ponedeljek, 23. septembra - Slavojka Torek, 24. septembra - Nada Sreda, 25. septembra - Uroš Četrtek, 26. septembra - Kozma

LUNINE MENE
16. 9. ob 03.45 ščip

KINIO

BREŽICE - 20. in 21. 9. ameriški barvni film „Ko umirajo legendi“. 22. in 23. 9. japonski barvni film „Išče se Oči“. 24. in 25. 9. ameriški barvni film „Zabloda“. KOSTANJEVICA - 21. 9. nemški film „Legija prekletih“. 22. 9. angleški barvni film „Zbogom g. Chips“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM starejšo žensko za 8-urno varstvo dveletnega otroka na domu. Pestner, Nad mlini 16, Novo mesto. IŠČEM OSEBO za popoldansko varstvo dveh deklic. Plačam dobro. Franc Setina, Mestne njive 4, Novo mesto. TAKOJ sprejem starejšo žensko za varstvo otrok in pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista (2240/74).

SLUŽBO IŠČE

GREM pomagat v gospodinjstvu dvakrat na teden. Naslov v upravi lista (2193/74). V VARSTVO vzamem dva otroka. Naslov v upravi lista (2215/74).

STANOVANJA

OPREMLJENO sobo oddam. Muzejska 3, Novo mesto. ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Naslov v upravi lista (2194/74). USLUŽBENEC išče sobo v Novem mestu ali okolici za krajši čas. Ponudbe pod šifro „NUJNO“. OPREMLJENO SOBO oddam dvema fantoma. Peter Perdec, Dilančeva 11, Novo mesto. DVE ZAPOSLENI ženski s 6 letno deklico iščeta enosobno stanovanje v Novem mestu ali okolici. Jasminka Šnidaršič, Gotna vas 19, Novo mesto. NA STANOVANJE vzamem fanta in pridno deklo. V Ragov log 4, Novo mesto. DVA FANTA, košarkarja Novoteksa, iščeta opremljeno sobo v Novem mestu. Plačata tudi do šest mesecev naprej. Naslov v upravi lista (2238/74). SOBO ali enosobno stanovanje v Novem mestu ali okolici, išče mlad zakonski par brez otrok. Lahko tudi paziva vaše otroke v dopoldanskem času. Naslov v upravi lista.

Motorna vozila

UGODNO PRODRAM solidno ohranjen osebni avto Simca 1000 GLS, letnik 1967, registriran do konca julija 1975. Mirko Arh, SI Rožanca 16, Krško. PRODRAM FIAT 850 special in avtoradio Blaupunkt. Informacije na telefon 22-749. PRODRAM Simco 1000, letnik 1966. Janez Lojč, Dol. Straža 95, Straža. UGODNO PRODRAM NSU 1200, letnik 1972, prevoženih 38.000 km, registracija in tehnični pregled opravljena pred enim mesecem. Miran Milojković, Partizanska 8, Novo mesto. PRODRAM ZASTAVO 750, letnik 1968, v voznem stanju. Ogled vsak dan od 17. ure dalje. Igor Stukelj, Semič 36. UGODNO PRODRAM FIAT 750, letnik 1972, prevoženih 39.000 km. Informacije vsak dan po 15. uri na naslovu Vladimira Sedaj, Ragovska 23, Novo mesto. PRODRAM TRAKTOR 25 KS znamke „Porsche“. Ogled v soboto in nedeljo 14. in 15. septembra. Naslov v upravi lista (2235/74). UGODNO prodam AUSTIN 1300. Vprašajte v Kristanovi 25, tel. 22-169.

KRSKO - ameriški barvni film „Chisum - kralj rančev“. 25. 9. japonski barvni film „Obračun bestialnih“. MIRNA - 21. in 22. 9. „nepremagljivi sem valas“. METLIKA - 20. do 22. 9. francoski barvni film „Veseli rekruti“. in ameriški barvni film „Tarzanov upor v džungli“. 25. in 26. 9. nemški barvni film „Kaj počnejo gospe v brezdelju“.

NOVO MESTO - od 20. do 22. 9. italijanski barvni film „Pošast“. 23. in 24. 9. angleški barvni film „Macbeth“. od 24. do 26. 9. ameriški barvni film „Vpliv gama žarkov“. RIBNICA - 21. in 22. 9. špansko italijanski barvni film „Dinamitaš Joe“. SEVNICA - 21. in 22. 9. „Kapetan Slotter“. 25. 9. „Don Huan je bila žena“. SENTJERNEJ - 21. in 22. 9. „Tetoviran“. TREBNJE - 21. in 22. 9. italijanski barvni film ljubzenski „Vrt Finzi Čopitini“.

Marjan Lekše, Kalec Naklo 5, Podbočje. PRODRAM zazidljivo parcelo v Trebnjem (pribl. 600 m²). Voda in elektrika v bližini. Dušan Kmet, Ragovska 10, Novo mesto. V BLIZINI Starega grada pri Otočcu oddam v najem stanovanjsko hišo. Podrobnosti se izve na Otočcu št. 33.

RAZNO

V VASI PRAPROČE pri Straži se je izgubila lovski pisčka terierka črne barve, z odsekanim repom. Najljetlja prosim, da proti nagradi sporoči na naslov: Viktor Forsček, Praproče 13 pri Straži. DVA OSTARELA ZAKONCA brez otrok s srednjo kmetijo vseh kultur (elektrika in voda v hiši), želiva, da bi mlajša zakonca prevzela kmetijo, ki je v okolici Brežic, ter naju v dosmrtno oskrbo. Naslov v upravi lista pod šifro „UGODNOST“. POROČNI PRSTANI! K moderni obleki sodoben nakit! Dobite ga po naročilu ali izbiri pri zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popust!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

JOŽEFE KOŠMRLJ
z Malega Slatnika

se zahvaljujemo vsem, ki so ji v času boleznij lajšali trpljenje. Posebno zahvalo smo dolžni osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice. Nadalje se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, kolektivoma IMV in Novoteks Novo mesto, duhovniku pa za opravljeni cerkveni obred.

Zalujoči: Jože z družino, hčerka Pepca z družino ter drugo sorodstvo

Ob prerani izgubi naše drage mame

KATARINE SEDLAR
iz Desinca

se iskreno zahvaljujemo prijateljem, znancem in sorodnikom, tudi sosedom za podarjene vence in cvetje ter izrečeno sožalje ter vsem, ki so jim spremenili na zadnji poti. Najlepša hvala delovnim kolektivom IMV-TOZD Črnomelj in Komunalnemu podjetju Črnomelj, kakor tudi župniku iz Črnomlja za opravljeni obred.

Zalujoči: sin Jože z družino, sin Franci z Marijo, hčerki Marija in Ana z družinami ter brat Tone z družino

Ob boleči izgubi moža, očeta, sina in brata

FRANCA JERMANA
iz Jelš pri Otočcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom za vso pomoč. Posebno se zahvaljujemo tovarni zdravil Krka iz Novega mesta za podarjene vence in denarno pomoč, pevcem iz Novega mesta in župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Štefka, sin Franci, hčerke Cvetka, Marjetka in Marija, mama in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

ANTONA BUČARJA
iz Lok

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje in vence. Posebno se zahvaljujemo za pomoč gasilskemu društvu Prečna, župniku iz Prečne za lepo opravljeni obred, vaščanom vasi Loke za požrtvovalnost in nesebično pomoč v najtežjih trenutkih ter kolektivoma Novolesa in Dolenjke.

Zalujoči: hči Slavka z možem in sin Tone z ženo, vnučinja Brigita ter drugo sorodstvo

OBVESTILA

VOZNIKI! Če imate težave z AKUMULATORJEM PRI SVOJEM AVTOMOBILU, SE PRIPOROČAM ZA TEHNIČNE PRA-

GLEDE, POPRAVILA, POLNJENJE, FORMIRANJE TER OBNAVLJANJE AKUMULATORJEV Z GARANCIJO. IKRATI OPRAVLJAM TUDI DEMONTAZO IN MONTAZO AKUMULATORJEV ZA AKUMULATORJI. KUPILJEN PRI NOVOTEHNI - PRODAJALNA AVTODELI. PA IMATE ENKRAT BREZPLAČEN TEHNIČNI PREGLED. BLAŽO TAŠEV, AKUMULATORSKA DELAVNICA, NOVO MESTO, PARTIZANSKA 11.

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ZALUŽIJ, PLATNESE ZAVESIVE VSEH BARV. IZVRŠIM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMA BOGO RADI. ZABJA VAS 15, NOVO MESTO IN IGNAC PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO.

PREKLICI

OPOZARJAM vsakogar, ki bi kakoli kupil od Fanike Bračun iz Razbeza 29, pošta Brestanica, da nima pravice prodajati premičnih in nepremičnih, ker sem doslej še jaz lastnik. V nasprotnem primeru bom proti vsakomu sodno ukrepal. Ivan Bračun, Celje, Ulica 29, novembra 24.

ANI BEVC, Dol. Zabukovje 1, Mokronog, opozarjam, da moj mož Franc Bevc ni upravičen prodajati stvari, ki so moja last, in da nisem plačnica dolgov, ki bi jih naredil.

STANE KRAŠOVEC iz Ljubljane, Pavlovčeva 5, prepovedujem Francetu Krašovcu iz Stare Bučke 13 kakršnokoli rovarjenje ali rigozanje po moji parceli v Stari Bučki, ker je moja zakonska last. Sadike trte hibride, Kate si je upal posaditi, pa mora do 31. decembra 1974 odstraniti. Če ne bo upošteval mojega opozorila, ga bom sodno preganjal.

PEPCA MUHIČ, Gor. Lakovnice 3, Novo mesto, prepovedujem delanje kakršnekoli škode po moji zemlji. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ANTON BRATKOVIČ, Cerovi log 25, 68310 Šentjernej, prepovedujem vožnjo in vsakršno drugo uporabo mojega zemljišča parcel št. 3200 in 3202. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

FRANC KREVS, Vel. Kal 11, Mirna peč, opozarjam vsakogar, ki bo uporabljal moj gradbeni material, ki je na zemljišču Janeza in Franciške Pavlič v Črmošnjicah 3, in za širjenje neresničnih govorici, da bom sodno postopal.

AMALIJA ŽIVKO, Sečje selo 8, Vinica, prepovedujem hojo in vožnjo po njivi in poti. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Darinka Segota iz Dobove - Mitja, Silva Segina iz Selca - Renato, Hermina Abram iz Ledin - Melito, Ljerka Antol iz Kraja Donjega deklico, Stanka Gracar iz Blance - Marjana, Biserka Ciglar iz Bregane - Andreo, Đurda Šabarič iz Male Gorice - Suzano, Marjana Skinder iz Brežice - Katjo, Kata Matjevič iz Bojsnega - Boštjana, Mihaela Kuralt iz Gračnice - Petro, Dragica Som iz Radakovega - dečka, Zlata Novosel iz Vel. Lipoveca - deklico, Barica Dekanič iz Višnjeva - dečka - Cestitamo!

NESREČE

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Anđela Kovačič, žena kmeta iz Male Rakovice je padla na paši in si poškodovala desno nogo; Franc Jeršič, šofer iz Trebeže je padel z zidarskega odra in si poškodoval glavo in desno nogo; Vladimir Bizjak, soboslikar iz Senogave je padel na poti in si poškodoval levo nogo; Stjepan Borošak, sin delavca iz Novih Dvorov je padel s klopi in si poškodoval desno nogo; Marija Horvat prodajalka iz Senogave je padla na cesti in si poškodovala desno nogo; Marija Kozole, žena rudarja iz Dobrave je padla z lestve in si poškodovala desno nogo; Katica Živoder, žena delavca iz Pokle je padla pod voz in si poškodovala desno nogo; Rudolf Furda iz Zagreba si je pri prometni nesreči poškodoval desno ključnico, a sopotnica Dragica Hojski glavo; Albin Široka, sobosleskar iz Brezovske gore se je zaletel z motorjem v avto in si poškodoval glavo in desno nogo; Jožefa Prah, žena kmeta iz Podbočja je padla na dvorišču

in si poškodovala levo nogo; Vilko Raitmaier, ključavničar iz Sel je padel s stive in si poškodoval levo ramo in prsni koš; Angela Suša, upokojenka iz Brežic je padla pred hišo in si poškodovala levo nogo; Mato Šošarič je padel z voza in si poškodoval rebra; Franc Zmavec, kletar iz Stare vasi se je nabodel na žebelj v levo nogo.

Antun Soban, mož privat obrtnika iz Klanjca, star 71 let; Franc Radanovič, kmet iz Vrhbeja, star 68 let; Stjepan Kos, upokojenec iz Samobora, star 70 let.

Piše preprosto, poročla kratko in razumljivo: DOLENJSKI LIST

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Janez Mežnerac, kmet iz Drenovca, star 64 let;

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega očeta, starega očeta, pradedca in tasta

IVANA MITAGA

učitelja glasbe v pokoj

se vsem, ki ste nam ob tej težki uri kakorkoli pomagali, darovali cvetje in vence ter ga pospremili na njegovi zadnji poti, iskreno zahvaljujemo.

Zalujoči: sinovi in hčere z družinami, vnuk Boris in drugo sorodstvo. Novo mesto, Zagreb, Split, 9. septembra 1974

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame in stare mame

JOŽEFE ŠPRINGER

iz Podgore 21

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo Novoteksu, fin. odd. in IVS, Novolesu obrat žaga, kolektivno osnovne šole Vavta vas, sosedom, in duhovnikom za opravljeni obred, dr. Novakovi, strežnemu osebju bolnice in Ivanki Bobnarjevi za njihov trud.

Zalujoči: otroci z družinami: Micka, Jožica, Anica, Lojzka, Jože, Zalica, Ivan in 21 vnučkov

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše mame in stare mame

JOŽEFE GRUBAR

roj. Kovačič

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, darovalcem vences in cvetja in vsem za nesebično pomoč, ki so jo izkazali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo Šentjernejskemu oktetu, kolektivno ISKRE in Mercatorja, duhovnikom za obred, kakor tudi vsem, ki ste pokojnico spremenili v tako velikem številu do preranega groba.

Zalujoči: mož France, sinovi France, Jože, Karel in Stane z družinami, brat Franc in drugo sorodstvo.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Vlado Silvester, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Šmerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Janez Pezelj, Branko Podobnik, Jože Primc, Jože Splichal (urednik-riloge P), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Fotoreporter Sandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 3 din - Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu 45 din, 1 cm na določeni strani 68 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 90 din. Vsak mali oglas do 10 besed 17 din, vsaka nadaljnja beseda 1,50 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 6 od 1.1. 1974 - Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 20.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

ČETRTEK, 12. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Pojav fazizma v Evropi, 10.15 Po Talijinskih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Sirk: Izkušnje pri obnovi vinogradov v Brdih. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambлом Jožeta Privška. 14.40 Med solo, družino in delom. 16.00 "Vrtljak" 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nohturno.

PETEK, 13. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Svetlana Makarovič: Miška spi. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Pavle Kumer: Varstvo pri gozdnem delu in izobraževanje. 12.40 Z domačini ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.35 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Solisti z opernih in koncertnih odrov. 18.15 "Signali". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Veseli hmeljarji. 20.00 Stop-pops 15. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 14. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz mladinskega glasbenega arhiva. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Tatjana Štupica: Način in globina osnovne obdelave njiv in ozemine. 12.40 Čez travnike in polja. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 16.00 "Vrtljak". 17.20 Gremo v kino. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Zadovoljni Kranjci. 20.00 Glasbena parada "Tri srca". 22.20 Odaja za naše izseljence.

NEDELJA, 15. SEPTEMBRA: 8.07 Radijska igra za otroke - Marjan Marinc: Velika uganka. 9.05 Se pomnite tovariši... 10.05 Iščemo popevko poletja. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.20-14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.15 Humoreska tega tedna - Gogolj: Kočija. 15.30 Popularne operne melodije. 15.50-18.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Jazz za vse.

PONEDELJEK, 16. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marko Bertonec: Novi načini graditve hlevov. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.15 Z majhnimi zabavnimi ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15

TOREK, 17. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Okupacija. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Čebelarstvo. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 "Na poti s kitaro". 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.15 Z majhnimi zabavnimi ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15

RADIO BREŽICE

ČETRTEK - 12. septembra: 16.00 - 16.30 - Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki, Nove plošče RTB. 16.30 - 17.00 - Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame. 17.00 - 18.00 - glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA - 14. septembra: 16.00 - 16.40 - Občani čestitajo in pozdravljajo. 16.40 - 17.40 - Radijska univerza, Jugoton vam predstavlja, Kronika, Med zabavnimi zvoki poslušajte nekaj obvestil in reklam, Melodija za vas, Za naše najmlajše. 17.40 - 18.00 - Poje vam Vicky Leandros

NEDELJA - 15. septembra: 10.30 - Domače zanimivosti, Dosedanje izkušnje in delo Izvršnega sveta skupščine občine Brežice, Za naše kmetovalce: ing. Alojz Pirc, pogovor s poslušalci - Mitja Guštin - Sprehod skozi Posavski muzej IX, obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00 - 15.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK - 17. septembra: 16.00 - 16.10 - Napoved programa in sročanje s Triom Franca Flereta. 16.10 - 16.30 - Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici. 16.30 - 17.00 - Tedenski športni komentar, obvestila, reklame in filmski pregled. 17.00 - 18.00 - MLADI ZA MLADE

Minute z ansambлом Borisa Franka. 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 18. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.25 Pojemo in igramo za vas, otroci. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Cepin: Klavno govedo naj bi plačevali po kakovosti kladnih polovic. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.20 Zvoki današnjih dni. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 22.15 S festivalov jazz.

ČETRTEK, 19. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Med sovjozniki v Sovjetski centralni Aziji. 10.15 Po Talijinskih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Janez Gregorič: Trsnicarstvo na Primorskem. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambлом Jožeta Kampiča. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 18.50 Človek in zdravje. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nohturno. 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah.

RADIO SEVNICA

Nedelja, 15. september: - 10.30 reklame, oglasi in obvestila. - 11.00 po domače. - 11.15 Slovensko hmeljarstvo (ob koncu sezone obranjanja hmelja). - 11.25 obiskali smo vzorno kmetijo. - 11.40 nedeljski intervju. - 11.55 za vsakogar nekaj. - 12.30 poročila. - 12.45 čestitke in pozdravi naših poslušalcev. - 14.30 zaključek programa.

Sreda, 18. september: - 16.00 poročila. - 16.10 reklame, oglasi in obvestila. - 16.30 po domače - 16.45 koticček za soferje - Šofiranje utruja. - 16.55 disco klub brez imena. - 17.30 Nekoga moraš imeti rad - Morda v poljub le še ni laži - 17.45 minute za operne arije. - 18.00 zaključek programa.

Sobota, 21. september: - 16.00 SOBOTNI VRTILJAK. - 16.15 pet minut za... - 16.20 EPP I. del. - 16.30 poročila. - 16.35 EPP II. del - 16.45 minianketa - 17.00 zaključek SV in napoved sporeda za nedeljo.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 12. SEPTEMBRA: - 8.10 TV V ŠOLI (Zagreb) - 9.35 FRANČOSČINA (do 10.10) (Beograd) - 14.10 TV V ŠOLI - ponovitev (do 16.10) (Beograd) - 15.35 FRANČOSČINA - ponovitev (do 16.10) (Beograd) - 16.45 MADŽARSKI TVD (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Beograd) - 18.15 OBZORNİK (Lj) - 18.30 SVET V VOJNI - serijski film (Lj) - 19.20 MOZAIK (Lj) - 19.25 NINO REITANO - barvna oddaja (Lj) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 KAM IN KAKO NA ODDIH (Lj) - 20.40 J. Mach: MAVRICA - TV nadaljevanka (Lj) - 21.25 ČETRTOVKI RAZGLEDI: Goričani (Lj) - 21.55 GLASBENI NOKTURNO: J. S. Bach: CIACCONA (Lj) - 22.10 TV DNEVNIK (Lj)

PETEK, 13. SEPTEMBRA: - 8.10 TV V ŠOLI (Zagreb) - 10.50 ANGLEŠČINA (do 11.25) (Beograd) - 14.10 TV V ŠOLI - ponovitev (Zagreb) - 15.45 ANGLEŠČINA - ponovitev (do 16.20) (Beograd) - 16.45 MADŽARSKI TVD (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Beograd) - 18.05 OBZORNİK (Lj) - 18.20 AVIONI - oddaja iz serije Bistrootki (Lj) - 18.50 MOZAIK (Lj) - 18.55 REVIJA FOLKLORE - I. del barvne oddaje (Lj) - 19.25 TV KAZIPO (Lj) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 TEDENSKI GOSPODARSKI KOMENTAR (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 GRBAVEČ - barvni film (Lj) - 22.35 TV DNEVNIK (Lj)

SOBOTA, 14. SEPTEMBRA: - 9.30 TV V ŠOLI (Beograd) - 10.35 TV V ŠOLI (Zagreb) - 12.00 TV V ŠOLI (do 13.00) (Sarajevo) - 14.00 DRŽAVNO PRVENSTVO V TENISU - posnetek iz Maribora (JRT) Lj. - 15.00 BALKANSKO PRVENSTVO V GIMNASTIKI (Hvar) - 16.05 NOGOMET CRVENA ZVEZDA: VOJVODINA - prenos (Bgd, Lj) v odmoru MOZAIK (Lj) - 18.00 OBZORNİK (Lj) - 18.15 DISNEYEV SVET - barvni film (Lj) - 19.05 MODA ZA VAS - barvna oddaja (Lj) - 19.15 KAJ POCNEMO OB NEDELJAH (Zagreb) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 TEDENSKI NOTRANJE-POLITIČNI KOMENTAR (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 ROŽA MONTREUXA - barvna oddaja (Lj) - 21.30 BARVNA PROPAGANDNA ODDAJA (Lj) -

21.35 COLUMBO - serijski barvni film (Lj) - 22.45 TV DNEVNIK (Lj)

NEDELJA, 15. AVGUSTA: - 9.15 E. Zola: V KIPCEVA LONCU - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 10.15 KMETIJSKA ODDAJA (Zg) - 11.00 MOZAIK (Lj) - 11.05 OTROŠKA MATINEJA: Družina Smola, Po neznan dalti, barvna filma (Lj) - 12.00 POROČILA (do 12.05) (Lj) - 14.15 DRŽAVNO PRVENSTVO V TENISU (Lj) - 15.15 KRAPINA 74 (Lj) - 16.10 BALKANSKO PRVENSTVO V GIMNASTIKI NA HVARU - 17.45 ZA KONEC TEDNA (Lj) - 17.55 POROČILA (Lj) - 18.00 MODA ZA VAS - barvna oddaja (Lj) - 18.10 ZGODILO SE JE V NEAPLU - barvni film (Lj) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.20 TEDENSKI ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 VEČER Z MIODRAGOM PETROVICEM - ČKALJO (Bgd.) - 21.20 DOKUMENTARNA ODDAJA: 30 LET POZNEJE (Lj) - 21.50 ŠPORTNI PREGLED (Lj) - 22.25 TV DNEVNIK (Lj)

PONEDELJEK, 16. AVGUSTA: - 8.10 TV V ŠOLI (Zg.) - 14.10 TV V ŠOLI - ponovitev (Zg.) - 18.15 OBZORNİK (Lj) - 18.30 PO NEZNANI DELTI - barvni film (Lj) - 18.55 MOZAIK (Lj) - 19.00 MLADI ZA MLADE (Zg.) - 19.30 OB JUBILEJU LJUDSKE PRAVICE (Lj) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 SODOBNA OPREMA, barvna oddaja (Lj) - 20.40 A. P. Čehov: PAVILJON ŠT. 6, barvna drama TV Beograd (Lj) - 22.10 TVD (Lj) - 22.25 KULTURNE DIAGONALE (Lj)

TOREK, 17. AVGUSTA: - 8.10 TV V ŠOLI (Zg) - 18.10 OBZORNİK (Lj) - 18.25 POTUJMO V NAS SVET - Naše gledališče (Lj) - 18.50 MOZAIK

(Lj) - 18.55 POJAVI NA KRASU: Svetloba pod zemljo (Lj) - 19.15 SREČANJE S FEDORO BARBIERI - barvna oddaja (Lj) - 19.30 PANTOMIMA: J. P. Amiel (Lj) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 POGOVOR O... GOSPODARSKIH GIBANJH (Lj) - 21.05 M. de la Roche: WHITEOAKI Z JALNE - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.55 TV DNEVNIK (Lj)

SREDA, 18. AVGUSTA: - 8.10 TV V ŠOLI (Zg) - 15.30 TV V ŠOLI - ponovitev (Bgd.) - 18.10 OBZORNİK (Lj) - 18.25 DRUŽINA SMOLA - barvni film (Lj) - 18.55 MOZAIK (Lj) - 19.00 PRIJATELJI GLASBE (Zg.) - 19.20 NA SEDMI STEZI - športna oddaja (Lj) - 19.45 BARVNA RISANKA (Lj) - 19.50 CIKČAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 MLADI TUJEC - celovečerni film (Lj) - 22.05 TV DNEVNIK (Lj)

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Anica Režek iz Bojanje vasi - Jožeta, Marta Vrščaj iz Male Bučne vasi - Darjo, Dragica Mušič iz Vranovičev - Mojco, Fanika Iskra iz Pribanjcev - Elviro, Marta Božič iz Črčnjic - Bojano, Ljudmila Kalčič iz Trbinca - Francija, Angela Strajnar iz Mačkova - Ivana, Slavka Kerin iz Hudenja - Tomaža, Rajna Bartolj iz Otočca - Ljubico, Slavka Vidmar iz Dobrave - Tomaža, Frančiška Rogič s Trške gore - Marka, Ljubica Brajdič iz Zabajke - Nevenko, Marija Pavlič iz Vratna - Mirana, Dragica Gorše iz Črnomlja - Violeto, Rahija Stojakovič iz Dolenjskih Toplic - Dejana, Djurdjica Podolski iz Žužemberka - Draga, Vida Ricelj iz Šmalčje vasi - Gregorja, Majda Perhavec iz Črnomlja - Nino, Marija Jordan iz Slinovc - dečka, Marija Modle iz Zapuž - dekle, Cirila Župec iz Bodganje vasi - dečka, Vera Kump iz Uršnih sel - dečka in Kristina Turk iz Stopič - dečka. Čestitamo!

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Ivo Pirkovič:

O svobodni republiki pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšetu

Po Cerovem logu in Orehoviči so lovili moške. Razoroženi vojak je pokazal Antona Bratkoviča, Juretovega iz Cerovega loga, ki je bil s Kosovimi kopači, ter Stanka Novaka in Ignaca Znidarskega iz Orehoviče, ki ju je bil Italijan videl v zidnici „Na jamah“.

Popoldne je bilo tudi v Hrastju vse zeleno Italijanov. Obkolili so Radeščkovo hišo, pa jim je mižar brez klobuka in sukničca še pravi čas pobegniti. Na samotni Lavričevi kmetiji na Golobenci, ki se zdi, da je bila nekoč pristava srednjeveških Suhadolskih gospodov, je našel Koželja.

Tretji dan so bile novice neugodne: Italijani so pustili v Hrastju zasede. Četrty dan sta begunca našla v Čičetovem hramu na Hribu pri Orehoviči partizansko patroljo, brata Vrbo in Fedjo iz Vrhpolja ter Čukajno iz Mihovega, ki so prišli z Gorjancev po hrano, in sta se jim pridružila. V mraku sta pribežala na Hrib še Stanko Pavlin iz Gorenje Stare vasi in grajski hlapec z Gracarjevega turna Franc Srebrnjak, ki je osebenkovo v Hrastju. V taborišče v Kalu pod slemenj Gorjancev so prišli novinci 8. maja, prav na dan, ko se je četa razdelila v tri vode. Tabor so našli še v snegu, ki je zapadel 1. maja in partizanom podrli sotore.

(Italijansko vojaško vojno sodišče v Ljubljani je 14. julija 1942 obsodilo Stanislava Novaka in Ignaca Znidarskega na dosmrtno ječo, Antona Bratkoviča-Jureta so internirali, razoroženi vojak Francesco Rodolfi iz 3. čete 24. pehotnega polka pa je dobil šest let vojaškega zapora.)

RAZBOJNIŠKA TOLPA

Tisti, ki so po razorožitvi Italijana pobegnili v gozdove, so bili druga skupina orehovskih partizanskih prostovoljcev. Prvi so odšli v Gorjance (Jože Zagorc-Čiče, Janez Franko iz Hrastja in Jernej Pavlin iz Gorenje Stare vasi) že sredi Jurjevega tedna, 23. ali 24. aprila, ko jim je zaprti vojaški referent Franc Zagorc iz zaporov sporočil: „Fantje, ne čakajte doma Italijanov!“

Tretja skupina je prispela v partizane 11. maja. Z njo je bil tudi Matija Zagorc-Jape ali Masnik iz Zapužev. Z njim je povezano neko temno poglavje zgodovine partizanstva, ki mu moramo posvetiti nekaj besed.

Matijev oče se je iz Vratnega prženil na prastaro domačijo bavarskega vojaka Massinga, strazarja na Gracarjevem turnu. Toda sin Matija, znani lenuh in požeruh, je na svojih sedmih hektarjih dobrega grunta tonil v dolgove. Partizane si je predstavljaval tako, kakor je slišal pri nedeljskih pridigah in kakor so jih obrekovali sovrazniki: da po gozdnih taboriščih samo lenarijo in dobro žive od rekvizicij. To bi bilo kakor nalašč zanj. Zaman ga je vaški zaščitnik Jože Franko iz Hrastja v svojih temnih slutnjah svaril: „Ti nisi za partizane, ostani doma in delaj na gruntu!“ Ni ga poslušal. Po Tolstem vrhu je ukazovalno nabral prekaljene svinjine, klobas, kruha in vina in naročil, da mu morajo hrano nositi tudi v hosto. Z Jožetom Šuštersičem-Jurgelnom iz Zapuž in nekimi beguncem Skvarčo s Škopice, ki je gostail pri Koželjevih v Hrastju, se je pridružil partizanski patrolji, s katero so odhajali novi prostovoljci, med njimi

tudi Martin Koželj iz Zapuž in Jože Lavrič z Golobence.

Prav tisti dan, 11. maja, se je Gorjanska četa z novimi množicami fantov, ki so prihajali z vseh strani, na pragu v Kobilah preurejala v bataljon s tremi četami. Skvarčo in Lavriča so odslovili.

Stroga disciplina in trdo vojaško življenje v partizanih, kjer so tatvine in rope kaznovali tudi s smrtjo, je Zagorca iz Zapuž presenetila. Po siloviti bitki, v kateri so konec junija gorjanski in belokranjski partizani uničili močno utrjeno fašistično postojanko pri Zajcu nad Stopičami in v kateri so potuhnjeni belogardisti že drugič izdajalsko streljali partizanom v hrbet, je Matija Zagorc prišel domov. Hlinil je poskodbo, da bi si pri vaškem zaščitniku laže izprosil dopust. Čez teden dni je partizanska patrolja dezerterja ujela in vrnila v četo.

V drugi polovici avgusta je poveljstvo prvega belokranjskega bataljona na Lipovcu v Gorjancih izvedelo, da Zagorc s pajdaši v patroljah vlamlja v vinske hrame in izsiljuje od ljudi boljšo hrano in pijačo. V bataljonu so si partizani sепetalji, da ga bodo prijeli in ustrelili. Masnik je nevarnost zavohal in se 18. avgusta ali dan prej ali pozneje s svojo tolpo iz patrolje ni vrnil v taborišče. Z njim so pobegnili: nezakonski sin, čevljar Jože Šuštersič-Jurgelnov z osebenjščine v Zapužah, enainvajsetletni hlapec Franc Kočevar iz Šmalčje vasi, Jože Potočar iz Gorenje Stare vasi in še nekdo. Partizani so bili razjarjeni, ker so jim odnesli pet dragocenih pušk. V Potočarjevi zidnici v Dolini pri Hrastju so dezertjerji pili. Zdi se, da so že nekaj časa slutili, da jim gori za petami, saj si je bil Kočevar zadnje dni naročil od doma obleko. Po zadnjem posvetu so iz zidnice odšli k beli gardi. Hlapca Kočevarja so potem večkrat videli, kako je za pokopališkim zidom v Šentjerneju streljal talce in jetnike, med njimi 3. novembra (1942) tudi mlado dekle Francko Bratkovičevo iz Vrhpolja. Neodraslega jetičevnega Rodiča iz Tomazje vasi je kar sam s pištolo ustrelil v prsi. (Matija Zagorca je neka partizanska patrolja štiri mesece pozneje, prav o božiču, ujela. Zaradi razbojništva, odnesenih pušk in skode, ki jo je bil prizadel ugledu partizanov, je bil pri Miklavžu ustreljen.)

NA MEJAH SVOBODNE REPUBLIKE

Dozorel je čas, da Gorjanski bataljon svoje osvobodeno ozemlje pred Italijani vojaško zava-

ruje in na njem prevzame upravo, kontrolo pošte, sodstvo in zdravstvo ter organizira vojno gospodarstvo.

V torek, 19. maja (1942), je partizanska patrolja Rudija Pirkoviča-Jake na Dolenji Brezovici prerezala telefonske zveze s Šentjernejem in v zasedi počakala in zaplenila poštni avtobus. Potniški promet z Novim mestom je bil ustavljen.

Pet dni pozneje je Gorjanski bataljon v struških gozdnih ruših na državno cesto drevje in dvigal v zrak mostove. Ponoči so hodili kmetje na cesto kopat tankovske pasti. Telefonske drogove so patrolje požgale, bakreno žico odnesle.

Zapreti je bilo treba tudi prehode čez Krko. V drugi polovici aprila je močan partizanski oddelek Gorjanske čete na mostu v Dragi ograjo porušil in mostnice zmetal v reko, da jih je odnesla voda. Ljudje so se odtlej lovili in gugalji čez vodo po nevarnih ozkih tramovih.

Čez kak teden so se partizani ponoči vrtili. Na most so nanesti slame in drv, polili z nafto in zažgali. Tramovje je ves teden gorelo in ogorki so padali v vodo. Pri mostu so postavili stalno civilno stražo. Čez reko je spuščala samo ljudi, ki so imeli prepustnice, predvsem potna dovoljenja, k vinogradom v Vinjem vrhu. Samotarja Lojzeta Neska iz sosednje bajte na Gorenji gomili so partizani postavili za brodnika. Naročili so mu, naj si brod oskrbi sam, kolikor mu ne bodo oni mogli pomagati. Brodnine v denarju pod pretjno kazni ne sme pobirati, sme pa jemati hrano. Brodnik ni smel nikogar poznati, nikogar vpraševati po imenu ali od kod prihaja in kam je namenjen.

Čudaški samotar si je svoj skromni žitni pridelek s poldrugega hektarja obdelovalne zemlje še sam mlel na roko v starinski kamniti žrnjli. S svojim brodom je postal svojevrsten junak na mrtvi straži osvobodene republike. Tudi spal je samo še z enim očesom in enim ušesom, nenehoma na oprezu pred sovražnimi krogli in vdori belih in tujih osvajalskih vojsk, ki so mu uničevale brode in stregle po življenju. Tri leta in čez je pogumno vztrajal v svoji nevarni službi, le nekaj dni v avgustu 1942 je prehod na reki brez žive duše onemel, ko so italijanske okrepitve vdrle na Gomilo, strazarja pri mostu Toneta Homana iz Drage in Toneta Praznika iz Grmovelj zajele in na pokopališču v Šentjerneju ustrelile, brodnika pa ujele in je deset ali kak dan več sedel v ječi. Neznani heroj zasluži nekaj spominskih besedi.

Slovo od barvnih kupol

Darinka Uhanova, letošnja državna prvakinja v skokih s padalom na cilj, je zaslužila naslov najboljšega dolenskega športnika-letalca za leto 1973. Kristalna vaza, skromno spominsko priznanje njenih tovarišev, ji bo na čase, preživite na prečenskem letališču, lep spomin. Darinka bo namreč prenehala tekmovali.

Ze kot dekletce jo je nebo privabljal, hrumenje letalskih motorjev pa se ji je zdelo skrivnostno vabeče. V Vršču, kjer se znani letalski center, je obiskovala šolo, v isti stavbi pa je bil tudi aeroklub. Kako in zakaj je začela s padalstvom, niti sama dobro ne ve. Prav dobro pa se spominja prvega obiska na prostranem letališču: lep sončen dan z lahkim vetrom. Hrumenje letalskega motorja visoko nad njimi! Od nje se je počasi ločilo več črnih pik, ki so vse hitreje drsele proti zemlji, se večale in kmalu je bilo: razpoznavni človeka.

Vzklike začudenja je zamenjal navdušen pogovor šele takrat, ko so se nizko nad zemljo začele kot cvetlice odpirati bele in barvaste kupole padal. Novinci so opazili, da kupol ne odnaša veter, pač pa da so krmarjenje, da se približujejo določeni cilju na zemlji.

Tako se je začela njena uspešna padalska kariera. Nekaj več kot 16 let je imela Darinka, ko je začela skakati. Po njenem nobenega športa ne moremo deliti na moškega in ženskega, čeprav pravijo, da je padalstvo predvsem za moške. V začetku ni s svojimi nastopi hotela ničesar dokazovati, kasneje pa. Priznala je, da se je v začetku pred skoki bala. Ko pa je opravila čez 50 skokov, jo pred treningi ni bilo

več strah. Padalstvo se ji je zdelo enostavno, kajti v trenutkih, ko letiš proti zemlji, nimaš časa misliti na strah. Hitro, po navajenih postopkih, ukrepaš, da boš kar najbolje napravil zastavljene figure, da boš kar najbliže prikrmil na cilj. Nekaj časa ostane še za nepopisno lepoto, ki ti jo lahko nudi samo tako „naraven in svoboden“ let, kot je skok s padalom.

Do sedaj je opravila 1100 skokov, kar pomeni v jugoslovanskem merilu veliko, v Sloveniji pa je tretja, ki je naredila več kot 1000 skokov. Po drugih državah, na primer v SZ, Bolgariji, Nemčiji, imajo vrhunski športniki preko štiri tisoč ali celo pet tisoč skokov.

Darinka je dosegla v kratki karieri lepe uspehe: 1970. leta: zlata plaketa za najboljšo padalko v Sloveniji, bronasta medalja na državnem prvenstvu v moški konkurenci ter tri zlate, na republiškem prvenstvu je v moški konkurenci zasedla drugo mesto; 1971. leta: tri zlate na državnem prvenstvu, postavila je tri državne rekorde; na republiškem prvenstvu drugo mesto v moški konkurenci; 1973. leta: na državnem prvenstvu je osvojila bronasto medaljo v moški konkurenci ter postavila nekaj državnih rekordov; 1974. leta: na državnem prvenstvu je ponovno osvojila tri zlate, na svetovnem prvenstvu pa ni ponovila uspeha iz 1973. leta, ko je bila odlična deveta: zasedla je 35. mesto.

Sedaj se Darinka Uhanova poslavja od tekmovanja, kajti družina, služba in študij so na prvem mestu. Kljub temu bo padalstvu ostala zvesta.

J. PEZELJ

Krško: med usnjenimi vragni

Na državnem prvenstvu v speedwayu na Stadionu Matije Gubca v Krškem je več kot 7.000 gledalcev uživalo v lepih in drznih vožnjah

Stirje tekmovalci v črnem usnju in s težkimi čeladami so na startu poravnali svoje nestrpne jecklene konjičke. Še nekaj trenutkov in boj na črni pisti se je začel. Gledalci so umolkneli, kajti na startu je bil tudi njihov someščan Cveto Bregant...

Stroji so vse glasneje grmeli. Starter je zamahnil. Mladi Krčan je odlično začel. Odtrgal se je od ostalih tekmovalcev. Divje se je zapodil v prvi ovinek, ga mojstrsko zvozil, zravnal podivjani stroj in se pripravil na naslednji past, na naslednji ovinek. Gledalci v ložah so oživeli. Krčan je prvi. Vozil je

odlično, hitro, a oprezno, na ovinkih pa je razdaljo vedno povečeval. Podobnih prizorov je bilo v sobotnih in nedeljskih tekmah v speedwayu za državno prvenstvo na pretek. Stadion Matije Gubca je v obeh dnevih sprejel več kot 7000 gledalcev, ki so bučno pozdravljali vse vožnje 17 tekmovalcev.

Mladi Krčani so na tem prvenstvu dokazali, da so dobri vozniki. Med ekipami so prepričljivo zasedli prvo mesto, medtem ko v konkurenci posameznikov niso imeli sreče. Cveto Bregant je namreč v eni izmed voženj v ovinku padel. Kljub temu se je uvrstil na odlično četrto mesto, pred njim pa so bili: Kecek (Maribor), Toplišek (Ljubljana) in Franič (Prelog). Krčana Drobež in Nunčič sta zasedla 6. oziroma 8. mesto. V konkurenci parov sta Drobež in Bregant osvojila odlično drugo mesto, njun klubski tovariš Nunčič pa je v tej konkurenci zasedel deveto mesto.

Gledalci so se razveselili še vožnje veteranov. Bučno so pozdravili predstavo mojstra Molana, ki je bil kot nekoč tudi v nedeljo nepremagljiv.

J. PEZELJ

F. MARAŠ IN F. CUGELJ

V soboto je bilo na strelišču v Prapročah v počastitev praznika občine Trebnje prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško. Za prehodni pokal predsednika občine se je pomerilo devet ekip, nastopili pa so tudi posamezniki in dosegli dobre rezultate. Tekmovanje so zelo skrbno pripravili člani občinske strelske zveze in je pokazalo, da imajo v občini nadarjene strelce.

Rezultati: člani ekipno - 1. SD M. Gubec, KPD Dob, 590 točk, 2. SD Trebnje 549, 3. SD M. Gubec, KPD Dob, 458; posamezno: 1. Maraš 222, 2. Leskovec 201, 3. Jerman 196 točk. Mladinci ekipno: 1. SD Trebnje I, 629, 2. SD Mokronog 556, 3. SD Trebnje II 479 točk; posamezno: 1. Cugelj 233, 2. Hrovat ml. 213, 3. Longar 197 točk in drugi. (P. J.)

CEMENT - KOČEVJE 1:1

V prvenstveni nogometni tekmi ljubljanske podzvezne lige so igralci Kočevja gostovali pri enajsterici Cimenta in tekmo odigrali neodločeno. Zadetek je dosegel Kopač.

ZRIMŠEK (Nm) OSMI

Seste tradicionalne medkubske kolesarske dirke za „Veliko nagrado Roga“, ki jo je priredil KK Rog ob 25-letnici tovarne koles, so se udeležili tudi novomeški kolesarji. Med 38 mladinci, ki so vozili na 90 km dolgi progi, je odlično osmo mesto dosegel Novomešan Zrimšek, ki je prevozil cilj v istem času kot četrtouvrščen Markele iz Ljubljane.

Le kdo bi verjel, da je krompirjev gomolj, ki ga drži osnovnošolka Jožica Železnik iz Novega mesta, res zrasel v tako čudno obliko. Krompir, ki ga je našla Moharjeva mama, Pepca Mohar, na svoji njivi na Potovem vrhu, je bil težak 1,20 kilograma. Mala Jožica ga je odnesla tudi v šolo, da so ga videli še drugi otroci. (Foto: J. Pezelj)

Na Stadionu Matije Gubca v Krškem je bil v soboto in v nedeljo drugi krog državnega prvenstva v speedwayu za posameznike, pare in za ekipe. (Foto: J. Pezelj)

Velika goljufija v Trstu

Namesto milijonov le stare revije - Opozorilo tudi našim ljudem, naj bodo v Trstu previdni

7. avgusta letos je 48-letni Tržčan Ritossa srečal pred svojo hišo neznanca. Le-ta se mu je predstavil za Lanzonija in mu ponudil lep zaslužek, če mu zamenja lire za dinarje. Ritossa je pristal in odšel neznanцу 40 milijonov starih dinarjev, ta pa njemu 18 milijonov lir.

Toda še isti dan se je premeteni Lanzoni ponovno oglašil pri Ritossi. Tokrat se je pripeljal z večjim avtomobilom, z njim pa sta bila neki mladenič in mlajše dekle. Zdaj se je nič hudega slutečemu Ritossi obetal še prikupnejši zaslužek: Lanzoni mu je izročil paket kar s 40 milijoni lir, zanje pa mu je pošteni Ritossa odštél 93 milijonov dinarjev.

Po Lanzonijevem odhodu je Ritossa odprl zajetni paket. Toda kakšno je bilo njegovo presenečenje, ko je videl, da je v njem namesto denarja zgolj ničvreden časopisni papir in da je v svoji lahkovernosti nasedel dokaj preproste mu, vendar predzrcnemu triku! Brž je vso zadevo javil karabinjerjem. Ti so mu pokazali vrsto fotografij znanih sleparjev in na eni izmed njih je Ritossa spoznal svojega kupčijskega tovariša Lanzonija.

Nadaljni razvoj zgodbe je običajen. Karabinjerji so drznega sleparja prijeli. Pokazalo se je, da ne gre za nikakega Lanzonija, ampak da je sleparjevo pravo ime Giordano Bonazza, da je po poklicu ribič in da pripada verjetno neki znani sleparski tolpi z juga, ki je raztegnila svoje nepoštenne tipalke že tudi proti Trstu.

Zdaj sedi Lanzoni-Bonazza v ječi, medtem ko njuna mlajša spremljevalca še iščejo. Ali pa je lahko verni Ritossa dobil svoje dinarje nazaj, še ni znano.

Lovca Poje iz Medvednjaka v kočevski občini je imel v lovskem letu 1973/74 srečo, da je uplenil smjaka in jelena s popačenim rogovjem, kar je velika redkost. (Foto: J. Černač)

Varnost pa taka...

S tehnično pomanjkljivimi avtobusi se ne moremo brez skrbi voziti v šolo ali v službo

V novo šolsko leto gre na stotine staršev z vsakdanjim tveganjem: ali bo njihov otrok varno prišel z avtobusom v šolo. Da ne govorimo o tem, koliko potnikov v turističnem prometu in vozačev v službo se sicer vsak dan prepelje z avtobusi. Da bi ugotovili varnost teh ljudi, so novomeški miličniki izvedli akcijo: 28. avgusta so med 5. in 15. uro ustavljali vozila na območju občine Novo mesto in Trebnje; 29. avgusta pa so med 5. in 14. uro delovali v Beli krajini.

Ustavljenih je bilo vsega 92 vozil, od tega 49 avtobusov in kar 41 med temi je bilo tehnično pomanjkljivih

V višino-4,85

Jože Koleta, absolvent ljubljanske visoke šole za telesno kulturo, letošnji državni prvak v skoku s palico, se je pred kratkim vrnil v Kočevje, kjer so se nekoč začeli njegovi prvi športni koraki. Nastopil je na balkanskih atletskih igrah, ki so bile v Sofiji, dres z državnim grbom pa je oblekel drugič. S skokom 4,70 metra je zasedel odlično šesto mesto.

S športom se je Jože začel ukvarjati v osnovni šoli, kasneje pa je bil trikratni republiški prvak v gimnastici, in sicer kot član tretjega razreda, postal pa je še srednješolski republiški prvak.

Njegov profesor v Ljubljani je opazil, da ima fant smisel za skok s palico. Na prvih tekmovanjih je Jože brez treninga in brez potrebne tehnike preskočil 3,30 metra. Pod vodstvom prof. Tometa in z novo tehniko je kmalu preskočil 3,95 metra. Na letošnjem državnem prvenstvu pa se je pognal še 90 centimetrov več. S 4,85 m je postavil osebni rekord in osvojil prvenstvo. To je obenem drugi najboljši rezultat v državi. Na zadnjem atletskem prvenstvu v Celju je hotel izboljšati jugoslovanski rekord Romana Leška (4,91 m), a je za las s prsmi podrl letvico na višini 4,93 metra.

Ti rezultati so plod vsakodnevnega trdega treninga. Jože doma v Kočevju trenira vsak dan, in sicer ob vsakem vremenu; v Ljubljani pa vadi dvakrat na teden pod vodstvom trenerja AK Olimpije, katere član je. Kljub temu da mu treningi vzamejo veliko časa, je lani na odprtem prvenstvu Narodnega doma v Ljubljani v skokih z male ponjave prepričljivo zmagal.

F. BRUS

Jože Koleta: Rad bi čimprej dokončal študij na VSTK, pa čeprav bi se že lahko zaposlil kot predmetni učitelj telesne vzgoje. Prav tako upam, da bom z rednimi treningi premagal višino, ki jo je postavil Roman Lešek, in s tem postal državni rekord.

(Kozerija)

BOLAN ZDRAVEGA NOSI...

Jožič Repič je bil zagrižen samec in za kiklo niti slišati ni hotel. O ženskah je govoril zaničljivo, in če je le imel priložnost, je glasno govoril, da ženska ni človek, kot ne more biti vrana golob. Pa je od nekdaj privršela lahkoživna blondinka, ki je Repiča ovila okrog prsta, na njegov prst pa nataknila prstan iz belega zlata.

Kmalu po svatbi se je na vratih njunega stanovanja, ki sta ga dobila v bloku, pojavila gospa mama, roditeljica blondinke, polnokrvna ženska, stasita, rdečih lic in porbarvanih las. S kovčki v rokah in z nasmehom: „Pri va-

ju bom ostala nekaj dni, golobčka moja. Živci. Napadli so me živci. Pa ledvice. Tako zahrbtno. Na koncu sem.“

Hčerki se je gospa mama zasmilila in odprtih rok jo je sprejela v gnezdo, ki sta si ga pričela z Repičem spletati. In od tistega dne dalje sta blondinka in gospa mama sedeli v foteljih, srkali kavico in kaj močnejšega zraven, ogovarjali sosede, gospa mama pa je za nameček od časa do časa vzdihnila: „Živci, živci, na koncu sem.“ Pa je povlekla dim in ga puhnila v Italiji kupljenemu lestencu naproti.

Repič pa je kahal, pomi-

val, brisal prah s stilnega polhišta, tekal po trgovinah, nabavljaval kurjavo, da njegove drage in gospe mame pozimi ne bi mrazilo, postiljal postelje, hodil v službo, sprejemal goste, vstajal ponoči in drvel po zdravniku, če je gospa mama samo jeknila: „Živci, živci!“ Repič ni imel niti toliko časa, da bi lahko gospo mamo dobrodu pogledal.

Neko jutro so gospo mamo napadli živci pred ogle dalom ravno takrat, ko si je pulila odvečne dlačice na obrvih. In Repič se je zazrl v njen obraz: lica so bila lepo rdeča, še bolj kot takrat, ko

je prvič pozvonila na njunih vratih, ustnice napete kot breskve, koža na obrazu ravna kot polakiran parket v spalnici... Poleg njenega obraza je bil še eden; bled, z udrtimi očmi, nagubanega čela kot ribežen, belih ustnic in velikih črnih kolo-barjev pod očmi. In Repič je spoznal, da je izmозgani obraz njegov. Zajel je sapo, da bi zavpil: „Živci, živci!“ a ga je prehitela gospa mama: „Živci, živci!“

Od zdravnika, kamor je tekkel po pomoč za gospo mamo; se ni več vrnil.

TONI GASPERIČ